

אוצר "תהלות ישראל"

מדברי הגה"צ דתהלות ישראל שליט"א

ג' מאמרים נפלאים הנוגעים גם לכל ימי השנה

- (א) מאמר "מאהבת הנס"
 (ב) מאמר "בין ארור המן לברוך מרדכי" (מעמוד י"ז)
 (ג) מאמר "עד דלא ידע" (מעמוד כ"ח)
 ובסופו התעוררות והכנה לקריאת המגילה ומה לכוון בה (מעמוד ל"ז)

אפשר לשמוע שיעורי מורינו הרב שליט"א
 בקול תהלות ישראל 02-544-0-544
 בארה"ב 718-770-3678

מאמר "מאהבת הנס"

- למה דוקא בנס פורים קבלו את התורה מאהבת הנס מה זה שונה
- מושאר הישועות והניסים שלא מצינו שקבלו את התורה מאהבת הנס.
- ביאור ענין השורש של עמלק ואיך זה נוגע לדורנו.
- מה היה עיקר המטרה של הגזירה, ולמה אסתר היתה צריכה לבטל זה ע"י מס"נ דווקא.
- מתי אסור לאדם לעשות השתדלות בדרך הטבע.
- ביאור המאמר אין מוזל לישראל.
- ביאור מאמר חז"ל בך חותמין.
- ביאור המאמר מי שאומר ויכולו נעשה שותף במעשה בראשית.
- איך להגיע להרגיש צער השכינה.
- הסגולות הגדולות שיש בפורים.
- מה העצה להתגבר בקל על היצה"ר.
- איזה דבר כשהוא נמצא אצל האדם הרי חסר בכל יהדותו.
- איך להגיע לשמחה בכל המצבים.
- למה הדור שלנו נקרא עיקבתא דמשיחא.

א.

הנביא כשהוכיח את כלל ישראל שד' הוא האלקים (מלכים א' י"ח ל"ז) כשירדה אש מן השמים מה שעובדי הבעל לא יכלו להוריד את האש, ואע"פ שהיה זה נס גדול וגלוי שד' הוא האלקים בכל זאת התפלל אליהו ענני ד' ענני ופירשו בגמרא (ברכות ו'): למה אמר פעמיים ענני אלא ענני שתירד אש מן השמים וענני שלא יאמרו שזה מעשה כשפים ח"ו אלא שיכירו שזה מעשה נסים כח ד', ועל זה אליהו הנביא היה צריך להתפלל תפלה מיוחדת, וא"כ לפ"ז יוצא שכאן היה זה נס גדול שאע"פ שהיה קל מאד לפרש שזה היה בדרך הטבע בכל זאת בני"י לא אמרו שזה מעשה טבע אלא הכירו כולם שזה היה נס והראיה שהתפעלו מזה עד כדי כך שזה הוציא אותם מן הכלים ומפני זה קבלו את התורה מאהבה ושמחו עם התורה יותר מכל האלף שנה שלפנ"ז, וזה היה הנס הנוסף חוץ מכל הנסים מה שמפרשים שם בעל הנסים על הפורקן והגבורות והתשועות והנחמות וגו'.

ועוד דבר שכאן בנס של פורים זה היה הפעם היחידי שהישועה באה ע"י תשובה לא כמו במצרים ששם זה היה ע"י אמונה ותפלה ואלו שהאמינו יצאו, ולא כמו בחנוכה שזה היה ע"י המסירות נפש של כמה נשים צדקניות ושל החשמונאים, אבל כאן הנס היה ע"י התשובה של כלל ישראל כמ"ש (מגילת אסתר ד' ג') שק ואפר יוצע לרבים היה התעוררות כזאת וכנראה שכולם עשו תשובה כך משמע בפטות מפני שהיתה אז התעוררות של תשובה, וזה היה הפעם היחידי שלא מצינו בשום פעם דבר כזה שכל כלל ישראל יכירו את האמת ויעשו תשובה גמורה עד כדי כך שיהיה שק ואפר יוצע לרבים זה יביא את הגאווה"ש וכבר יבוא המשיח.

ואיתא בספה"ק שאע"פ שראשית של הגאולה זה יציאת מצרים אבל היום אחר שיש פורים נהיה הוא הראש של כל הגאולה שזה משפיע גם על פסח, דהנה איתא בגמרא (פסחים ו.) ששלשים יום לפני החג דורשים בהלכות החג והחיד"א

כל חג וי"ט יש איזה נקודה שהחג משפיע הנקודה הזאת צריכים לקנות את זה באותו החג, והנה ידוע הענין של פורים שכתוב במגילת אסתר (ט' כ"ז) שבנ"י קימו וקבלו ופירשו בגמרא (שבת פ"ח.) שקבלו שוב את התורה ברצון ומאהבה, וזה וודאי צריכים לחדש כל שנה שלא יהיה נחלש אצלינו קיום כל התורה באהבה.

רצינו להזכיר דבר שצ"ב דהנה צריכים להתבונן מה הסיבה שגרים להם שקבלו ברצון הגמרא אומר (שבת פ"ח.) מאהבת הנס, וצ"ב דהרי זה לא פעם ראשונה שהיו ניסים גם ביצ"מ היו נסים א"כ למה דוקא עכשיו בפורים קבלו את התורה באהבה וברצון מכח אהבת הנס, ועוד יותר דהנה עכשיו הנס לא היה כל כך גלוי אלא שהיה נס מלוּבש בתוך הטבע שזה נקרא נסים נסתרים, כי זה לא היה הנהגה ניסית, אלא זה היה ישועה בתוך הטבע שאסתר עשתה השתדלות מאד מחושבת וגם שהגמרא אומר (מגילה ט"ו:) שאחשורוש היה בטבעו הפכפכן א"כ מה זה גודל הנס שהיה כאן שעד כדי כך התפעלו מהנס עד שמתוך אהבת הנס קבלו את התורה ברצון מה שעדיין לא קבלו עד היום.

ועוד יש לדייק מה שאומרים על הנסים ועל הפורקן לכאורה זה בעצמו היה הנס מה שהיו מלחמות לבנ"י וכולם פחדו מהם ובנ"י נצחו אותם, וא"כ היה צריך לומר על הנסים של הפורקן ושל הגבורות וגו' אבל מזה שכתוב על הנסים משמע שזה הוספה על מה שכתוב בהמשך כלומר חוץ מהנסים המפורטים היו עוד נסים שלכן כתוב על הנסים וא"כ צל"ד מה היה הנס הזה, והנה בחנוכה (שגם אומרים על הנסים) אפשר לתרץ שהיה נס של הדלקת הנרות שהשמן דלק שמונה ימים וזה לא מוזכר בנוסח שעל הנסים ועל כן במלים על הנסים מוסיפים את הנס הזה אבל בפורים איזה נס ניתוסף מה שלא מפרטים.

אבל הענין הוא שזה היה באמת נס היותר גדול דהנה אליהו

מביא מהחסד לאברהם ששלשים יום קודם חג הפסח הקב"ה מתחיל לגאול אותנו את הנשמות ברוחניות, בכל לילה כשהנשמה עולה למעלה הקב"ה מוציא ופודה אותה מהיצה"ר מהקליפות, א"כ רואים שיצ"מ ברוחניות זה מתחיל ונעשה מפורים א"כ זה החידוש כאן שאחר שיש לנו פורים הרי היצ"מ באמת מתחיל כל שנה מפורים, ז"א המקור הראשון שהיה בעולם שזה פתח את השער והיציאה מהגלות לכל הגאולות והכנה לגאווה"ש זה התחיל מיצ"מ בפסח אבל זה היה רק בתור הכנה, אבל היום ההתעוררות תשובה שזה עיקר הכח שזה מה שנעשה בכל שנה זה מתחיל מפורים וזה יהיה ההתחלה ליצ"מ והגאוו"ש מה שיהיה נעשה בעגלא ובזמן קריב.

והנה איתא בגמ' (מגילה י:) שהתרגום להפסוק (שמות ל' כ"ג) בשמים ראש הוא מרי דכי שזה רמז למרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים וכתוב באמרי פנחס (לר' פנחס מקוריץ) שמרדכי היה בח' בשמים שהיה לו חוש הריח כמו למשיח, ועל המשיח כתוב בפסוק (ישעיה י"א ג') והריחו ביראת ד' ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח ואומרים חז"ל (סנהדרין צ"ג:) דמורח ודאין עם הריח שלו ידון וישפוט, כי יהיה לו ריח של קדושה רוח הקודש שבה ידע את כל מעשה האדם מחשבה ודבור שלו ולא יצטרך לעדות ולא לשום דבר ועל זה אומר האמרי פנחס שמרדכי היה לו ג"כ בח' מורח ודאין שהיה בבחי' משיח, וגם לפי מה שאמרנו שאז עשו תשובה א"כ זה ההכנה וההתחלה של התשובה שזה כאילו ההתחלה של הגאווה"ש.

והנה בפורים היה עוד ענין והוא מחית עמלק וצריך להסביר מה זה מחית עמלק שאנחנו מחכים על זה כדאיתא בחז"ל (מדרש תנחומא סוף פרשת כי תצא) שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה שמו של עמלק שזה צריך להיות לעתיד לבא שעיקר הגאווה"ש תלוי במחית עמלק, דהנה אע"פ שעמלק יש לו כמה בחינות (כבר נכתב ג"כ בענין זה במאמר זכור את אשר עשה לך עמלק) אבל תמיד יש איזה מקור ושורש לכל דבר ואחד מהדברים מה שכתוב בספה"ק שהשורש של עמלק הוא שתמיד הוא מפתח שיאמינו בטבע ויסבירו כל דבר ע"פ הטבע ולא למעלה מן הטבע זה הקליפה של עמלק.

והנה על עמלק רש"י אומר אע"פ שנכוה אבל קירר את הרתחין בפני אחרים כי עמלק מכניס קירור וספקות כדאיתא בחז"ל (מדרש רבא שמות כ"ו ב') מכיון שאמרו היש ד' בקרבנו אם אין מיד בא עמלק, וצ"ל שלא התחילו להסס באמונה ממש ח"ו כי בודאי ידעו שיש בורא עולם שראו בעיניהם את הניסים של המכות במצרים וגם את יציאת מצרים, אלא הספק היש ד' בקרבנו אם אין היה אם ד' נמצא ממש בקרבנו שעל כל צעד ושעל הקב"ה משגיח על זה ומנהיג אותנו, על זה היה להם קצת ספק, וברגע שהססו וחשבו אולי הקב"ה לא ממש איתנו ח"ו זה כבר שמץ אבק של כפירה, מפני שיהודי צריך להאמין שכל הנהגות העולם זה רק מהקב"ה ואין שום כח בטבע מצד עצמו כלל כמו שהרמב"ן אומר (סוף פרשת בא י"ג ט"ז) ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו ואם יעבור עליהם יכריחנו ענשו הכל בגזרת עליון.

והנה הלשון של הרמב"ן צ"ב קצת למה לא אומר אין לו חלק בריה יכולה לירד בתוכה בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה אע"פ שנכוה הקרה אותה בפני אחרים.

והנה איתא בגמ' (מגילה י:) שהתרגום להפסוק (שמות ל' כ"ג) בשמים ראש הוא מרי דכי שזה רמז למרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים וכתוב באמרי פנחס (לר' פנחס מקוריץ) שמרדכי היה בח' בשמים שהיה לו חוש הריח כמו למשיח, ועל המשיח כתוב בפסוק (ישעיה י"א ג') והריחו ביראת ד' ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח ואומרים חז"ל (סנהדרין צ"ג:) דמורח ודאין עם הריח שלו ידון וישפוט, כי יהיה לו ריח של קדושה רוח הקודש שבה ידע את כל מעשה האדם מחשבה ודבור שלו ולא יצטרך לעדות ולא לשום דבר ועל זה אומר האמרי פנחס שמרדכי היה לו ג"כ בח' מורח ודאין שהיה בבחי' משיח, וגם לפי מה שאמרנו שאז עשו תשובה א"כ זה ההכנה וההתחלה של התשובה שזה כאילו ההתחלה של הגאווה"ש.

והנה בפורים היה עוד ענין והוא מחית עמלק וצריך להסביר מה זה מחית עמלק שאנחנו מחכים על זה כדאיתא בחז"ל (מדרש תנחומא סוף פרשת כי תצא) שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה שמו של עמלק שזה צריך להיות לעתיד לבא שעיקר הגאווה"ש תלוי במחית עמלק, דהנה אע"פ שעמלק יש לו כמה בחינות (כבר נכתב ג"כ בענין זה במאמר זכור את אשר עשה לך עמלק) אבל תמיד יש איזה מקור ושורש לכל דבר ואחד מהדברים מה שכתוב בספה"ק שהשורש של עמלק הוא שתמיד הוא מפתח שיאמינו בטבע ויסבירו כל דבר ע"פ הטבע ולא למעלה מן הטבע זה הקליפה של עמלק.

והנה על עמלק רש"י אומר אע"פ שנכוה אבל קירר את הרתחין בפני אחרים כי עמלק מכניס קירור וספקות כדאיתא בחז"ל (מדרש רבא שמות כ"ו ב') מכיון שאמרו היש ד' בקרבנו אם אין מיד בא עמלק, וצ"ל שלא התחילו להסס באמונה ממש ח"ו כי בודאי ידעו שיש בורא עולם שראו בעיניהם את הניסים של המכות במצרים וגם את יציאת מצרים, אלא הספק היש ד' בקרבנו אם אין היה אם ד' נמצא ממש בקרבנו שעל כל צעד ושעל הקב"ה משגיח על זה ומנהיג אותנו, על זה היה להם קצת ספק, וברגע שהססו וחשבו אולי הקב"ה לא ממש איתנו ח"ו זה כבר שמץ אבק של כפירה, מפני שיהודי צריך להאמין שכל הנהגות העולם זה רק מהקב"ה ואין שום כח בטבע מצד עצמו כלל כמו שהרמב"ן אומר (סוף פרשת בא י"ג ט"ז) ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו ואם יעבור עליהם יכריחנו ענשו הכל בגזרת עליון.

והנה הלשון של הרמב"ן צ"ב קצת למה לא אומר אין לו חלק בריה יכולה לירד בתוכה בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה אע"פ שנכוה הקרה אותה בפני אחרים.

באלקי ישראל כמו שבדרך כלל כך זה הביטוי שאומרים אין לו חלק באלקי ישראל מה זה הביטוי הזה אין לו חלק בתורת משה רבינו, אבל התשובה היא כך שהרמב"ן מדבר מי שמאמין בד' אלא שאינו מאמין שהקב"ה רק הוא המנהיג ואילו הטבע הרי זה רק סמיות ואחיזת עינים, מי שאינו מאמין כך אין לו חלק בתורת משה שקבל מהקב"ה סיני וכתוב שם אנכי ד' אלקיך שזה מצוה של אמונה ששם כתוב שאין שום כח בטבע כלל.

דהנה יש מפרשים שמקשים מה החידוש בזה שצריכים להאמין הרי בני"ה היו מאמינים גם לפני"ז, ועוד מה הוסיף לנו המצוה הזאת הרי גם הגוים חייבים להאמין, אבל התשובה היא שאנחנו צריכים להאמין שהכל מונהג רק מהקב"ה והראיה אנכי שהוצאתיך מארץ מצרים ששם התגלה שאין שום כח אחר בעולם כמ"ש (דברים ד' ל"ה) אתה הראת לדעת כי ד' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד מלבדו, שהנה לכאורה ילה"ב מה זה אין עוד מלבדו בודאי זה כך כי הרי כתוב לפני"ז ד' הוא האלקים א"כ בודאי שאין עוד מלבדו, אלא הכוונה באין עוד מלבדו שאין שום הנהגה של טבע ואין שום דבר זז ואין שום נשימה בלי כח ד' מפני שאין שום כח חוץ ממנו שיכול לעשות איזה דבר זה האמונה שמבקש מבני"ה וזה החידוש מה שכתוב באנכי ולא יהיה לך. **ולכן** כשרפו ידים מזה מיד בא עמלק הכופר הגמור וקירר את כל העולם מהאמונה והכניס להם ספק בזה, והתחיל קודם מבני"ה מפני שאנחנו התחלנו להסס אם יש ד' בקרבנו אם אין לכן זה גרם שעמלק בא וקירר את כל העולם מהאמונה, מזה רואים איך שכל העולם מונהג מבני"ה כל אומות העולם אם יורדים ממה שהם צריכים להיות זה בגללנו אנחנו צריכים לחפש העוול אצלנו מה אנחנו עשינו שזה גרם ההנהגה שהם ירדו ושכל העולם יורד כמו שהרמח"ל אומר (מסילת ישרים פרק א') שמי שחוטא הרי הוא מוריד את כל העולם כולו.

ג.

לכן כשבני"ה ראו שהזמינה את המן חשבו מי יודע אולי כבר מיוודדת עם המן והיא גם נגדם ועל עצמה היא לא מפחדת כי היא כבר בבית המלך ועל כן לא סמכו עליה כלל וכלל, א"כ הישועה הזאת היתה בלי שום השתדלות והתלבשות בדרך הטבע כלל וכלל.

וא"כ גם מה שבחנוכה בודאי שהיה נס שהקב"ה מסר גבורים ביד חלשים אבל זה היה מלוכש בדרך הטבע של מלחמה וא"כ היה אפשר להסביר דבר כזה גם בדרך הטבע בכלליות מפני שיכול להיות שידעו איך ללחום והיו נלחמים יותר טוב, אז כל פעם היה איזה התלבשות ואחיזה בטבע, ובמצרים זה גם היה מלוכש בדרך הטבע שעשו השתדלות אצל פרעה והקב"ה הביא את המכות ומכח המכות ופחד מות שהיה לו נכנע פרעה, אבל כאן היה ענין שלא היה שייך כלל להסביר בדרך הטבע והיה הכל היפך הטבע לגמרי וממילא א"א לומר שאחשורוש השתכנע לאסתר בדרך הטבע כי הרי היה שונא ישראל יותר מאשר המן.

ד.

ובזה גם אפשר למה שכתוב (מגילת אסתר ד' י"ד) אם החרש תחרישי בעת כזאת ריוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ולכאורה היה מספיק לכתוב אם החרש תחרישי למה צריך להוסיף המלים בעת הזאת, ועוד קושיא למה שלחה להגיד למרדכי אשר כל עבדי המלך יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל שער המלך אשר לא יקרא אחת דתו להמית (מגילת אסתר ד' י"א) ואח"כ הוסיפה ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלשים יום מה זה מוסיף מה זה משנה אם כן נקראת אתמול או לא נקראת אתמול, בין כה אחר שתלך בלי רשות אחת דתו להמית מה הוסיפה בזה שאמרה ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלשים יום.

ובס"ד התירוץ הוא כך שאסתר אמרה לשלוח למרדכי להשיב על מה שאמר לה שתלך אל המלך, אמרה לו שלא יכולה לבוא אל המלך תיכף היום מפני שסתם לילך אל המלך זה סכנה א"כ למה לי לעשות סכנה הרי יכולה לעשות זה בלי סכנה, כי הרי כבר לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלשים יום וא"כ בודאי יקרא אותי היום או מחר (כמובא שהיה רגיל אצל

באלקי ישראל כמו שבדרך כלל כך זה הביטוי שאומרים אין לו חלק באלקי ישראל מה זה הביטוי הזה אין לו חלק בתורת משה רבינו, אבל התשובה היא כך שהרמב"ן מדבר מי שמאמין בד' אלא שאינו מאמין שהקב"ה רק הוא המנהיג ואילו הטבע הרי זה רק סמיות ואחיזת עינים, מי שאינו מאמין כך אין לו חלק בתורת משה שקבל מהקב"ה סיני וכתוב שם אנכי ד' אלקיך שזה מצוה של אמונה ששם כתוב שאין שום כח בטבע כלל.

דהנה יש מפרשים שמקשים מה החידוש בזה שצריכים להאמין הרי בני"ה היו מאמינים גם לפני"ז, ועוד מה הוסיף לנו המצוה הזאת הרי גם הגוים חייבים להאמין, אבל התשובה היא שאנחנו צריכים להאמין שהכל מונהג רק מהקב"ה והראיה אנכי שהוצאתיך מארץ מצרים ששם התגלה שאין שום כח אחר בעולם כמ"ש (דברים ד' ל"ה) אתה הראת לדעת כי ד' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד מלבדו, שהנה לכאורה ילה"ב מה זה אין עוד מלבדו בודאי זה כך כי הרי כתוב לפני"ז ד' הוא האלקים א"כ בודאי שאין עוד מלבדו, אלא הכוונה באין עוד מלבדו שאין שום הנהגה של טבע ואין שום דבר זז ואין שום נשימה בלי כח ד' מפני שאין שום כח חוץ ממנו שיכול לעשות איזה דבר זה האמונה שמבקש מבני"ה וזה החידוש מה שכתוב באנכי ולא יהיה לך. **ולכן** כשרפו ידים מזה מיד בא עמלק הכופר הגמור וקירר את כל העולם מהאמונה והכניס להם ספק בזה, והתחיל קודם מבני"ה מפני שאנחנו התחלנו להסס אם יש ד' בקרבנו אם אין לכן זה גרם שעמלק בא וקירר את כל העולם מהאמונה, מזה רואים איך שכל העולם מונהג מבני"ה כל אומות העולם אם יורדים ממה שהם צריכים להיות זה בגללנו אנחנו צריכים לחפש העוול אצלנו מה אנחנו עשינו שזה גרם ההנהגה שהם ירדו ושכל העולם יורד כמו שהרמח"ל אומר (מסילת ישרים פרק א') שמי שחוטא הרי הוא מוריד את כל העולם כולו.

ולכן כשרפו ידים מזה מיד בא עמלק הכופר הגמור וקירר את כל העולם מהאמונה והכניס להם ספק בזה, והתחיל קודם מבני"ה מפני שאנחנו התחלנו להסס אם יש ד' בקרבנו אם אין לכן זה גרם שעמלק בא וקירר את כל העולם מהאמונה, מזה רואים איך שכל העולם מונהג מבני"ה כל אומות העולם אם יורדים ממה שהם צריכים להיות זה בגללנו אנחנו צריכים לחפש העוול אצלנו מה אנחנו עשינו שזה גרם ההנהגה שהם ירדו ושכל העולם יורד כמו שהרמח"ל אומר (מסילת ישרים פרק א') שמי שחוטא הרי הוא מוריד את כל העולם כולו.

וזה מה שהיה כאן הענין של מחית עמלק שהנס שהיה כאן זה היה גם ענין של מחית עמלק שלא תלו את כל הענין בטבע ובהשתדלות מה שאפילו בקי"ס היו כאלו שאמרו שמשה רבינו ידע ע"פ הטבע שזה היה צריך להיות נבקע אז באותו הזמן (כדאיתא באור החיים הק'), אבל בפורים כולם הכירו שזה מהקב"ה עד כדי כך שאפילו רבים מעמי הארץ מתיהדים כי נפל פחד היהודים עליהם (מגילת אסתר ח' י"ז), זה השפיע על כל העולם כולו שאע"פ שזה היה ישועה בדרך הטבע עכ"ז כולם ראו והאמינו ופחדו עד כדי כך שנפל עליהם פחד היהודים.²

והנה הגמרא אומר (מגילה ט"ו:) מה ראתה אסתר שהזמינה את המן לסעודה שלכאורה היתה יכולה לעשות השתדלות בלי המן שתשב רק עם אחשורוש ותאמר לו נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי וכשישאל מי זה צר ואויב הזה תאמר לו שזה המן למה צריך להיות בפניו של המן, ואע"פ שאפשר לומר קצת שזה מרגש יותר אם זה בפניו אבל בכל אופן למה צריך בפניו ס"ה זה הרי היה נס שאחשורוש הסכים לה מפני שכעס על המן כמ"ש הגם לכבוש את המלכה עמי בבית (מגילת אסתר ז' ח') ובצירוף הכל ביחד הוא כעס עליו וא"כ היה יכול להיות גם נס לא בנוכחותו של המן א"כ למה הזמינה אסתר את המן

² ובפשטות פחדו בגלל שניתנה רשות ליהודים להקהל ולעמוד על נפשם אבל אם כך אז עדיין צ"ב שהרי הידים ידי עשיו וא"כ בפשטות הגוים הרי הם יותר חזקים מהיהודים כי היהודים שעוסקים בתורה אין להם כח וגבורה מפני שהתורה

מתשת כחו של אדם (סנהדרין כ"ו:) אין להם כח בטבע, וגם כמה כבר היו יהודים נגד כל הגוים משהו א"כ מה פחדו כל כך, אלא כך זה היה מן השמים שהקב"ה נתן להם פחד.

התשובה היא כי זה היה מכח העם שלא היו ראויים כמ"ש (ויקרא ד' ג') אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם ופירש רש"י (שם) וז"ל כשהכהן הגדול חוטא אשמת העם הוא זה שהן תלוין בו לכפר עליהם ולהתפלל בעדם ונעשה מקולקל ע"כ, אם נשיא נכשל או מנהיג הדור או אחד מהמנהיגים מי שמנהיג את הצבור וכמו"כ כל שליח צבור ובעל תפלה אם הוא נכשל הרי זה סימן רע לשולחיו שהם אינם ראויים, וכמו"כ אצל שאול מה שנכשל הרי זה בגלל שבנ"י לא היו ראויים.

אבל א"כ מה היה הקפידה על שאול שנגזר עליו להסיר ממנו את המלכות (שמואל א' ט"ו כ"ח), אלא שאול היה צריך להתחזק ולא להיות ירא מהעם זה היה הטעות שלו כי חשב שצריך להתחשב בזה וזה מותר כדאיתא במדרשי חז"ל ששאול שאל את דואג ודואג נתן לו רשות שידחה עד מחר שמחר יהרוג את אגג ואמר לו פלפול מפני שלא תשחטו אותו ואת בנו ביום אחד ועל כן פסק לו שמותר לו להמתין, אבל הטענה היתה למה זה היתה שאלה בכלל שבגלל זה הלך לשאול את דואג לא היה צריך לשאול, וזה היה קצת איזה פגם קטן לא סתם שפחד מהעם אבל אם היה מתגבר בנסיון שלו היה יכול להשפיע להחזיר את כל העם בתשובה, וזה מרדכי הצדיק היה לו גם הנסיון הזה והוא עמד בנסיון הזה.

והנה הסיבה שבנ"י הלכו לסעודתו של אותו רשע מפני שבנ"י היו מבינים שמפני דרכי שלום כדאי להיות מיוודים עם המלך וכדאי להחניף אותו והיו שמחים שהמלך מקרב אותם שהאמינו שאם המלך מקרב אותם הם בטוחים שלא יפגע בהם שלא יעשה עליהם גזירות שלא ילך נגדם כי הרי הם מיוודים ויש להם קשרים טובים איתו, אבל זה לא עזר להם כי ביחד עם הקשרים הטובים האלה פתאום הסכים להשמיד את כלל ישראל, והסיבה מה שהם חשבו וסמכו על זה שאם יש להם קשרים טובים הרי זה יציל אותם זה מפני שהיו מאמינים בטבע ואע"פ שיש תירוץ והסבר למה חשבו כך זה מפני שצריך לעשות השתדלות ובאמת אנחנו לא מאמינים בטבע אלא שבכל זאת חייבים לעשות השתדלות, אבל הקב"ה יודע מה שבתוך הלב כמ"ש (שמואל א' ט"ז ז') ד' יראה ללבב.

האדם תמיד יש לו תירוצים על מה שעושה מפני שבדרך כלל האדם תמיד רוצה להצדיק עצמו לפעמים מרמה רק כלפי אחרים אע"פ שיודע שהוא לא צודק ופעמים מרמה גם את עצמו וחושב שהוא צודק, אבל הקב"ה יודע אם לעקל אם לעקלקלות (סנהדרין כ"ו). אם באמת האדם רוצה את האמת ולכן עושה זה מפני שחושב שזה אמת, או שרוצה לרמות את עצמו ומוצא תירוץ (כמו שאמרנו הקושיא שיש לו זה תירוצים) וכמו"כ הקושיא שהיה לדואג איך מותר להרוג אם ובנים ביום אחד אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, אבל הרי זה מצוה של הנביא בהוראת שעה של פעם אחד וזה דוחה לאו שבתורה א"כ בודאי שהיה מותר והיה צריך לשמוע בקול הנביא מה היתה השאלה שלו אלא חשב שאולי בכל זאת אפשר לקיים את שניהם (כי תמיד יש תירוצים), אבל זה שבכלל התחיל לחשוב על זה זה היה מפני היראה מהעם שהעם יאמרו שזה אכזריות לא היה לו כל כך נוח ונעים כלפי העם, ההרגשה הזאת זה היה הנטיה הקטנה שבלבו שזה נתן לו נטיה שישאל שאלה ואם הרב יאמר לו שאסור אז אסור אבל מכיון שיש לו נטיה לזה א"כ תמיד ימצא רב שיאמר לו מותר.

אסתר יותר מכל הפלגשים שהיו לו כי היתה אהובה אצלו אז ממילא היה רגיל אצלה וכל הימים היה קורא אותה וכבר עבר שלשים יום שלא קרא אותה וא"כ בודאי יקרא אותה היום או מחר) א"כ למה צריך לעשות מס"נ ולשים עצמה בסכנה היא תעשה אותה ההשתדלות בזמן המוכשר לזה בלי סכנה כשיקרא אותה.

ועוד יותר שאם לעשות השתדלות אז בדרך כלל עושים את זה בשעת הסעודה בשעה שיש איזה ידידות וקירוב ביניהם, ועל כן כשיקרא אותה זה יהיה עת דודים שאז הוא מחכה עליה ולבו פתוח עליה ויעשה רצונה א"כ זה יותר מסתברא ע"פ ההגיון לעשות ההשתדלות אז, אבל אם תלך עכשיו היא תרגיז אותה שבאה בלי רשות ויכעס עליה ויכול להיות שיהרוג אותה א"כ זה לא ע"פ ההגיון לעשות דבר כזה ואפילו אם יוותר לה אבל למה צריך לשכנע אותו בזמן שאפשר יותר קל להשיג המבוקש א"כ כדאי ע"פ ההגיון לחכות עד שיקרא לה.

ענה לה מרדכי זה אני יודע (כי היה יושב בשער המלך תמיד והיה יודע גינוני מלכות את התנאים והחוקים שיש בבית המלכות) אבל אדרבא אני רוצה דוקא שתלכי ותעשי את זה היום במס"נ לא צריך את כח ההשתדלות שלך אלא את המס"נ שלך זה מה שצריך כאן כי בכדי לשבור את הגזירה צריך מס"נ, ואע"פ שתמיד היה מס"נ גם בזמן החשמונאים אבל היה גם ענין של טבע (שהיה מלחמה) והנצחון היה בזכות מס"נ של החשמונאים ובזכות המס"נ של נשים צדקניות, אבל כאן היה רק מס"נ זה מה שכתוב (מגילת אסתר ד' א') ומרדכי ידע את כל אשר נעשה מרדכי ידע שהגזירה היתה וכאן צריכים ישועה שבנ"י יתרחקו ויתנתקו מהאמונה בטבע כמה שיש להם אמונה בטבע צריכים להתנתק מהם, כי היהודי צריך להיות מאמין רק בכח ד' ואין שום טבע כלל לזה היו צריכים להגיע מפני שזה היה חסר להם, ואז כשהם הגיעו לאמונה הזאת זה היה מחית עמלק כי עמלק זה טבע וזה האמונה להתנתק לגמרי מעמלק מהטבע ועל כן בפורים זה הזמן המסוגל לכבוש את עמלק את ענין האמונה בטבע ולהאמין רק בכח ד'.

וזה מה שאמר לה מרדכי אני יודע שזה הגזירה לא תצא לפועל גם מפני שזה היה רק לפנים אבל העיקר זה שלהשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים זה לא יתכן כי הקב"ה כבר נשבע שבנ"י יתקיימו היה להם ברית אבות שיתקיימו, א"כ גזירה להשמיד את כל היהודים בגשמיות זה לא שייך ועל כן ממילא יהיה הצלה גשמית באיזה אופן שהוא וזה מה שאמר לה ריוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, אבל אני רוצה לעשות הצלה רוחנית שזה חייב להיות קיים זה מה שאנחנו דואגים שיהיה הישועה מה שצריך לצאת, כל הגזירה היתה בכדי שבנ"י יגיעו למה שצריכים להגיע כי היה כאן חטא ואם בנ"י יבטלו את הגזירה הגשמית ע"י תפלה או כל מיני דרכים זה יכול להיות אבל לא יגיעו למטרה של הגזירה הזאת.

מרדכי ידע והבין את הסוד מה היא המטרה מהגזירה הזאת המטרה היא שבנ"י יתרחקו מהאמונה בטבע שזה בא ממה שנמצא עדיין עמלק אצלם, מפני ששאול המלך לא הצליח לכבוש את עמלק בגלל ששמע בקול העם כמ"ש (שמואל א' ט"ו כ"ד) כי יראתי את העם ואשמע בקולם, וידוע שהמלך הוא כמו שליח צבור וש"צ שטעה הרי זה סימן רע לשולחיו (משנה ברכות ה' ה') ועל כן אם שאול צדיק כזה שהפסוק (שמואל א' ג' ג') מעיד עליו שהיה כמו בן שנה נער לא היה בו שום חטא ולא שום דופי כמו נער א"כ איך נכשל בדבר כזה שעבר את פי ד', אבל

תחרישי בעת הזאת ריוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר אבל עדיין הקליפה לא תהיה נשברת אלא רק הגזירה תהיה מתבטלת אבל אנחנו צריכים לשבור את הקליפה ברוחניות שיש כאן, ואת הקליפה עצמה לשבור זה רק ע"י המס"נ ורק את צריכה לעשות את זה כי לעת כזאת הגעת למלכות כדאיתא במפרשים יתכן שכל מה שהגעת למלכות בשביל הרגע הזאת בשביל הנסיון הזה שיש לך עכשיו שאת תעשי עכשיו מס"נ בשביל כלל ישראל ובה תתקני מה שנכשל שאול המלך הסבא שלה.

ולפ"ז מובן מה שאמר לה מרדכי שאם תחרישי אז את ובית אביך תאבדו לכאורה מה שייך בית אביה הרי יש עוד משפחת של בית אביה, אלא אם לא תתקני את החטא של שאול ע"י המס"נ שלך אז לא יהיה נשאר פליטה לצאצאים של שאול בכלל, ולכן אמר אם החרש תחרישי בעת הזאת צריך דווקא לילך עכשיו כשיש לך עדיין הזדמנות של מס"נ כי מחר כשהמלך יקרא אותך כבר לא תהיה ההזדמנות הזאת של מס"נ א"כ לכן דווקא עכשיו במס"נ זה ההזדמנות לתקן, כמו שנאמר על שאול (שמואל א' ט"ו כ"ח) כי קרע מלכות ישראל מעליך שזה בגלל הפגם ועכשיו היא החזירה את זה שנעשית מלכה ומסרה את נפשה בשביל זה.

ה.

והנה בדרך כלל האדם רוצה לעשות השתדלות שיהיה לו קשרים טובים עם המלכות מפני שחושב שע"ז ירויח אבל באמת צל"ד שאסור להתחבר עם הגוים וממילא בודאי שלא יצא מזה ריוח, דהנה המהר"ל אומר כלל גדול (נצח ישראל פרק כ"ה) בני"י נמשלו לאש ואומות העולם למים ואם רוצים לדעת מי יותר חזק האש או המים זה תלוי אם שופכים ביחד אש עם מים אז המים מכבים את האש, אבל אם לא נמצאים ממש ביחד אלא מרחיקים קצת למשל אמה אחת שהאש הוא רק סמוך למים אז האש הרי הוא מתגבר על המים ומייבש את המים אבל ברגע שזה ביחד ממש נוגעים זה בזה אז המים מכבים את האש, וכמו"כ בני"י שהם אש ואומות העולם שהם המים אם בני"י הם מתערבים יחד ונקשרים לאומות העולם אז אומות העולם הם יותר חזקים ומכבים את האש, אבל אם בני"י הם רחוקים ומובדלים מהגוים אז הם מכבים ומייבשים את המים והמים אין להם כח נגדם.

וכמו שאסור ליהודי להתקרב לגוי כמו"כ אסור לו להתקרב להאמין בדרך הטבע כלל מפני שדרך הטבע זה סכנה זה סם המות בשביל בני"י דרך הטבע זה שורש עמלק ועל עמלק כתוב (במדבר כ"ד כ) ראשית גוים עמלק זה ראשית של הקליפה, ר' חיים ויטאל צ"ל בשערי קדושה כותב שעמלק הוא שורש של כל היצה"ר וכל הרע שבעולם לכן עמלק נקרא (במדבר כ"ד כ) ראשית גוים עמלק מפני שהוא הראשית.

ועיקר הכח והשורש שלו זה שמאמין בכח הטבע ורוצה גם לקרר את העולם שיאמינו בטבע, וזה הפגם של בני"י שאמרו

ואע"פ שיש לכאורה סברא בזה מה ששאל אבל בכל זאת היה צריך לחשוב בעצמו מה דוחף אותו לשאול את השאלה למה הוא יותר פרום מחמיר מהנביא שאומר מהקב"ה למה פתאום רוצה להקל קצת מדברי הנביא אולי לא ביום אחד כי זה נראה אכזריות, אולי זה בא מפני שפחד מהעם שיאמרו עליו מלך אכזרי, זה מה שכתוב (שמואל י' כ"ב) ושאל נחבא אל הכלים שהיה בעצם רך ורחמן בטבע לא היה לו החוזק הזה היה חסר לו התוקף הזה, זה מה שהמפרשים אומרים מה דאיתא בגמרא (יומא כ"ב:) מפני מה לא נמשכה מלכות בית שאול מפני שלא היה בו שום דופי שלא היה יכול ללכת בקשיחות כלפי העם זה היה חסר לו הכח הזה מפני שהיה רחמן בטבע, אבל צל"ד שבשביל הקב"ה צריכים לשבור את כל הטבעיות של האדם צריך לשבור את כל הטבע אפילו טבע של רחמנות צריך לשבור בשביל הקב"ה, כמו שאומר חובות הלבבות האדם צריך לעשות רחמנות עם עניים ומסכנים ליתן להם צדקה לא בשביל רחמנות בשרי רחמנות של נשים הוא קורא לזה אלא בשביל מצות ד' שהקב"ה מצוה עלינו להיות רחמנים לכן צריכים להיות רחמנים לא בשביל ההרגשים שלנו כל ההרגשים של האדם צריך לבטל את זה לתורה להקב"ה.

עכ"פ זה היה הפגם וזה הפגם גרם לקיום של עמלק אלמלא שאול היה מתגבר על זה היה יכול לגרום להכניס תשובה לכלל ישראל כי המלך הוא לב העם ועל כן אם אין לעם זכות אז הם יכולים להפוך את לבו לרע ללא טוב, אבל אם המלך או הנשיא יש לו מס"נ ע"ז הוא יכול להפוך לבם לטוב כשאין לעם זכות אז רק המס"נ של הנשיא יכול להציל, נשיא צריך שיהיה לו מס"נ וכמו משה רבינו שמסר את נפשו בשביל כלל ישראל ועי"ז הציל את בני"י מהקטרוג של חטא העגל שאמר (שמות ל"ב ל"ב) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, והמס"נ הזה לא רק שביטל את הגזירה אלא זה גרם שבני"י חזרו בתשובה המס"נ זה שובר את כל הגזירות אפילו את היצה"ר זה שובר אפילו את היצה"ר של כל הכלל במס"נ יכולים להציל, וכמו שהיו אנשים יחידים שבמס"נ הצילו את כל הכלל בזמן היוונים בני"י היו במצב ירוד מאד היו מתיוונים היה נורא ואיום (כמו היום ממש שנתפסו עם ההשכלה של היוונים כמו היום שנתפסו בפסיכולוגיה וכל ההשכלה של הגוים של המומחיות ובעלי המקצוע כל הכפירה הזאת כך היו בזמן המתיוונים כל זה חוזר על עצמו מה שהיה פעם), אבל החשמונאים היו יחידים שעשו מס"נ ועל כן הצליחו לא רק לבטל את הגזירה אלא גם לבטל את הקטרוג ע"ז שהכניסו הרהורי תשובה באמת לכלל ישראל ממילא נתבטל הקטרוג.

הרה"ק מרוז"ן אומר שמנהיג שאינו יכול למסור את נפשו בשביל כלל ישראל אינו יכול להיות מנהיג, וכמו"כ מרדכי הצדיק מסר ג"כ את נפשו בשביל כלל ישראל וגם אסתר עשתה מס"נ, ולפ"ז מובן למה צריך להיות דווקא אסתר כי אסתר היתה נכדה של שאול, וזה מה שאמר לה אם החרש

ז"ל במסכת ביצה (כה:) "מימינו אש דת למר" (דברים ל"ג ב'), אמרו דתיהם של אלו אש. ואין לך שני הפכים יותר מן אש ומים. ולכן הכתוב מייחס האומות למים, ואת ישראל לאש. ואלו שני דברים, האש והמים, אם נתערבו ביחד המים מכבין האש. ואם האש עומד רחוק מן המים, ונבדל ממנו, אז האש מכלה ומייבש המים, עד שלא נשאר דבר בו, ומתיש כחו. ואלו דברים ברורים, והם סגולת ישראל באמת. כי אם מתערבין ומתחברין ישראל לאומות, אז המים שהם האומות גוברים עליהם לגמרי, כמו שגוברים המים על האש כאשר מתערב האש לגמרי עם המים, ואם נבדל האש מן המים, הרי האש בכוחו מבטל המים עד שאין נמצאים. וכך אם ישראל נבדלים מן האומות, ועומדים בפני עצמם, הרי הם גוברים על האומות, שהם נקראים "מים רבים", עד שהם מבטלים אותם, עד שאינם נמצאים:

בליקווד זה היה בזמן של ר' אהרן קוטלר ובאו אליו שליחים מר' אהרן קוטלר שיאמרו לו שאם לא יוציא את הטלוויזיה מהבית אז ר' אהרן קוטלר לא יבוא לחתונה ולא יהיה מסדר קידושין אצל הבן שלו שכבר היה חתן וצריך להתחתן, ואמר הבעה"ב אם ר' אהרן קוטלר לא ירצה יש עוד רבנים מי שהוא אחר יהיה מסדר קידושין יש רבנים אחרים שישכמו לעשות קידושין אפילו שיש לו טלוויזיה, היום על כל דבר יש לו רבנים אחרים שיכולים למצוא היתר אם יצטרך.

ד"ז, וכבר בארנו במקומות הרבה, כי האומות נקראו "מים" בכל מקום, כדכתיב (תהלים י"ח י"ז) "ימשני ממים רבים". ועוד (שם קמ"ד ז') "והצילני ממים רבים מיד בני נכר". וכדכתיב (שיה"ש ח' ז') "מים רבים לא יוכלו לכבות האהבה". ועוד (ישעי' י"ז י"ב) "הוי המון עמים רבים כהמות ים". ונמשלו ישראל בהפך זה, כמו שאמרו

היש ד' בקרבנו אם אין שחשבו שיש טבע והרמב"ן אומר (סוף פרשת בא) שאם רק חושב שיש כח בטבע אין לו חלק בתורה משה ואז בא עמלק וכבר יכול לקרר אותו לגמרי מהאמונה, וזה מה שקרה אז שזה הזיק וקלקל לכל העולם כולו שכל אומות העולם התקררו מהאמונה, כי כשיצאו בני"מ מצרים הגיע העולם לתכלית הנרצה ולתכלית המטרה, כדאיתא בספח"ק שלא רק בני"מ יכירו וידעו את ד' אלא גם הגוים שכל העולם וכל הבריאה כולה ידעו את ד' כמ"ש (דברים כ"ח י') וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך ויראו ממך (במדבר י"ד כ"א) וימלא כבוד ד' את כל הארץ (ישעיה י"א ט') כי מלאה הארץ דעה את ד' (תפלות לימים נוראים) וידע כל פעול כי אתה פעלתו וידע כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו כי אתה ד' הוא האלקים מלך, זה הכוונה של כל הבריאה וגם הגוים בכלל זה וזה המטרה והתכלית של כל העולם כולו שהקב"ה יהיה לו מקום בעוה"ז שכל העולם כולו יתבטלו להקב"ה.

אבל זה תלוי בבני"מ מפני שהקב"ה בחר אותנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ושם כתוב את המצוה של האמונה השלימה על כן העבודה אנחנו צריכים לעשות ולאט לאט זה צריך להשפיע על כל העולם כולו, ואם ח"ו בני"מ סטו מזה אז הרי זה משפיע על כל העולם כולו להיפך וזה מרחיק את העולם להגיע לתכלית הזה.

והנה תמיד כשיש גזירה על מקום אחד יש אפשרות שיכולים לעשות איזה התחמקות ועל כן האדם מתכנן שיעשה התחמקות הזאת או איזה השתדלות אחרת וכך חושב להנצל, אבל כשאין שום מקום לנטות ימין או שמאל אז הרי הוא מרגיש שחייב להכנע כמו האתון של בלעם (במדבר כ"ב כ"ז) כשלא היה שום דרך לנטות ימין או שמאל אז נכנעה האתון, כמור"כ כך בני"מ הגיעו למצב שראו שהיה גזירת שמד להשמיד להרוג ולאבד ולא היה שום דרך שבעולם שינצלו ואז נכנעו וצמו ועשו תשובה.

והנה בזמן קרי"ס הקב"ה אמר (שה"ש ב' י"ד) הראיני את מראיך השמיעני את קולך ופירש רש"י שם ע"פ המדרש הראיני את מראיך את כשרון פעלתך למי את פונה בעת צרה כשעמדו בסכנה מכל הצדדים, אבל עכ"ז לא היתה גזירה של השמדה אלא אדרבא הקב"ה אמר (שמות י"ד ד') ואכבדה בפרעה היה להם הבטחה שהקב"ה יציל אותם רק היה נסיון אם יעמדו ויאמינו בהבטחה הזאת מספיק ולא יתלוננו שיאמרו המבלי אין קברים במצרים.

אבל כאן היה המצב שלא היה להם כבר כמעט הנבואה מפני שהיה כבר בסוף הנבואה וממילא לא היה להם שום קשר לקבל איזה נבואה מהקב"ה, ועל כן חשבו שהיה באמת גזירה ברורה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, ולכן בכזה מצב הבינו גם הם שהעצה היא רק אם יתנתקו לגמרי מזה ואז הגיעו למצב שהתייאשו מכל דרך הטבע מפני שראו שהרי זה לא עוזר כלום לא היה להם שום תקוה, ואפילו תקוה אחת שנשארו להם שהיה להם אחות בבית המלך זה גם התבטלה מפני שאסתר הזמינה את המן לסעודה ממילא זה התבטל ג"כ.

וההצלה היתה צריכה להיות ע"י שיעשו מס"נ ועל כן ע"י המס"נ של מרדכי ואסתר ניצלו, והנה מרדכי עשה מס"נ בזה שלא השתחוה להמן ויותר מזה מרדכי התגרה בהמן לכתחלה במה שלא השתחוה לו כמ"ש (מגילת אסתר ג' ה') וירא המן שאין מרדכי כורע ומשתחוה לו אפילו בשעה שלא היה ע"ז, דהנה איתא שמרדכי לא רצה להשתחוות מפני שתמיד המן היה הולך עם צלם ועל כן לא רצה להשתחוות להמן.

והמס"נ שהיה שאול צריך לעשות הוא שלא היה לו לחשוב ולהתבונן מה יאמר העם אלא כל כולו הרי הוא מוכן לעשות רק ציווי ד' ואין שום דבר אחר חוץ מזה, וכמור"כ אצל כל יהודי צריך להיות רק זה המטרה שלו בעוה"ז ועל זה מחכים עלינו זה התשובה שמבוקש מאתנו לעשות, וזה תשובה

1.

ההשפעה של מרדכי הצדיק ואסתר, ואיתא בגמרא (סוכה נ"ב): אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו ועל כן בכל ימות העולם הקב"ה נותן לנו סיוע ועזר בכל דבר, הקב"ה נתן לנו את אברהם יצחק ויעקב משה רבינו ושבעה רועים שיעזרו לנו, וכמו"כ בכל דור ודור הקב"ה נותן לנו צדיקים שעוזרים לכל הכלל ובלעדם לא יוכל האדם להגיע לכלום¹, והנה בזמן שיש צדיקים שמשפיעים לנו אין זה כל כך חכמה לעמוד בנסיון כי יש לנו עזר, אבל היום המצב הוא שאנחנו עומדים עכשיו במבחן ובבירור שלפני הגאווה"ש ועל כן צריך להיות שאנחנו נעמוד על הרגלים של עצמנו בלי שיהיה שום עזרה כמו שהיה עד היום, וכמו המשל כשהאדם לומד איזה חכמה שהוא צריך אח"כ להבחין על זה אז בשעת הלימוד יכולים לעזור לו אבל בשעת הבחינה א"א כבר לעזור לו, וכמו המלמד שחוזר עם הילדים כדי שידעו בבחינה, אבל ברגע שמגיע יום הבחינה הם צריכים לישוב לבד ולא עוזר להם ואפילו שהם שואלים ומבקשים תעזור לנו הוא אומר להם אני לא יכול לעזור לכם עכשיו מפני שיש היום בחינה, עד עכשיו היה לימוד וחזרה אבל היום זה בחינה לכן כל אחד צריך לעשות לבד.

כמו"כ זה המצב של העולם היום שזה בחינה ובירור מי יזכה לגאווה"ש ובכדי שנעמוד בבחינה אנחנו צריכים לזכור מה שלימדו אותנו ואם היינו זוכרים את זה היינו עומדים בבחינה, הקב"ה אומר (דברים כ"ה י"ז) זכור את אשר עשה לך עמלק אשר קרך בדרך ועוד כתוב (מגילת אסתר ט' כ"ח) וזכרם לא יסוף מזרעם שצריכים לזכור את ימי מרדכי ואסתר וללמוד מזה לדעת איך להתנהג עכשיו, זה הסיוע והלימוד שניתן לנו אז בזמן ההוא בכדי שנעמוד עכשיו בלי סיוע בבחינה ובבירור לראות אם אנחנו זוכרים ויודעים מה שלמדנו זה העבודה שלנו היום, ועל כן אנחנו צריכים לזכור איך בני"ה התנהגו אז שאע"פ שהיה אפשר לעשות השתדלות אצל המלוכה עכ"ז בני"ה לא עשו שום השתדלות כי הבינו שאין מה לעשות כבר מפני שהמן וכולם חסמו נגדם את הדרך. ובני"ה הגיעו אז בזמן מרדכי ואסתר להכרה הזאת רק בזכות מרדכי ואסתר כי בתחלה חשבו לסמוך על ההשתדלות הגשמית שאמרו אחות יש לנו בבית המלך (מגילה ט"ו:), אבל גם זה בטל ברגע האחרון כי אסתר הזמינה את המן כדי להוציא זה מלבם א"כ זה היה בטל מלבם וממילא לא היה להם להשען כלום על שום השתדלות, ולכן שק ואפר יוצע לרבים מפני שהגיעו למצב שהתייאשו מכל דרך של השתדלות בדרך הטבע והגיעו להכרה שאין להם שום דרך אחרת רק לבטוח בד' ורק לבקש מד' ועל כן בקשו בלב שלם מהקב"ה.

ז.

איתא במגילת אסתר (ט' כ"ו) על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור פירוש פור זה הגורל וזה הסיבה לקריאת שם החג פורים על שם הגורל שעשה שנקרא פור, והנה תמיד החג נקרא על איזה דבר שהיה העיקר בישועה וא"כ צלה"ב מה שייך הפור לישועה, והנה מובא במדרשים (מדרש רבא אסתר פרשה ז) שכל הקוסמים כולם ראו והעידו שבני"ה אין להם תקומה וזכות קיום כבר לפי המזלות כך היה אז מראה להם התמונה, כי הגורל מה שהמן עשה זה לא היה סתם גורל כמו שעושים פתקאות אלא יש גורלות שיש בזה חכמה שזה מראה

כללית על כל המעשים של האדם כי אם האדם יתקן את זה בזה הרי הוא מתקן את כל שאר הדברים מפני שזה השורש של הכל השורש של כל הקליפות ושל כל החטאים, וזהו השורש של עמלק שחוץ מהקב"ה יש לו עוד דבר יש לו עוד משהו הוא רוצה גם זה וגם זה, האדם צריך שלא ירצה כלום חוץ מהקב"ה.

וכשמגיע לזה שלא מאמין בכלום בשום דבר אלא מאמין שהכל רק מהקב"ה רק אז צריך לעשות השתדלות כדי שיהיה לו אפשרות להוכיח ע"י הנסיון שאע"פ שעושה השתדלות אינו מאמין בהשתדלות, וכדאיתא בגמרא (שבת ל"א.) על הפסוק (ישעיה ל"ג ו') והיה אמונת עיתך חוסן ישועות חכמת ודעת כל מלה זה מרמז על סדר אחד משה סדרים והמלה אמונת זה מרמז על סדר זרעים, והנה כל דבר יש לו פירוש למה זה מרמז על זה למשל עיתך זה זמנים לכן זה מרמז על מועד זה מובן אבל למה אמונת זה מרמז על סדר זרעים ומביא תוס' בשם הירושלמי מפני שמאמין בחי העולמים וזורע, וצלה"ב מה הכוונה בזה וכי אדם שזורע זה סימן שיש לו אמונה אולי אפשר שזורע מפני שמאמין בטבע שזה יצמח מה זה הוכחה שמאמין בד'.

אלא הכוונה היא כך עיקר האמונה היא כשיש לאדם לתלות בדבר אחר ואינו תולה בדבר אחר אלא רק בד' זה עיקר האמונה, והנה כשאדם זורע אע"פ שהוא יכול להאמין בטבע ולייחס את זה לטבע ובכל זאת לא מפני זה הוא זורע אלא רק מפני שמאמין בחי העולמים א"כ הרי זה סימן לאמונה השלימה, ועל כן דווקא האמונה שייך לזרעים כי האדם שאין מה שמפריע לו לאמונה ולכן הרי הוא מאמין זה עדיין לא מראה על אמונה שלימה מפני שאין לו שום נסיון ושום התנגדות, אבל אם יש לו נסיון שעושה השתדלות ואע"פ"כ הרי הוא לא מאמין בהשתדלות אלא רק באמונה בד' א"כ זה הסימן על אמונה מפני שעכשיו יש המבחן אם הוא יאמין בטבע או יאמין שהכל זה מכח ד'.

והנה הסעודה שעשה אחשוורוש זה היה המבחן לבני"ה לראות איפה הם עומדים ומכיון שנהנו מסעודתו של אותו רשע בזה הראו שאין להם אמונה חזקה בד' אלא שמאמינים בטבע שאם יהיו מיוודים וקרובים למלכות לא יסבלו מהם, לכן חשבו שזה לכתחלה מותר לא שזה בעל כרחם בשביל השתדלות וכדומה, זה הנקודה שבזה היה החטא שלהם וזה רק הקב"ה יודע מפני שרק ד' יראה ללבב, לכן מה שבאה הגזירה זה היה כדי שיחזרו בתשובה ואם לא היו חוזרים בתשובה מה היה קורה אז אפילו שהיתה מתבטלת הגזירה בגלל שהיו מתפללים או מאיזה שהיא סיבה, אבל אם לא היו מגיעים למטרה ולנקודה הזאת שרצו מהם אז לא היתה הישועה הרוחנית המבוקשת שימחו את שמו של עמלק, ובאמת מה שעמדו וחזרו בתשובה זה היה הרבה בזכות מרדכי הצדיק ואסתר הם שעזרו להם, אבל עכ"פ נעשה מזה הכנה למחית עמלק השלימה מה שצריך להיות בגאווה"ש ההכנה כבר נגמרה, ועל כן מה שאנחנו צריכים לעשות עכשיו הרי זה רק להיות קשורים לזה לחזור ולהחדיר את זה בתוך לבנו להפנים את זה לתוך לבנו ואז נזכה באמת להתגלות הדבר.

אבל בזמן מרדכי ואסתר זה היה נחשב נס מה שלא תלו זה בטבע כי עדיין זה לא היה המדרגא שלהם זה היה רק בזכות

¹ זה כתוב בספה"ק שבלי ולולא העבודה של צדיקים האדם לא יכול להגיע לכלום יש מכתב מהרה"ק מטשורנאביל שכותב לולא עבודת הצדיק לולא העזרה שהצדיק עושה אז אפילו אלף שנים יחיה לא יוכל להגיע לתיקון שלו לא יגיע לשלמות ולכן

תמיד צריך עזרת הצדיקים, לכן צריך האדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב (תנא דבי אליהו רבא כ"ה) כי כל מה שאנחנו מקבלים זה מהאבות.

זה נגד האמונה, כי האמונה שלנו שהקב"ה בחר בנו מכל עם והרים אותנו מעל כל הכוכבים והמזלות, והקב"ה אמר לאברהם אבינו (בראשית ט"ו ה') צא מאיצטגנינות שלך אין לך מזל כי אתה למעלה מהמזל הקב"ה הוסיף לו אות ה' על שמו שזה היה מראה לו שהוא אב המון גוים שזה בני"י שהם כמו אב לכל המון גוים מפני שהם צריכים להנהיג את כל העולם כולו הכל תלוי בהם, ועל כן מאז היה לו כבר כח להיות מעל דרך הטבע וא"כ יוצא שבני"י נולדו דווקא מעל דרך הטבע כי זה כל המהות וכל היצירה של בני"י מאז תחלת השורש, על כן ברגע שיהודי מאמין בטבע אפילו כל שהוא עי"ז הרי הוא מחליש את כח היהדות שלו מפני שזה השורש שכל היהדות תלוי בזה.

וזה האמונה שכתוב בפסוקים אנכי ד' אלקיך שזה מצוה ראשונה ולא יהיה לך אלהים אחרים שזה מצוה שניה ששניהם ניתן במאמר אחד כדאיתא בחז"ל (זוה"ק שמות פ"א:): על הפסוק (תהלים ס"ב) אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי שאע"פ שזה ניתן במאמר אחד זה נשמע לנו שתי דברות אבל אין בין זה לזה הפסק, דהנה כל דבור מעשרת הדברות לפי הקריאה בטעם עליון יש לו הפסק יש אות ס' אחרי כל דבור של עשרת הדברות אחרי לא תגנוב יש אות ס' אחרי לא תרצח יש אות ס' וכן בכולם, אבל אנכי ולא יהיה לך אין להם הפסק פרשה ביניהם זה פרשה אחת למה שמענו את זה ביחד דווקא שנים האלו, אלא לומר חוץ מזה שזה שני מצות הם גם קשורים זה בזה שלא יהיה לך מפרש מה הפירוש של אנכי ד' אלקיך, מה הוא החידוש שניתוסף לנו המצות אמונה יותר מהגוים לומר לנו שאנחנו חייבים להאמין רק בהקב"ה ולא בשום דבר שבעולם, ואפילו לא בכח הטבע ובמזלות מפני שאת כולם הקב"ה מנהיג והם גם מקבלים כל רגע כח מהקב"ה על כן ברצונו יכול לשנות אותם ולהעלות את בני"י מעל הטבע והמזלות.

וזה חשוב מאד לדעת היום מפני שאפשר לומר שהעולם בדור שלנו היום לקוי בזה יותר מכל הדורות שהיו לנו מעת בריאת העולם, היום מאמינים כל כך בטבע שאפילו על רוחניות מאמינים בטבע מאמינים שהצלחה בחינוך הצלחה בלימוד הצלחה בשלום בית הצלחה בכל דבר שתלוי ברוחניות זה גם תלוי בהשכלה של המקצוע מה שלמדו מהגוים ע"פ הדרכים שלהם הבנויים על הפילוסופיה והטבע, וגזרו גזירה שמלמד שלא למד קורסים של חכמה של הגוים אסור להיות לו מלמד זה גזירה של המן ושל עמלק ממש, ופעם אמר לי מלמד שהמנהל אמר להם שכמו ששוחט ורב לא יכול להיות אם לא למד הלכות שחיטה והלכות טריפות אז כך המלמד צריך ללמוד חינוך ואיפה לומדים חינוך אצל הקורסים של העמלקים, צל"ד שזה מה שמלמדים בקורסים ההם הרי זה היפך התורה לגמרי ובה דווקא מה שצריך להיות התיקון של הדור שלא לפנות אליהם.

אנחנו עכשיו עומדים לפני מחיית עמלק מה שצריך להיות

על המזל של האדם והמן היה אסטרוולוג גדול ועשה גורל עם חשבון (יש דרך איך לעשות גורל מי שיוודע לעשות גורל יכולים לברר הרבה דברים במזל אבל זה רק מהמזל), ולפי כל הגורלות והמזלות יצא שבני"י באמת אין להם קיום ואין להם תקוה ויש עליהם גזירה של להשמיד להרוג ולאבד, ורק אז הוציא הגזירה על בני"י כי ידע שזה לא פשוט לפגוע בישראל, ואיתא בחז"ל (מדרש רבא אסתר פרשה ז' פיסקא י"ב ג') שאחשורוש אמר שהוא מפחד שהקב"ה ינקום בו כמו שעשה לפרעה ולכולם, והמן אמר לו שלא יפחד מפני שאלקיהם ישן הוא וזקן הוא הכוונה היא שראה ע"פ המזלות שהמזל של ישראל כלומר ההשגחה של הקב"ה עליהם זה כבר כאילו ישן כאילו נזדקן, ועל כן בני"י באמת לא היה להם דרך איך לצאת מזה בדרך הטבע אלא רק אם יעלו למעלה מהמזל ולולא זאת היו אבודים.

והנה לפעמים יש גזירה שא"א לבטל אותה ואפילו אם יתקנו עצמם בכל זאת זה חייב לבוא מפני שזה נחתם בדם שאז א"א לבטל כבר, אבל יש גזירה שלא נחתמה בדם אלא רק בטיט וזה עדיין תלוי ועומד שאז אפשר לבטל בקל וזה נקרא לפנים שאם בני"י יעמדו בנסיון אז לא יהיה הגזירה אבל אם בני"י לא יעמדו בנסיון וכשלו עוד פעם אז תהיה הגזירה באמת קיימת, לכן זה חג גדול מפני הישועה שהיתה גדולה מאד, הישועה היתה על מה שבני"י עמדו בנסיון הזה והגיעו למטרה שעלו למעלה מדרך הטבע למעלה מהמזלות עי"ז שלא עשו השתדלות טבעית אלא עשו השתדלות רוחנית של צום ושק ואפר ותשובה ותפלה.

ואיתא בגמרא (שבת קנ"ג.) כל אדם יש לו מזל ומי שנולד ביום זה המזל שלו כך ומש"כ אין מזל ישראל הכוונה היא שיהודי אינו משועבד למזל שלו יכול לעלות למעלה מהמזל עי"י כל מיני זכותים ואז אין המזל שולט עליו וכמו שאיתא שם בגמרא ובתוס', וכמו"כ מה שמשורטט על כף היד כל מיני קווים שמראים מה שיקרה עם האדם ויש כאלו שרוצים לדעת ולחקור את העתיד שלהם (יכול להיות שזה גם איסור של תמים תהיה עם ד' אלוקיך) עכ"פ צל"ד שאסור לסמוך על זה מפני שכל זה נכון רק ע"פ דרך הטבע לפי המזל שלו שכך זה מראה, אבל יהודי יש לו כח לשנות את המזל שלו ועם תפלה ותשובה יכול לעלות מעל המזל שלו ואפילו בדור הזה, הכרתי יהודי שכבר נפטר לפני זמן שהיה יודע (קצת יותר טוב מכולם) לראות ולהבין בכף היד וסיפר לי מה שראה בעצמו אצל אנשים שראה עליהם גזירות על פי דרך הטבע לפי מה שהיה משורטט בכף היד שלהם והתפללו מאד בכל נפשם וביטלו את הגזירה, ועוד אמר לי שגם אצל הגוים היה מסתכל לפעמים כשיצא לו אבל אצל הגוים לא היה בעולם דבר כזה עדיין שישתנה אצל הגוים מה שכתוב עליו בשרטוטים על היד אבל אצל היהודי בתפלות היה משתנה.

היהודי צריך להאמין שאין להם שעבוד אצל הטבע כלל לכן אומר הרמב"ן (בראשית י"ז א') שמי שאומר לו עתידות ע"פ המזלות אפילו אם יחוש לדבריו אבל אסור להאמין בזה כי

י' וכמו"כ איתא באבן עזרא (שמות ל"ג כ"א).

חדשים ועכשיו בזכות התהלים שאמר המשיך עליו חיים עוד חמש עשרה שנים. וסיפר לי עוד סיפורים כאלו שהיתה איזה אשה שלא היו לה ילדים ושאלה אותו אם להתגרש ואמר לה שתנצל כל הכח שלה שלא להתגרש ותתפלל על זה מאד שתשאר איתו (מפני שראה שאין לה זיווג אחר אלא רק הזיווג זה יש לה ולפי המזל שלה לא יכולה להוליד וזה לא אמר לה כי לא היה אומר בדיוק מה התשובה רק היה אומר כן או לא) והיא בכל זאת התגרשה ובאה אליו אחר שש חדשים וראה עליה שינוי שהשתנו השרטוטים וראה שיש לה זיווג ויש לה ילדים ושאל אותה מה עשתה ואמרה לו שהלכה לכותל כל יום ואמרה תהלים לא זוכר שלשה פעמים או פעם אחת כל הששה חדשים, וסיפר לי כמה סיפורים כאלו.

י' וסיפר לי שפעם אחד היה יהודי שהקווים בכף היד אצלו היו מראים גזירה שצריך להסתלק בקיצור ימים בעוד שלשה חדשים ולא גילה לו עתידו אבל אמר לו שיש פחד על דבר שצריך להיות בעוד שלשה חדשים וצריך ישועה על כן תתפלל חזק, והיהודי הזה בא אליו אחר שלשה חדשים שיסתכל עליו עוד פעם על היד אם כבר בטל הפחד הזה מה שאמר לו, ווהסתכל וראה שכבר אין עליו את הגזירה ושאל אותו מה עשית ואמר לו ששלשה חדשים מהבקר ועד הערב התפלל ואמר תהלים כל היום כולו היה מתפלל ואומר תהלים כל היום במשך שלשה חדשים רצופים, ואמר לו עכשיו אני אגיד לך מה שהרווחת ואמר לו שהיה נגזר עליו שימות בעוד שלשה

עם בריותיו (ע"ז ג.) להעמידם בנסיונות קשים, אלא הרי זה בחי' של מס"נ או שיקצצו לו התקציבים או ששימו אותו בכלא שבועיים שלש לא יותר מזה, וחוש מזה כל הכוונה שלהם לקחת לצבא הרי זה רק מחשבת המן להשמיד להרוג ולאבד ברוחניות ועל כן מכיון שזה רק להשמיד להרוג ולאבד צריכים להיות חזק כמו מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה ולא קם ולא זע ממנו, זה הענין של הפורים שאנחנו צריכים לדעת לקבל כח מזה שלא לכרוע להם.

ה.

והנה איתא בגמרא (פסחים ק"ז:): על הפסוק שהקב"ה אמר לאברהם (בראשית י"ב ב') ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה, ודורש הגמרא ואעשך לגוי גדול זה שאמר אלקי אברהם ואברכך זה שאמר אלקי יצחק ואגדלה שמך זה שאמר ואלקי יעקב יכול יהו חותמין בכולן תלמוד לומר והיה ברכה בך חותמין ואין חותמין בכולן ע"כ, והנה לכאורה צ"ב בפירוש הגמרא מה היה מפריע לאברהם אבינו אם יחתמו בכולם אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב והרי בוודאי אברהם אבינו לא היה לו קנאה ח"ו שהרי אפילו אדם רגיל איתא בגמרא (סנהדרין ק"ה:): בכל אדם מתקנא חוש מבנו ותלמידו והם הרי היו בניו ותלמידיו וכ"ש אברהם אבינו האדם הגדול בענקים בודאי שלא היה לו נגיעה שרצה הכבוד.

אלא הכוונה היא כן אברהם אבינו השפיע לעולם את ידיעת האמונה הכרה בהקב"ה, יצחק השפיע לעולם יראה את היראת שמים את הקבלת עול מלכות שמים, ויעקב השפיע אהבה ויראה ביחד שזה תפארת, והנה איתא בחז"ל (תנחומא לך לך ט) מעשה אבות סימן לבנים שכל הפעולה שעשו האבות הרי זה משפיע לבנ"י שגם הם יעשו ע"י שיהיה להם הסיוע מהאבות אברהם יצחק ויעקב, לכן אברהם אבינו דאג איך זה ישפיע על כלל ישראל כל הענינים, דהנה את הענין שלו של האמונה שמודיע להם שיש בורא עולם זה נתן להם וזה מספיק כי כבר יודעים את זה, אבל הפעולה שצריך להכניס בהם אהבה ויראה ד' בפועל זה צריכים הם לעשות לבד ועל כן הוא דאג איך להשפיע להם לכל הדורות שיגיעו למטרה ולתכלית שצריכים להגיע, והקב"ה אמר לו אל תדאג כי בסוף העולם יהיה המבחן בעיקר בענין שלך של האמונה ואז יצטרכו להשתמש בזה וזה הפירוש בך חותמין.

ור' שמעון שקוף אומר שהכוונה בך חותמין ע"פ מה שכתוב בפסוק (יחזקאל ל"ג כ"ד) אחד היה אברהם ואיתא בחז"ל (בראשית רבא מ"ב ח') שאברהם אבינו היה נקרא אברהם העברי על שם שהוא היה בעבר אחד של הנהר וכל העולם היה בעבר השני, אברהם אבינו ברוחו החזקה הלך נגד הרוח של כל העולם כולו שלא היו מאמינים והוא היה יחיד בדור שהגיע לאמונה לא קבל את זה מאבותיו ולא היה לו מסורה אלא הוא בעצמו הכיר את בוראו, זה כוונת הפסוק מה שאמר בך חותמין שבסוף הגלות יצטרכו להשתמש במדה של אברהם אבינו שכל אחד יצטרך שיהיה בעצמו חזק כנגד כל העולם כולו.

לגמרי ועל כן אנחנו צריכים למחוק מלבנו את האמונה בטבע בכלל, ומה שיש ענין של השתדלות הרי זה רק אחר שהאדם מאמין במאה אחוז שהכל רק מהקב"ה אח"כ יש מצוה להשתדל כדי שיהיה לו הוכחה שאינו מאמין בזה אלא רק בהקב"ה, מפני שכל זמן שלא נפגש עם זה אין לו הוכחה לכן עושה השתדלות בכדי להוכיח את גודל אמונתו בהקב"ה שאע"פ שעושה השתדלות אינו מאמין בזה כלל וכלל אלא מאמין שהכל הרי זה רק מכוחו של הקב"ה.

זה הנסיון והמבחן שלנו מה שיש לנו היום ועל כן הקליפה הזאת של ההשתדלות אחרי הטבע לא עלינו מתגברת אצלנו במחננו וזה נכנס יותר ויותר, וצ"ד שהכח שלנו זה לא ההשתדלות אחר הטבע כלל זה אסור לבוא בקהל אם מאמין בכח הטבע, אלא כל ההשתדלות שלנו הרי זה רק להשתדל אצל הקב"ה השתדלות לתקן מעשינו השתדלות למסירות נפש זה הכוונה, היום נותנים נסיון שלא היה כבר כמה דורות אבל זה לא רציני וקשה כל כך כמו שחושבים זה נראה כך אבל זה נסיון קל מאד כי הקב"ה מתחשב עם הדור שלנו שאנחנו חלשים אז ניתן לנו נסיון בחי' של מסירות נפש, ויש כמה דברים שצריך מסירות נפש היום למשל מי שלא הולך אחר פסיכולוגיא לפעמים צריך מס"נ בשביל זה מפני שלפעמים זורקים את הילדים מהחידר אם לא הולך אחר פסיכולוגיא למשל אם ילד יש לו קצת קושי או משהו כזה צריך לילך לבעל מקצוע ואם לא אז זורקים אותו מהחידר אין לו ברירה, כל הדברים האלה זה נסיון של עמלק נסיון קשה מאד בשביל הדור, ועל כן העיקר שהאדם צריך לדעת להתנתק מכל זה מפני שזה מעכב את הגאווה"ש זה ברור כשמש.

ויש גם נסיון של חפירת קברים שמצאו היתר מי שיודע את המציאות אין שום היתר שבעולם, ויש לנו נסיון של גיוס שאנשים מדברים על הגיוס לא לפי דעת התורה"ק ואומרים שבחור שלא לומד שילך לגיוס, אבל יש עדות נאמנה שאומרים ששמה לא שייך שישאר יהודי, ואפילו מי שהולך לנחל החרדי יש כמה עדויות מאלו שהם היו שם ומעידים שאין מסלול חרדי אין דבר כזה בעולם זה השמדה גמורה, חוש מזה שזה בסכנה גמורה גם מצד הגשמיות במצב אם יהיה מלחמה איך מותר לאדם למסור בנו לסכנה מי התיר לציונים לעשות מלחמה הרי זה נגד התורה, וזה גם ע"ז שאין לו אמונה בהקב"ה אלא יש אמונה בטבע שמאמין בכחי ועוצם ידי, א"כ יוצא שבצבא יש ע"ז ג"ע ושפ"ד וחוש מזה שמתקלקלים שם זה ברור אפילו אם ישאר יהודי בחיצוניות שלו ויקיים את המצות כמו מצות אנשים מלומדה זה רק אומנות אבותיהם בידיהם אבל הלב של יהודי נהרס ומתקלקל שמה, ואע"פ שיש כאלו שנעשים בעלי תשובה זה תמיד יש בע"ת בכל הדורות אבל יל"ד שהצבא זה מהרס את היהדות.

והנה צ"ד שהמס"נ היום שלא ללכת לצבא זה לא מדובר על הריגה למות בכדי שלא ללכת שאין הקב"ה בא בטרוניא

¹ וכמו"כ לגבי השלום האדם יכול לומר שהוא אוהב כל יהודי ואין לו שום פירוד נגד שום אדם מישראל וכל זמן שאף אחד לא פוגע בו יש לו שלום עם כל ישראל כמ"ש (תהלים ק"כ ז') אני שלום וכי אדבר המה למלחמה אבל כשיבוא אחד ויפגע בו הרי הוא כועס עליו, אבל זה לא הכוונה אלא השלום האמיתי הכוונה שאפילו אם פגע בו הוא נשאר להיות איתו בשלום אז הרי זה הוכחה שיש לו שלום עם כל ישראל, וככה זה כל דבר שיש לאדם שהוא סותר את זה זה ההוכחה שזה באמת לאמיתו שזה לא פוגע בו הענין.

² הוספת המעתיק, מובא בקובץ מאמרים לר' אלחנן וסרמן זצ"ל במאמר עקבתא דמשיחא אות ב' וז"ל, כל הפסוקים הנ"ל קובעים כי לפני הגאולה יטעו היהודים

אחרי עבודות זרות שונות מדי עידן בעידן ישימו באחרת כסלם. מה טיבן של עבודות זרות שסגדו להן, ראשית עלינו להבין את פשר המושג "עבודה זרה". כל ענין וענין הנראה לו לאדם כגורם בלתי תלוי בדעת השי"ת ויכול להטיב או להרע, הרי הוא בכלל ע"ז. כך מטיבה וכך מריעה (משנה סנהדרין פ"ז מ"י).

³ זה החוק שלהם שכל חיל שנמצא בצבא והרי הוא מורד ולא רוצה להשאר חיל אלא רוצה לצאת אז שמים אותו בכלא שבוע שבועים שלש ושולחים אותו הביתה אין יותר מזה כי מה הם יכולים לעשות אם הוא לא רוצה להיות חיל הוא לא יכול להיות בצבא.

ויש גם המימרא הזאת מתלמידי הבעש"ט בשם הרה"ק ר' ברוך זצ"ל שאמר אפילו אם כל העולם ישתמד ח"ו הוא צריך להשאיר היהודי היחיד אפילו נסיון כזה יכול להיות לפני הסוף וצריך לעמוד בזה, היום הגיע המצב הזה שאין דורש ואין מבקש ואם יש דור שמבקשים לשמוע מהרועים שיגידו להם מה לעשות הם מוכרחים להכשל ולא יכולים ללמד לנו את הדרך הנכון הקב"ה לא נותן את זה מפני אשמת העם, על כן כל יהודי היום במבחן שהוא בעצמו צריך להבין את האמת ואפילו שאלות לא יהיה לו כלל עד כדי כך צריך שיהיה ברור לו האמת, וכשמגיעים יהודים ואומרים לו אתה רוצה ללכת לצבא צריך להיות ברור אצלו לא אני לא רוצה אני לא הולך כמו מרדכי היהודי שלא קם ולא זע מהמן אני לא אז מדרך היהדות המסורה כך זה צריך להיות היום המצב.

ט.

כל יהודי שנברא בעולם יש לו נפש הבהמית יצה"ר הוא רוצה לקבל משהו גם מהגשמיות של העוה"ז זה כל היצה"ר, אם האדם רוצה רק רוחניות לא יהיה לו שום יצה"ר וממילא לא יהיה לו שום קושי להתגבר עליו וכל הדרך כמישור לפניו יוכל בקל לילך בדרך התורה, אבל למה יש לאדם כל הנסיונות מה שיש לו כי האדם רוצה גשמיות יש לו נטיה ומשיכה לזה מהיצה"ר שבוער בלבו ומלהיב אותו לגשמיות, אם זה גשמיות של כסף אם זה גשמיות של תאוות אם זה כבוד הכל זה גשמיות, וגם כשרוצים לשבור את זה ורוצים להיות צדיק אבל עדיין לא רוצים לוותר לגמרי על כל הגשמיות שיהיה בבחינת שאינו רוצה כלום אלא רק דבר אחד אני באתי לכאן למטרה אחת וזה הרוחניות.

ולמשל אדם שקבל מהמלך להוציא איזה שליחות חשובה לפועל שיקבל על זה שכר ענקי שאין דוגמתו, וכשהוא מגיע למקום ההוא אומרים לו יש כאן מקום יפה לראות (יש איזה מוזיון יפה יש איזה בנין יפה) ואם כבר הגעת למקום הזה חבל שתהיה במקום זה ולא תראה את זה", והאדם ההוא חושב נכון שאני בא בשליחות חשובה מהמלך אבל בדרך אגב אני אראה גם את זה, והלך לשם וקרה לו איזה אסון שם ונהיה חולה ושכב במיטה כל הזמן וכבר לא היה מסוגל לקיים שליחותו עד שעבר הזמן וכבר היה צריך לנסוע הביתה לחזור למלך, וכשהגיע למלך ואומר אדוני המלך קרה אסון נורא שלא יכולתי לקיים שליחותך מפני שקרה לו תאונה והיה בבית חולים כל הזמן שהמלך יסלח לו, אומר לו המלך בסדר אבל מעניין אותי איך זה קרה איפה הלכת איפה הייתה כי בשליחות ששלחתי אותך אינך היית צריך להנזק, ועל כן אם הייתה רק שליח שלי לא היה קורה לך הנזק הזה אבל עשית עוד דבר בשביל עצמך אז א"כ אתה אשם שפשעת בזה וממילא אני לא יכול לפטור אותך, וטוען השליח למלך אבל מה פשעתי רציתי לקיים את המצוה בכל ליבי אני יכול להשבע שרציתי לקיים בכל ליבי את ציווי המלך, אומר לו המלך נכון שרצית את זה אבל היה לך עוד רצונות אחרים אתה לא לגמרי השליח שלי אתה גם שליח של עצמך לכן זה פוגע.

וכמו"כ אנחנו שליחים מהקב"ה לקיים רצונו ואיתא בגמרא (פסחים ה.) שלוחי מצוה אינם נזוקין, והנה ילה"ב למה לא כתוב העוסק במצוה אינם נזוקין למה כתוב שלוחי מצוה האם אדם שעושה מצוה וכי הוא כן ניזוק ורק השליח לא ניזוק הגמרא היה צריך לומר העוסק במצוה אינו ניזוק, אבל הכוונה היא כך אם האדם הוא שליח מהקב"ה והרי הקב"ה יודע שהוא עושה מצוה א"כ אז אינו ניזוק כי הוא שליח מהקב"ה, אבל אם עושה מצוה רק לעצמו ולא חושב שזה בשביל הקב"ה א"כ אז אין הבטחה הזאת אלא רק אם הוא

יש גם המימרא הזאת מתלמידי הבעש"ט בשם הרה"ק ר' ברוך זצ"ל שאמר אפילו אם כל העולם ישתמד ח"ו הוא צריך להשאיר היהודי היחיד אפילו נסיון כזה יכול להיות לפני הסוף וצריך לעמוד בזה, היום הגיע המצב הזה שאין דורש ואין מבקש ואם יש דור שמבקשים לשמוע מהרועים שיגידו להם מה לעשות הם מוכרחים להכשל ולא יכולים ללמד לנו את הדרך הנכון הקב"ה לא נותן את זה מפני אשמת העם, על כן כל יהודי היום במבחן שהוא בעצמו צריך להבין את האמת ואפילו שאלות לא יהיה לו כלל עד כדי כך צריך שיהיה ברור לו האמת, וכשמגיעים יהודים ואומרים לו אתה רוצה ללכת לצבא צריך להיות ברור אצלו לא אני לא רוצה אני לא הולך כמו מרדכי היהודי שלא קם ולא זע מהמן אני לא אז מדרך היהדות המסורה כך זה צריך להיות היום המצב.

וזה בכל הענינים יש נסיון כזה יש מקומות שאנשים מבינים שיכולים לעשות משם הרבה ריווח של מיליונים ועל כן רוצים לחפור שם ולבנות בנינים, ואע"פ שיש שם קברים וידעו את זה מראש מפני שכך היה התיכונן לכתחלה בכל זאת הרי זה לא מנע בעדם מלהמשיך וחשבו שיחפשו כבר איזה שהוא היתר עד שימצאו, ועל כן המציאו להם מן השמים את ההיתר כי איתא בגמרא (מכות י:) בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, ואע"פ שהיו תמונות והראו להם את החפירות שיש שם קברים וממילא כל הדבר של ההיתר הרי הוא מופרך מעיקרו, עכ"ז אמרו שיעזבו אותם הם לא רוצים לשמוע מפני שיש להם רב שמתיר, אם אדם לא רוצה את האמת אז יראה את השקר אבל מי שרוצה לראות את האמת אז כבר ימצא אותו.

מן השמים רוצים שאנחנו נעמוד היום בנסיון הזה שכל אחד צריך לברר בעצמו מה הוא רוצה מה חובתו בעולמו אם אני באתי לעולם לשמור את התורה והמצוות בלבד או ח"ו גם לעשות קצת כסף, כמו שבלעם אמר בנבואה המצב שיהיה באחרית הימים (במדבר כ"ד י"ח) והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר איביו וישראל עשה חיל כלו שיעשו ריווח של ממון והנה צלה"ב מה זה וישראל עושה חיל באמצע שייך לאחרית הימים, אלא שבאחרית הימים ישראל עושה חיל יעשה הרבה כסף וזה יהיה הנסיון כמו שרואים היום שישראל עושה חיל שתפוסים עם זה.

הכרתי יהודי ת"ח יהודי חשוב מאד מהחשובים שבדור שהיה משגיח בישיבה ואמר אחרי השואה איך תיכף אחר השואה שכחו משואה, כי הגרמנים בעצמם התחילו לחלק ולתת להם הרבה כסף בתורת פיוס וכמו תקון על מה שעשו ובנ"י התחילו להשתולל על הכסף והתחילו לעשות עסקים והצליחו הרבה ונעשו עשירים וזה גרם לשכוח מהכל, לפני השואה המצב היה דומה למצב שיש היום שירד כל כך המצב הרוחני והרבה מאד היה מחלוקת והיו תפוסים עם כסף וכבוד והיה השכלה של חכמת הגוים וכל מיני דברים וכל זה היה נסיונות ואח"כ באה השואה, ואמר חשבתי שאחר השואה יתבוננו מה היה כאן מה רצו מן השמים מאתנו, אבל שום דבר לא קרה לא התבוננו ולא הבינו ושוב בא הנסיון של הכסף כל פעם יש נסיון מחדש וזה השכיח את הכל, והפסוק אומר זכור את אשר עשה לך עמלק לא תשכח שעמלק זה ענין

אמונים ועוד) שאע"פ שזה להם הפעם היחידה שמזדמן להם האפשרות לראות דבר זה ולא יזדמן להם לראות עוד עד עולם, בכל זאת בשביל הבורא עולם הם מוותרים לראות דבר גשמי מיותר בכדי לעשות נחת רוח לבורא עולם שלא להסתכל על דבר מיותר של גשמיות ולא הסתכלו על זה.

ה" הוספת המעתיק, שמעתי מפה קדשו של האדמו"ר משומר אמונים זצ"ל שסיפר כשהם באו בספינה לא"י היה הדרך של הספינה לעבור בים במקום שהיה מאד יפה למראה עינים שאז כל הנוסעים היו עולים למעלה בכדי לראות את זה, והנה כשהם נסעו גם הגיעו למקום הזה ואמר להם האדמו"ר הזקן זצ"ל (מחבר הספרים שומר

שליח מהקב"ה אז הקב"ה שומר עליו.

האדם צריך לדעת ברור הוא בא לעוה"ז רק בשביל מטרה אחת ואין עוד מטרה בעולם והמטרה זה שהאדם בא לכאן לקיים את כל התורה כולה כי אע"פ שיש דברים יפים לראות בעוה"ז צל"ד שזה רק סמיות ואחיזת עינים וזה באמת כלום זה רק נסיון אין כאן כלום בעוה"ז, ועוד צל"ד שהוא שליח האדם הגיע לעוה"ז יש לו שליחות מהקב"ה האדם כאן הרי הוא כמו שליח לקיים את הרצון של הקב"ה.

י

וילה"ב דבר חשוב מאד לדעת והוא מה שכתוב בספה"ק שכל נשמה של יהודי הרי הוא אבר מהשכינה הקדושה, דהנה יש לנו נשמה ויש לנו גוף והגוף לעתיד יתבטל וגם כשנעמוד בתחיית המתים באותו הגוף אבל זה ישתנה לדבר רוחני, (יש חילוקי דעות בראשונים אם נמשיך לחיות בגוף אבל אפילו לפי הדעות שיהיה גוף אבל) הגוף יזדכך ויהיה כולו רוחני כולו נשמתי כמו נשמה זה יהיה לבוש של הנשמה אפילו שזה יהיה באותה הצורה של הגוף בזמן הזה אבל זה יהיה רוחני, כל העבודה שלנו בעוה"ז הרי זה לקשר עצמנו לנשמה שלנו כי הנשמה שלנו זה העיקר והגוף זה הטפל זה כמו לבוש וכמו שמחליפים את הלבוש נחליף את הגוף לגוף אחר יותר רוחני דומה לנשמה עכ"פ זה יהיה התחדשות.

הנשמה שלנו זה חלק אלוק ממעל זה בריאה שהקב"ה ברא כמ"ש אתה בראת אתה יצרת וזה כולו אלוקי וכולו רוחני זה דבר היותר קרוב להקב"ה, ויותר מזה כתוב בספה"ק שכל נשמה של יהודי זה אבר מהשכינה כל יהודי צריך לדעת שהוא אבר מהשכינה, ואנחנו השליחים של הקב"ה בעוה"ז להכין מקום להקב"ה בעוה"ז זה המטרה וע"י מה ע"י שאנחנו מקיימים את כל התרי"ג מצות ונלחמים ומבטלים את כל היצה"ר שלנו ע"י מגיעים למטרה.

והנה צלה"ב מה זה הענין שמבוקש מאתנו ללמוד תורה לשמה (שנדע מה לכוון בברכת התורה בבקר) מה שמתפללים כל יום בברכת התורה ונהיה אנחנו וצאצאנו וצאצאי צאצאנו וצאצאי כל עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, מה זה ולומדי תורתך לשמה איך אדם יכול להגיע ללמוד תורה לשמה זה הרי מדרגא שא"א לקבל בכל מצב ודרגא אלא רק אחר שהאדם הגיע למדרגא של צדיק אז הרי הוא ממילא מקבל את זה, כי הנשמה שלנו שהיא חלק אלוק היא מרגישה ורוצה מעצמה לעשות רק נחת רוח להקב"ה מפני שזה המציאות שלה זה לא עבודה בשבילה, כי אם האדם עושה זה בגלל שזה עבודה זה לא יתכן בשום פנים ואופן ואין דרך הטבע בזה ואין אפשרות לעשות לאדם לשמה כי האדם

רוצה לעשות לד' לשם שכר לשם תועלת שירויח מזה משהו, אבל לעשות רק לשמה זה מדרגא שצריך להשתנות המהות של האדם שזה המהות של הנשמה שיש לה טבעי אהבה להקב"ה שרוצה כך ולא מעוניינת בשכר זה הטבע של הנשמה, ועל כן כל השכר שאדם מקבל הרי זה רק בזכות הגוף מפני שקשה לגוף והוא צריך להלחם ולהתגבר וע"י מגיע לו השכר וא"כ נמצא שהגוף מביא את השכר אם לא היה לנו גוף לא היה מגיע לנו שכר וגם לא היינו מבקשים שכר, לשמה זה המדרגא של הצדיקים שמגיעים בזכות הטהרה והקדושה שלו עד שמזדכך אז הוא מגיע לזה שהוא כבר מרגיש כך, א"כ נמצא שהאדם צריך לעבוד על זה עד שיגיע לזה אבל א"א לבקש מהאדם שיעשה לשמה כל זמן שלא הגיע לזה.²

אבל באמת לאמיתו צריכים לדעת שמה שיהודי עושה כאן בארץ למטה נעשה מזה פעולה למעלה אבל זה תלוי כמה קשר יש לו עם למעלה, ולמשל ילד שהולך לחיידר ומתחיל ללמוד א' ב' קריאה עברי ואח"כ לומד חומש משניות והאבא שמח שמחה גדולה מאד שנכנס בנו לתורה, ולכאורה איזה תורה הוא יודע מה הוא לומד מה הוא מבין בס"ה נותנים לו סוכריה אז הוא אומר א' ב' נותנים לו סוכריה לומד חומש, אבל זה לא המטרה המטרה הרי היא שילמד תורה לשמה לשם שמים בשביל המצוה שילמד כמו שצריך יהודי ללמוד א"כ מה זה השמחה עכשיו, אלא השמחה של אביו היא מכיון שעכשיו נכנס לתורה ולאט לאט מזה יגיע ללמוד תורה כראוי ומקוה בתקוה חזקה שבודאי יגיע למטרה שצריך להגיע אלא שעכשיו הרי הוא רק מתחיל לעשות דבר הזה על כן הוא שמח שמחה גדולה, אבל הילד אין לו השגה הזאת הוא רק מציית מה שאומרים לו, כמו"כ בדומה לזה אע"פ שאנחנו מקיימים מצות ועושים דברים בשביל השכר שלנו כי בלי זה א"א לנו לעשות כלום, אבל אנחנו צריכים לדעת שבשעה שאנחנו עושים זה לא רק שע"י אנחנו נגיע לעתיד לעשות לשמה כמו שצריך אלא הנשמה שלנו כבר עכשיו פועלת למעלה בדרך הרצויה והמטרה הנכונה מה שצריך לתכלית.

ולפ"ז מובן מה שאיתא בגמרא (פסחים נ:): לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה שהנה לכאורה צ"ב למה כתוב בא לשמה וכי הלשמה בא יותר מובן אם היה כתוב יבוא ללשמה שהאדם יבוא ללשמה ולא שהלשמה בא, אלא הפשט הוא שעכשיו תיכף ומיד בשעת מעשה הנשמה כבר עושה לשמה מפני שזה הרצון שלה והמעשה שלו זה מוסיף כח לנשמה, וכמו שהקב"ה קישר את העליונים והתחתונים שכל ההנהגה של העליונים זה תלוי במעשה התחתונים כמו"כ אצל האדם עצמו בפרטיות (שהאדם

² הוספת המעתיק, בכדי להבין יותר טוב את הענין הזה כדאי להעתיק מדברי מורנו הרב שליט"א מה שכתוב בגליון אוצר הפרשה על פרשת תרומה וז"ל, "לה"ב שלהגיע למדרגה של לשמה זה יתכן רק מי שהרי הוא כבר במדרגה גדולה שהאהבה שלו לד' יש לו בשלימה הגמור בכל לבו ואז מרוב אהבה שירצה לומר 'ית' שנהיה הלב שלו כך שרוצה בטבעו לעשות רצון ד' ללא שום מטרה אחרת של קבלת שכר וכדו' וכמו בן שיש לו רצון טבעי לשמח את אביו, ודבר זה שיהיה לאדם הרגשת אהבה חזקה כזאת לד' ה"ש שייך אחרי זיכוך גמור שע"י נעשה האדם מאוד קרוב לד', אבל מי שעדיין אינו כ"כ קרוב לד' בלבו א"א לו לעשות כך כי הרי זהו דבר התלוי בלב של האדם, וא"א להכריח את לבו לזה, ומה שמוטל על האדם הוא רק לקיים בפועל התורה ומצוות בשקידה וברצון ולזכך את חומריו ע"י הריחוק מתאוות ואהבת העוה"ז וכו' יותר ויותר, ובכוונה להתקרב על ידי כך לד', וכמ"כ להשתדל בכל מיני דרכים ואופנים לעורר את האהבה לד' בכל לבו כשעושה האדם ההשתדלות הזאת בכל כחו ויכלתו ובכל מצותיו שהוא עושה ה"ה מכוון לכוונה זו אזי המה מעלים את האדם לאט לאט מדרגה לדרגה עד שיתגלה בלבו האהבה השלימה לד' הנזכרת, ואז יוכל לבצע את הלשמה באמת כאמור.

ועל כן אם האדם רוצה לקיים מצוה באמת לשמה בכוונה טהורה, ועדיין הוא לא נזדכך ורוח עדיין למדריגת לשמה מכיון שעדיין לא נתרחק מספיק מהבלי ושקרי העוה"ז בלבו, העצה היעוצה שלכל הפחות בשעת עשיית המצוה לא יתן להכניסה במוחו כל המחשבות והבניות זרות שנכנסים למוחו ומכיון שלא מניח להכניסה במוחו כל מחשבות עוה"ז והבניות זרות לפחות מצוה שמתא נקיה וזכה בדרגא של לשמה, מכיון שהלשמה טמונה בלבו מכת נשמתו שנשמתו מטבעה יש לה האהבה השלימה לד' ויעל כן הרי היא רוצה לעבוד את הקב"ה מכל האהבה בלי שום קיווי לשכרוכנ"ל שזה תוצאה של אהבה שלימה, וע"כ תתקבל המצוה לרצון לפני השי"ת, אע"פ שעדיין לא נזדכך, ולבו לא נטהר עדיין משקרי עוה"ז, מכל מקום מכיון שפעולה זו יצאה נקיה ממחשבות אחרות של עוה"ז מתקבלת לרצון מחמת האמת שבנשמתו, וכנ"ל.

ובזה יתורץ הקושיא איך חייבה תורה לכא"א לתת התרומה להמשכן לשמה, אך לפי האמור שאפילו בשעה שעדיין לא הגיע האדם לדרגה עכ"ז בעומק לבו נמצא תמיד הבחינה של לשמה ולכן לזמן קצר של עשיית המצוות יוכל האדם להתרכז להפשיט מחשבתו מכל השלא לשמה ולעורר בלבו הנקודה של לשמה לרגע של קיום המצוה ואז תהיה מצוה זו רצויה ומקובלת וכנזכר.

המטרה, הנשמה שלנו מחכה כל יום לזה שאין לנו מושג כמה שהיא מחכה והומה כמ"ש בפסוק (הושע י"א י') אחרי ד' ילכו כאריה ישאג אנחנו שואגים להקב"ה הנשמה שלנו הומה ומגעגעת לגאווה"ש, כשאדם עומד בחצות הלילה ואומר תיקון חצות והוא פנוי מכל העוה"ז אז קצת יכול להרגיש איזה משהו מהנשמה שמגעגעת לגאווה"ש שזה באמת המטרה שלנו.

ועוד צ"ד שכל פעם כשיש איזה עת רצון שיש לפעמים התרגשות כזאת שהאדם מרגיש געגועים לגאווה"ש להקב"ה אז לא צריכים לבדוק אם זה באמת לאמיתו שאני רוצה באמת הגאווה"ש אולי זה דמיוני, אסור לחשוב מחשבות וחשבונות כאלו מפני שאנחנו צריכים להאמין שזה בא מהנשמה וא"כ זה אמיתי, אבל ברגע שהאדם נכנס עם המחשבה שלו ועושה חשבונות כאלו עי"ז הרי הוא מנתק את זה מהנשמה ואז זה כבר יתבטל ולא יהיה, ועל כן אם הוא לא חושב מחשבות כאלו א"כ זה באמת, אבל צ"ד שזה לא מהעבודה שלו כי אם זה מהעבודה שלו היה זה בא מהגוף אלא לפעמים יש הברקה כזאת מהנשמה שגם בגוף של האדם הרי הוא מרגיש את זה, ועל כן בשעה כזו האדם צריך לתפוס את ההזדמנות הזאת ולהתגעגע ולבקש על הגאווה"ש, ולא משנה באיזה דרגה הוא נמצא שהיצה"ר לא יאמר לו הרי אני מכיר אותך באיזה דרגה שאתה נמצא כל היום וא"כ איך פתאום אתה מבקש על הגאווה"ש, כי האדם יודע שזה בא לא ממנו בגלל הדרגה שלו שכבר הגיע עד לשם אלא זה בא מהנשמה ולכן הוא לא עושה חשבונות ולא שואל שאלות וקושיות אלא עושה זה בתמימות ואז הוא באמת פועל.

זה מה שידעו ועשו כל הצדיקים הבני עליה הבעלי עבודה של פעם הם היו תמימים ולא היו כל כך בעלי מחשבה כמו היום, אבל היום כל אחד חושב שהוא חכם וכל אחד מגיב תגובות איך צריך להנהיג את הפוליטקא, כל אברך בכלל יודע איך להנהיג את כל הממשלות של כל המדינות יודע איזה ראש ממשלה שבעולם עשה טעות ויודע שצריך לעשות כך יכול להנהיג את כל העולם זה פלאי פלאים, פעם כל אחד שהיה עובד ידע את האומנות שלו הסנדלר היה סנדלר החייט היה חייט כל אחד היה בעל מקצוע שלו, היום כולם יודעים להנהיג את כל העולם כולו כולנו חכמים כולנו נבונים אבל לא כולנו יודעים את התורה.

יא.

והנה איתא בגמרא (מגילה ט"ו:): כשאסתר נכנסה לאחשורוש נסתלקה ממנה רוח הקודש ואמרה קלי קלי למה עזבתני (תהלים כ"ב) יש פירוש על זה ע"פ סוד שאסתר היתה מסמלת את השכינה¹⁰ בעוה"ז ומה שהיא אמרה זה אמרה השכינה ובשעה שאמרה אסתר קלי קלי למה עזבתני גם השכינה אמרה את זה להקב"ה, כי כשיש פירוד בין הקב"ה והשכינה זה מה שמביא את כל הצרות ואת כל הרעות ואת כל הדינים

הוא כמו עולם קטן כמו"כ) הנהגת האדם העליונה החלק העליון שלו שזה הנשמה" בשמים היא פועלת בצורה הנכונה, שע"י ההנהגה שלו כאן בעוה"ז הרי זה נותן האפשרויות להנהגה של הנשמה שלו שתעשה כראוי, זה מה שהגמרא אומר שמתוך שלא לשמה בא לשמה תיכף בא אפילו שעושה שלא לשמה הנשמה עושה לשמה, אבל השאלה אם גם בגוף הוא יגיע לזה או לא זה שאלה שלו פרטית אבל העבודה נעשית.

זה השליחות שלנו בעוה"ז ולמשל האדם שרוצה להשפיע מלמעלה למישהו שנמצא עמוק בבור לתת לו לשחות איזה משקה או מים ומכין הצינור עד למטה בבור וכך דרך הצינור משפיע לו את המים הנקיים, אבל הצינור צריך להיות ראוי שיחזיק מעמד בתוך הבור הזה שאם יש צינור של פלסטיק או של עץ שזה חלש מאד ואם יש שמה יתדות שיכולים לעשות חורים בתוך הצינור שאז יתלכלך כל המים, על כן צריך לשים שם צינור של ברזל שיוכל לעמוד בפני כל המכשולים וכל המוקשים שיש שם, אז כך כאן בעוה"ז הקב"ה ברא הנשמה והוריד לעוה"ז הגוף שזה הצינור שלה ודרך הצינור הזה יכולה לפעול למעלה וכך הקב"ה פועל מה שהוא רוצה לפעול.

והנה"י איתא בגמרא (שבת ק"ט:): כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, ז"א כשאנחנו אומרים ויכולו אנחנו מעידים על זה שהקב"ה ברא את השמים ואת הארץ ועי"ז נעשים שותפים להקב"ה במעשה בראשית, והנה יש לדקדק במאמר זה איך נעשה בזה שותף כשאומר ויכולו ומעיד על מעשה בראשית, ועוד בשביל מה צריך שיהיה נעשה שותף.

אבל התשובה היא אם האדם מאמין באמת לאמיתו שהקב"ה ברא את הכל ועושה את הכל וכשהקב"ה גמר אז נגמר הכל וא"א להוסיף שזה מה שכתוב בויכולו השמים והארץ שביום השישי נגמר כל המעשה בראשית וכשמגיע השבת כבר א"א להוסיף כלום כי הקב"ה עשה כבר את הכל, והוא מאמין בזה ומעיד על זה באמת לאמיתו בתוך לבו אז באמונה הזאת הרי הוא מביא ומוציא לאור את התכלית של בראת העולם, כי למה הוא בא לעולם כדי להכין כאן מקום בשביל הקב"ה (מדרש תנחומא נשא ט"ז) ועל כן כשהוא בא להכרה הזאת והכניס והשפיע לעולם (בזה שאומר ויכולו) את ההכרה הזאת שהקב"ה הוא יחיד ומיוחד והוא מנהיג את הכל והוא מבטל ומפריח בזה את כל הדמיון הזה של הנהגת הטבע, בזה נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית מפני שהגיע למטרה שבשביל זה הקב"ה ברא את העולם שהגמר בזה בשלימות יהיה בגאווה"ש.

נמצא כך המטרה שלנו שירדנו לעוה"ז זה בכדי להביא את הגאווה"ש שאז יתגלה האמונה הזאת להכל, אבל אנחנו צריכים לעבור את כל השלבים והדרגות עד שנגיע לזה שזה שמירת כל התורה כולה וכו' וכל העבודה שלנו עם היצה"ר לשבור אותו כל זה כדי להכין את המקום של הגאווה"ש זה

¹⁰ הנשמה לא נמצאת אצל האדם הנשמה רק מאירה על האדם ומי שהוא צדיק גדול צריך להיות יותר מארבעים שנה אז זוכה שהנשמה שלו תהיה ממש אצלו אבל בדרך כלל הנשמה שורה בשמים והיא מבריקה ומקרינה עלינו כמו השמש שמקרין על האדם כמו"כ הנשמה מקרינה עלינו ואנחנו מקבלים כח מהנשמה.

¹¹ מימרא זו כבר נדפס בגליון השבוע פ' בראשית אכ"ז השארנו את זה כאן ומשנה לא זהה ממקומה.

¹² יש קו"ב"ה ושכינתיה שהקב"ה כביכול יש לו לבוש כאילו עטיפה המעיל של הקב"ה שבו מתגלה בזה לברואים בעוה"ז זה נקרא שכינה ז"א השראה של הקב"ה

בעולם^{טו}, ובשעה שאמרה קלי קלי למה עזבתני אז כל בקריאת המגילה יש כח לזה וע"כ אז יכולים לזכות לזה, צל"ד העולמות העליונים התחילו לבכות והשכינה התחילה לבכות ואמרה קלי קלי למה עזבתני, כל ההכנה של אסתר מה שעשתה כמ"ש (מגילת אסתר ה' א') ותלבש אסתר מלכות זה רמז שמלכות זה נקרא שכינה וכדאיתא בגמרא (מגילה י"ד:) על פסוק זה שהתלבשה ברוח הקודש, וכל הצום זה היה בכדי שתתקשר לשכינה לשורש נשמתה ששורש נשמתה היה השכינה עצמה ואז מה שהיא עשתה עשתה השכינה וכך פעלו את הישועה.

והנה אם נשאל את האדם למה אתה לא דואג על צער השכינה יענה איך אני יכול לדאוג על השכינה אין לי זמן אני טרוד על המחיה ועל הכלכלה כל היום ויש לי כל מיני דאגות וטרדות וכל מיני צרות, אבל הוא לא מבין שזה דומה כמו המשל שהיה איזה ילד שגרם תאונה והכשיל גם את עצמו וגם את אביו ושניהם בבית האסורים^{טז}, או אם ילד עשה איזה חטא או פשע ותפשו גם את אביו בשביל העוולה שלו ושמו שניהם בבית הסוהר, ובאים לילד ושואלים אותו למה אתה לא דואג קצת בשביל אביך לפדות אביך מבית הסוהר ואומר איך הוא יכול לדאוג על אביו הרי הוא בעצמו בבית הסוהר הוא צריך לדאוג על עצמו אז איך יכול לדאוג על אביו, אבל זה טפשות לומר כך מפני שהרי כל מה שאביו נמצא בכלא וסובל זה בגללו א"כ איך ידאג על עצמו קודם אביו, אם אדם גרם איזה צרה לו וגם לשני מילא גרם לעצמו הוא אשם לעצמו אבל איך גרם שהשני סובל בשבילו א"כ צריך להרגיש רחמנות על השני לפני עצמו כי אם הזיק לעצמו זה פושע רק לעצמו אבל מה השני אשם בגללו.

כך אנחנו צריכים להרגיש שיהיה לנו הרגשה לשכינה השכינה הרי היא ג"כ סובלת בגללנו כמ"ש (תהלים צ"א ט"ו) עמו אנכי בצרה, ואם האדם יתבונן בזה לא יהיה קשה לו לפתוח את הלב שלו שיהיה לו הרגשה של צער על השכינה, אלא שלא רוצים לשים לב לזה כי תפוסים עם עצמם ולא שמים לב להצטער על השכינה זה פשוט העלם המחשבה והעדר השימת לב לכן האדם צריך לשים לב לזה, וכשיש לפעמים מצב שאדם יושב בחצות לילה כשהכל שקט ופנוי מכל הטרדות צריכים אז בזמן ההוא לחשוב קצת על התכלית בשביל מה באתי לעולם זה דבר ראשון, דבר שני לחשוב בעומק יותר מה המטרה, ודבר שלישי להתפלל על צער השכינה.

והנה בפורים מתפללים על הישועות כל אחד יש לו כל מיני ישועות שהוא צריך, אבל לא לשכוח יש ישועה אחת עיקרית וזה שהשכינה צריכה ישועה ואם נדאג על ישועת השכינה אז לא נצטרך לדאוג על שום דבר כבר, האדם צריך להיות שיהיה איכפת לו צער השכינה.

יב.

האדם צריך להגיע בפורים להתעלות מעל הטבע כי זה הסגולה של פורים, הקדושת לוי אומר שקריאת המגילה זה סגולה לזכך את כל הגשמיות ואת כל החומר של האדם

^{טו} הנוסח של הספרדים של החסידים אומרים לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה הכוונה ליחוד שיהיה ביחד מפני שהשכינה נשתלחה בגלות ע"י עוונותינו כמ"ש (ישעיה נ' א') ובפשעיהם שולחה אמכם היא נקראת האם של כנסת ישראל זה נקרא שכינה.
^{טז} היום זה משל מובן שהיום הם שופטים בלי צדק יש עיוות הדין בכל בתי המשפט בכל העולם כולו, אבל צל"ד שאם לא היה עיוות המשפט אצלנו בבתי דינים שלנו גם אצלם זה לא היה כי זה הכל תלוי זה בזה, אבל יש עיוות המשפט גם אצלנו ושמים אנשים בכלא בכל המדינות היום בחינם וגוזלים התינוקות עמנו אלקים פן נמות.

מההורים וכל מיני עלילות שוא.
^{יז} כל זמן שאנחנו אומרים עדיין על הנסים עדיין אצלנו כמו פורים ואם עדיין לפני ברכת המזון ואומרים על הנסים אז עדיין יש לנו קשר לפורים.
^{יח} ואע"פ שבזמן מתן תורה ג"כ אמרו נעשה ונשמע אבל זה היה באיתערותא דלעילא לא בכח שלהם, ועוד שאע"פ שאמרו שהם רוצים לקבל את התורה אבל עדיין לא הגיעו לדרגה שלא רצו כלום חוץ מזה כי רצו לילך הביתה וגם לא רצו למות על קידוש שמו כי אמרו (שמות כ"ו י"ז) דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות.

חלק שישי של הספר מעשה איש על החזו"א ופתחתי וראיתי שם בהשגחה סיפור כזה, החזו"א היה מחזיק מאד מר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל (שהיה משגיח בפוניבז') שהיה צדיק נשגב שלא ידעו כולם ממנו עד כמה שהוא צדיק והיה תמיד מדבר על אמונה זה היה הנקודה שלו אמונה, והנה החזו"א שאל פעם איזה בחור שהיה שם בפוניבז' מה דיבר המשגיח לאחרונה ואמר שדיבר ואמר הדבר הזה (מה שאמרנו עכשיו) שהטבע רק השתדלות שמותר לעשות אבל מי שמאמין בטבע אסור לו לעשות השתדלות כלל, והחזו"א אמר שצ"ע אם אפשר לומר כך למעשה שאסור לו לאדם הזה לעשות השתדלות בטבע עד שיגיע לאמונה שלימה, ואחר שלשה ימים היה הבחור הזה עוד פעם אצל החזו"א ואמר לו החזו"א שהמשגיח צודק וזה נכון מה שאמר, כשראתי זה ברכתי להקב"ה ואמרת ב"ה שכיונתי לדעת האמת שפחדתי לומר את זה אבל עכשיו יש לי כבר על זה הסכמה מר' יחזקאל לוינשטיין והחזו"א שני עדים נאמנים.

יג.

ולמשל היה רווק בן שלשים ושש שנה ח"ו שלא מצא את השידוך שלו ופתאום בא לו שידוך והוא שמח מאד שמחה גדולה, והנה בתוך השמחה הגדולה הזאת בא מישהו ואומר לו שבאוטו שלו קרה שם איזה נזק שיעלה לו חמש מאות דולר לתקן את זה, והנה אע"פ שהרי זה בדרך כלל מצער אבל עכשיו זה לא מצער אותו מפני שעכשיו יש לו שמחה גדולה והוא שמח כל כך עד שהוא לא רוצה לחשוב אפילו על רגע על משהו אחר זה לא מעניין אותו כלל ולא מפריע לו כלל כי עכשיו הוא תפוס עם השמחה שלו והחיים שלו, כמו"כ האדם היה צריך להיות שמח עם זה שלא עשני גוי שאנחנו עבדי ד' אנחנו שותפים עם הקב"ה במעשה בראשית א"כ מה איכפת לנו כל הדברים האלה.

עפ"ז אפש"ל מש"כ (מגילה ז:) חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי שזה לא מעניין אותו בכלל כל המצב מפני שהוא שש ושמח ומאושר כל כך עם האמת לאמיתו שכל מה שנעשה זה רק לטובה, ויותר מזה שם במשל הזה הגשמי שאמרנו זה באמת הפסד אבל בנמשל זה רק כדי להביא את האדם למטרה לתיקון זה רק עוזר לו וא"כ אין על מה לדאוג על שום דבר של העוה"ז שבעולם, זה מה שצריך להגיע בפורים מפני שזה מה שמשפיע לנו הפורים ועל כן זה אנחנו צריכים ללמוד מסיפור המגילה כל הענין הזה.

יד.

והנה יש ששואלים הרי עשו מחאה ועצרת כזאת גדולה נגד הגיוס ולא עזר כלום כי בין כך יצא החוק, התשובה היא כך א' צל"ד קודם כל אנחנו צריכים לעשות את שלנו ולא צריכים להסתכל אם יצא מזה תועלת או לא, החפץ חיים אמר ביידיש "מדראף טאהן נישט אויף טהאן" אנחנו צריכים לפעול אבל לא לכוון לעשות כנגד לקנטר לנצח, אלא אנחנו צריכים לעשות מה שצריכים לעשות ולא משנה אם אנחנו פועלים או לא, יש לנו מטרה וזה לעשות מה שאנחנו צריכים לעשות אבל אם זה פועל וכמה זה פועל זה כבשי דרחמנא זה עסק של הקב"ה כמו שאמר ישעיה הנביא לחזקיהו המלך (ברכות י.) ואין לנו עסק בזה.

ב' שהמחאות צריכים לעשותם בלב שלם כראוי ואם לא עושים את זה בלב שלם כראוי כמו שצריך להיות אז עדיין לא מחינו בלב שלנו ולכן עדיין לא פעלנו מה שצריך.

וילה"ב יותר מזה שהרי זה מבחן לאדם על האמונה שלו והנה בכדי להבין זה יש להביא משל על זה, משל לאדם שאמר לו מישהו מכיון שאתה חלש א"כ תאכל ויהיה לך כח ואוכל חתיכה אחת של לחם או איזה אוכל אחר ורואה שלא נשתנה

חלק שישי של הספר מעשה איש על החזו"א ופתחתי וראיתי שם בהשגחה סיפור כזה, החזו"א היה מחזיק מאד מר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל (שהיה משגיח בפוניבז') שהיה צדיק נשגב שלא ידעו כולם ממנו עד כמה שהוא צדיק והיה תמיד מדבר על אמונה זה היה הנקודה שלו אמונה, והנה החזו"א שאל פעם איזה בחור שהיה שם בפוניבז' מה דיבר המשגיח לאחרונה ואמר שדיבר ואמר הדבר הזה (מה שאמרנו עכשיו) שהטבע רק השתדלות שמותר לעשות אבל מי שמאמין בטבע אסור לו לעשות השתדלות כלל, והחזו"א אמר שצ"ע אם אפשר לומר כך למעשה שאסור לו לאדם הזה לעשות השתדלות בטבע עד שיגיע לאמונה שלימה, ואחר שלשה ימים היה הבחור הזה עוד פעם אצל החזו"א ואמר לו החזו"א שהמשגיח צודק וזה נכון מה שאמר, כשראתי זה ברכתי להקב"ה ואמרת ב"ה שכיונתי לדעת האמת שפחדתי לומר את זה אבל עכשיו יש לי כבר על זה הסכמה מר' יחזקאל לוינשטיין והחזו"א שני עדים נאמנים.

כתוב במגילה אסתר (ח' ט"ז) ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר והגמרא אומר (מגילה ט"ז:) שזה רמז על המצות אורה זה תורה שמחה זה יו"ט וששון זה מילה ויקר זה תפילין, ומקשים בשם השפת אמת למה לא כתוב מפורש ליהודים היתה תורה ויו"ט ומילה למה כתוב רק בדרך רמז, השפת אמת אומר שזה כתוב כך בכדי לומר שהתחילו להרגיש את האור של התורה כי האדם יכול ללמוד תורה אבל אינו מרגיש את האור של התורה וצריכים להרגיש את האור של התורה, ואם האדם מרגיש את האור זה משפיע עליו וזה אחרת לגמרי, וכמו"כ צריכים להרגיש את האור שיש ביו"ט ואת האור שיש במילה מי שהיה מרגיש את האור שבזה לא היה לו נסיון היה לו קל מאד והאדם לא היה פוגם בקדושה היה שומר על זה כמו ששומר על החיים שלו, וכמו שהאדם לא טועה לעבור בכביש כי היה לו נסיון שרצה לעבור מהר מאד מפני שיודע זה סכנת נפשות זה החיים שלו, אבל למה בקדושה פוגמים כל כך מהר כי אין לו הרגשה בזה איזה אור שיש בזה.

וילה"ב את הענין הזה ע"פ משל אומרים לאדם תנקה את הליכלוך כאן ועונה ואומר אני לא עושה זה לנקות האשפה יש אנשים אחרים זולים ושפלים אני מכובד לא אוהב מקצועות כאלו זה העלבה בשבילו הוא נפגע כבר אפילו מזה שמציעים לו לנקות הליכלוך, אבל אם יגידו לו אין עכשיו מי שינקה הליכלוך וצריכים דחוף מאד לנקות ומוכנים לשלם לך מיליון דולר אם אתה תנקה פעם אחת את הליכלוך של האשפה, אז כבר הוא לא מסתכל על זה שהוא אדם מכובד וזה לא מתאים לו הוא שוכח מזה לא רוצה לשמוע על זה אלא אדרבא הרי הוא הוא שמח לעשות זה ונותן לו הודאות וישכ"ח אלף פעמים שזיכה אותו בדבר כזה, כמו"כ צל"ד שזה המצב שלנו אנחנו צריכים לטפל באשפה בנסיונות שיש לנו אבל אם היינו יודעים מה שמשלמים בשביל זה את האור שיש בזה אז אנחנו נעשה זה כבר בשמחה רבה, הם ראו והבינו את האור של התורה שיש כאן על כן ממילא קבלו את התורה ברצון קבלו אחרת לגמרי אז היו יכולים כבר לעשות הכל והיו שמחים עם זה.

צריכים להאמין ולדעת שכל מה שהקב"ה עושה לנו ונותן לנו לא משנה מה הרי זה רק לטובתינו אבל מי שלא חושב כך הרי זה חלש באמונה, אנחנו בעוה"ז צריכים להיות ששים

לעמוד בזה שלא לסור מן האמת גם כשרואים מן השמים להיפך, הם לפני שלשת אלפים שנה בערך היו הדורות עדיין באמצע הזמן של ההכנה בשבילנו שעדיין לא היה נגמר כל תיקוני העולם, ועדיין לא היה להם הכח החזק הזה ולכן היו צריכים שיתנו להם סיוע מן השמים זה הזמן של דוד המלך לפני שהיה כל השבעה רועים לכן עדיין לא נשלם כל הכח מה שהיו מעניקים לנו, ועל כן לא היה להם קל לכן לא נתנו להם הנסיון הזה מפני שהקב"ה לא נותן נסיון אלא רק מה שאפשר לעמוד בו, אבל היום אחר שכבר עברו כל הדורות של הצדיקים שעבדו את הקב"ה במס"ג, כל הדורות הכינו בשבילנו כל הכח הזה על כן אנחנו יש לנו הכח לעמוד בזה אם רק נרצה היום זה תלוי בבחירה שלנו מפני שכבר הכל מוכן בשבילנו אנחנו צריכים רק להשתתף ולעשות וקל לנו מאד לעשות, זה ההבדל.

היום אנחנו צריכים לעמוד במבחן הזה בלי שום סיוע ואפילו שמן השמים מראים כל הסימנים להיפך זה המבחן אם האדם חזק בדעתו באמונתו כמו אברהם אבינו שעליו נאמר (יחזקאל ל"ג כ"ד) אחד היה אברהם שאברהם אבינו לא התפעל מכלום, לאברהם אבינו היה עשר נסיונות הוא בא למצרים בא רעב ואיתא במדרש שאמרו כולם שזה מפני שנתנו לו לאדם שאינו מאמין באמונה שלהם שכופר בע"ז שלהם להכנס במדינה שלהם לכן בא העונש של הרעב, וזה היה הנסיון של אברהם אבינו לא להתפעל מזה וכך היו לו נסיונות כל הזמן וגם היום אצלנו זה אותו הנסיון אבל בצורה קלה מאד, זה יסוד חשוב שיש לנו לדעת את זה מי יודע אם יתמשך עוד קצת עד הגאווה"ש מי יודע איזה נסיונות יהיו עוד יותר קשים אבל אנשים נופלים ח"ו בנסיון הזה לבד.

והנה אלו שמוסיפים ועושים כל הזמן מחאות הם לא שואלים שאלה כזאת כלל הם לא מתפעלים מזה כלל כי זה פשוט אצלם הם יודעים שצריך להוסיף עוד מחאה ועוד מחאה זה הכל, לא עלה על דעתם לשאול שאלה כזאת כלל אולי זה הוכחה שהם לא צודקים אלא צריכים לדעת כל הזמן שזה תלוי באדם כפי ההחלטה מה שמחליט.

וכמו"כ מה שאמרנו שצריך האדם להתנתק מכל הגשמיות שנדע מה היא המטרה האמיתית, צל"ד שזה תלוי בהחלטה של האדם כי זה קשה לאדם לעשות הדברים האלה להתנתק מהחומר שלו אבל אם ההחלטה היא שלימה וגמורה אז נעשה הרבה יותר קל, זה תלוי בהחלטה שלימה ברגע שיש לאדם החלטה שלימה גמורה בלי שום היסוס אז יוכל לעמוד בכל נסיון שיהיה, בכל זאת צריכים להשקיע בזה כח ולהתפלל על זה (תהלים פ"ו י"א) הורני ד' דרכך אהלך באמיתך (תהלים כ"ה ה') הדריכני באמתך ולמדני צריך להתפלל על זה מפני שחלק מהעבודה שלנו מההתאמצות זה חלק התפלה כמ"ש אצל מרדכי (מגילת אסתר ד' א') ויזעק זעקה גדולה ומרה.

על כן נצעוק להקב"ה שיורנו וינחנו בדרך האמת מי שמבקש ומחפש את האמת ימצאנו כמ"ש (תהלים ק"ה ג') התהללו בשם קודשו ישמח לב מבקשי ד' זה אנחנו מובטחים כמו אברהם אבינו.

טז.

הקב"ה יעזור שנזכה באמת שנקבל את ימי הפורים האלו שיהיו נזכרים ונעשים וזכרם לא יסוף מזרעם שלא יהיה נשכח מאיתנו, כמו שאיתא בשם האר"י ז"ל הקדוש ששונה פורים מכל החגים שבכל החגים נעשה הארה בכל שנה מה שנעשה

עדיין לא שבע עדיין אין לו כח עדיין, וכי יבוא לאדם ויאמר לו איך אתה אמרת דבר לא נכון הנה הוא אכל ועדיין אין לו כח, לא יאמר כך כי הרי הוא מאמין בזה שזה אמת ואם בכל זאת אין לו כח עדיין הרי זה סימן שלא עשה מספיק והוא צריך לאכול עוד חתיכה ועוד חתיכה עד שיהיה שבע עד שירגיש שכבר התאווש ויש לו כח, אבל אם הוא לא מאמין בזה יש לו כבר הוכחה ותירוץ שזה לא נכון ואומר לו ראית זה לא פועל, א"כ נמצא שזה תלוי במה שהאדם רוצה להאמין הרי הוא מאמין והקושיא שיש לו זה תירוץ למה שרוצה יש לו ראייה מה שרוצה לראות, וכמו"כ כאן לגבי המחאה אם לא רואים שזה עזר א"כ הרי זה סימן שלא היה מספיק וצריך לעשות עוד, ובעצם היו צריכים לעשות המחאות כבר מתחלה זה כל כך פשוט וברור כשמש שאם היו שבע מאות אלף איש הולכים בהפגנות מתחלת הדבור על הגזירה בודאי זה היה פועל אבל היום לאחר שהשתקע כבר הדבר זה יותר קשה לבטל במחאה אחת.

והו"ן מזה שיש פרשנים אנשים טפשים שהם מפחדים להפסיד את הקשר הטוב שיש להם איתם על כן הם רוצים להרגיע ולהחניף את החפשיים ואומרים אח"כ שזה לא היה מחאה זה היה סתם תפלה אל תדאגו מרגיעים את החילוניים, ולא מבינים שזה טעות גמורה וכמו שכתוב בנביא (ישעיה ג' ו') המכשלה הזאת עדיין תחת ידך בזה שרוצים להחניף את החפשיים ואומרים אנחנו לא נלחמים נגדכם אל תפחדו, והם מרוצים לשמוע את זה וזה מרגיע אותם באמת ולכן הגזירה עדיין לא התבטלה.

מרדכי הצדיק כשהמן עבר עליו לאחר שכבר נגזר הגזירה של השמדה והיה מרדכי דואג לבטל את הגזירה בכל זאת לא הכניע את עצמו כל שהוא לגבי המן, היה יכול לכאורה להחניף כי הרי מותר להחניף לרשעים כשיש צורך של פיקוח נפש אבל צריך לדעת מה ומתי זה לא תמיד, ומרדכי ראה שהוא באמצע מלחמה אדירה נגד המן עמלק וידע שהוא צריך לבטל ולמחוק את עמלק על כן לא התפעל כלום ממנו, ואפילו עכשיו אחר הגזירה כשראה את המן לא קם ולא זע ממנו לא התפעל כלום ממנו לא נכנע כלום אליו זה מה שהרגיז אותו כל כך ובזה קיבל את הסוף שלו, מהמגילה אנחנו צריכים ללמוד מה היה הסוף של המן בגלל מה קיבל את המפלה שלו בגלל הזכות שמרדכי לא קם ולא זע ממנו אחרי שהיה נגד כל ההגיון אחרי שהראה לו המן שהוא מתנקם בו, בכל זאת לא נכנע אליו עשה את שלו שוב בקומה זקופה וביד רמה ונשאר בזה ולא קם ולא זע ממנו ואפילו לא התפעל כלל ממנו והלך נגדו בכל הכח ודוקא זה שלא החניף אליו זה מה שגרם המפלה להמן, אבל כשלא הולכים בדרכו של מרדכי אלא אומרים תיכף נו אם זה לא עזר א"כ צריכים לילך בדרך אחרת אם כך הרי זה כבר מחשיד את כל הענין זה סימן שלא נעשה בלב שלם מה שהיה צריך לעשות.

הרה"ק מרוז"ן אמר לפני כמאתיים שנה שכמו שהיה בזמן אליהו הנביא שירד אש מן השמים להוכיח שד' הוא האלקים והצדק הוא עם אליהו הנביא ולא עם נביאי הבעל, כמו"כ יהיה להיפך ממש לפני הגאווה"ש לפני שהמשיח יבוא יהיה נסיון כזה שכל הסימנים מן השמים יהיו להיפך מן האמת וזה יהיה הנסיון אם נעמוד בנסיון הזה, אבל למה הם בזמן אליהו הנביא לא היה להם הנסיון הזה אז כן הוכיחו להם מן השמים מה האמת והיום להיפך, אלא זה מה שאמרנו כי בכל הדורות עד היום לא נגמר עדיין כל הכח של ההכנה שיהיה לנו הכח

אז בזמן ההוא, אבל בפורים נעשה ממש אותו האור שהיה בזמן מרדכי ואסתר זה מאיר היום (הוא מסביר את זה ע"פ דרך קבלה איזה אור האיר וזה נשאר לנו) וזה החידוש בפורים מעל כל המועדים, לכן כתוב (ר"ה י"ט: מדרש משלי ט') כל המועדים בטלים וימי הפורים לא יהיו בטלים כי האור הזה של פורים זה קיים עד היום הזה אותו אור ממש קורה כל שנה.

הקב"ה יעזור שנזכה באמת לקבל את התורה ממש כמו שבנ"י קיימו וקבלו, בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע ששון ושמחה ליהודים משתה וי"ט ורבים מעמי הארץ מתיידיים (מגילת אסתר ח' י"ז) כל יהודי צריך להתייחד קצת, היה אחד מהצדיקים שהיה נקרא בשם היהודי הקדוש היה תלמידו של החוזה למה קראו אותו יהודי כי אמרו עליו הצדיקים שכל יום כל כך היה מתעלה לדרגא כזאת עד שמדרגא של אתמול לדרגא של היום היה הבדל כמו בין יהודי לגוי לכן קראו אותו היהודי כמו שנהיה יהודי חדש.

בזה מתורץ הקושיא שהיערות דבש מקשה למה מברכים כל יום שלא עשני גוי כבר בירכנו אתמול א"כ איך אפשר לברך פעמיים על אותו הדבר, ומסביר שבבילה כשהולך לישון מפקיד נשמתו בשמים כמ"ש (תהלים ל"א ו') בידך אפקיד רוחי וכשמתעורר היה יכול להיות ח"ו שיגיע לו ניצוץ של גוי בתוך נשמתו ויקלקל אותו על כן מברך להקב"ה שלא עשני גוי, אבל לפ"ז אפשר לתרץ מכיון שכל יום הוא נהיה יהודי חדש על כן כל יום מברך את הברכה שלא עשני גוי, כמו"כ מש"כ ורבים מעמי הארץ מתיידיים זה כולל שני דברים ורבים זה כולל גם הגוים ועמי הארץ זה כולל שיכול להיות גם יהודים שאינם בדרגא הראויה שנקראים עמי הארץ גם הם הוסיפו בדרגת יהדותם וא"כ גם אנחנו צריכים להתייחד.

הקב"ה יעזור שנתייחד באמת ונתקרב להקב"ה ונהיה באמת עבדי ד' כמ"ש (ישעיה מ"ט ג') עבדי אתה ישראל אשר בך יתפאר, ונעשה התיקון הזה של מחית עמלק להוציא מלבנו את כל הענין של עמלק וזה ישפיע על העולם כולו, כמו שהצעקה של מרדכי השפיע על כולם מכיון שמסר נפשו על כולם כמ"ש (מגילת אסתר ד') ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים, אבל לפנ"ז היו כולם כועסים על מרדכי והנה ברגע שהתחיל מרדכי לצעוק צעקה גדולה ומרה כולם השתתפו אליו, לכאורה למה שכחו הכעס על מרדכי היו צריכים להגיע להמן ולומר לו (כמו שאומרים היום) יש איזה קנאי אחד קיצוני מרדכי שמו הוא יחיד ועוד כמה אנשים איתו אבל זה לא כולנו בשביל זה אל תחשוב שכולם הולכים אחריו אנחנו איתכם כולנו יחד הכל בסדר למה לא עשו כך אלא השתתפו עם מרדכי, כי זה היה נס מן השמים שהגיעו להכרת האמת והקב"ה יעזור שיתעורר כל הכח הזה גם היום.

אבל היום אנחנו צריכים להמשיך את הנס הזה כי זה תלוי בכוחינו בעני של הדור הזה השפל אנחנו צריכים לזעוק כמו מרדכי, אם עלינו נאמר בך חותמין הרי זה סימן שאנחנו יש לנו הכח שיכולים לגמור את החתימה הזאת, אנחנו היום בדור הזה יכולים להיות שותפים עם הקב"ה במעשה בראשית ושותפים אמיתיים בהבאת הגאווה"ש כמה שאנחנו שפלים

ואע"פ שאנחנו אנשים פשוטים וזה דור שאין דורש ואין מבקש כדאיתא בגמרא (סוטה מ"ט), אבל (ישעיה מ"א ו') איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק וכמ"ש (מלאכי ג' ט"ז) אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו ויקשב ד' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו, ועל כן צ"ד שלעתיד יתגלה לנו ונראה איך שכל אחד ואחד נכתב בתורה זה אותו התורה מה שיש כעת (היום יש מחשב שנותן לנו את הדוגמא הזאת שמוציאים את השם של האדם לפי האותיות) אבל אז כשהאדם יסתכל בתורה פתאום יתגלה לו ויראה את השם שלו מאיר כאן מאיר לו א' וכאן מאיר לו ב' וביחד רואה שיש כאן אברהם ויראה את עצמו שהוא חלק מהתורה שכתוב בתורה מפורש שהוא חלק של הגאווה"ש כך ממש זה יהיה, ועל כן אפילו שאנחנו אנשים פשוטים מאד עכ"ז אנחנו יכולים להיות שותפים עם הקב"ה בסיום התכלית של מעשה בראשית שזה יהיה רק כשנגיע לגאווה"ש.

הקב"ה יעזור שנזכה כולנו לקיים את הקיימו וקבלו ולהיות שותפים עם הקב"ה בהמשכת הגאווה"ש ומחיית עמלק מן העולם עד שהקב"ה ירחם עלינו ועל כל עמו, ונכוון בשם כל ישראל שכולם יזכו לעשות תשובה שלימה מי שעדיין מסוגל שעוד נשמתו בו יקו לציר עד ישוב אדמתו הקב"ה יקבל את תשובתו, הקב"ה יעזור שכולם יזכו לתשובה שלימה ונקבל את עול מלכות שמים בשמחה ויתנתקו ויתרחקו ויעזבו את כל השטויות של העוה"ז וכל האמונה בטבע שכולם יעזרו למחות את מחית עמלק, ואז פשוט שתיכף ומיד כבר יתקיים בזמן הזה הפסוק מש"כ (תהלים צ"ה ז') היום אם בקולו תשמעו כי כל רגע מעותד היום לגאווה"ש.

הקב"ה יעזור שנזכה באמת שמהפורים הזה שיצא המטרה כבר, ושנזכה כבר לקבל את הגאווה"ש והשכינתא תצא מהגלות ביחד איתנו ואנחנו נאחוז בשכינה ונלך ונצא ביחד עם השכינה, כל מה שנתבאר למעלה זה הדרך לאחוז בשכינה ועל כן אם אנחנו נאחוז בשכינה אז כל איפה שהשכינה תלך אנחנו נלך ואז כשהשכינה תצא מהגלות נצא כולנו ביחד איתה, ונזכה לראות את התגלות משיח צדקנו ואת התגלות מלכותו יתברך בעולם וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו כי אתה הוא ד' אלקים מלך ומלכותו בכל משלה.

מאמר "בין ארור הזמן לברוך מרדכי"

א

הישר והטוב", ועכ"פ בודאי גם בעניינינו יש מצוה מה"ת לרבות בשמחת המצוות א"כ כמובן שכל מה שמרבים בשמחה יש בזה יותר מצוה ולפ"ז היה אפשר לפרש בכוננת מימרא זו לומר שיש מצוה להרבות בשמחה של מצוה אמנם עדיין לא מובן שא"כ למה ה"ז שייך דוקא לחודש אדר שהרי המצוה של להרבות בשמחה של מצוה נהוג גם בכל השנה ומה נתחדש יותר באדר.

והנה יש להתבונן קצת מהו השמחה הגדולה המיוחדת עבורינו שאנו חוגגים בישועה של פורים, שאם מצד הישועה מהסכנה הלא זה הענין אינו חוזר בכל שנה כי רק אז היה עליהם הגזירה שהיו בסכנת מות ממש משא"כ בשאר שנים שלא נמצאים באותה סכנה א"כ ל"ש השמחה של ההצלה כ"כ מכיון שאותה הצלה לא חוזר בכל שנה מאחר שלא עומדים באותה סכנה^כ, אמנם באמת מובא בשם האריז"ל והאריז"ל בזה הקדושת לוי דעיקר השמחה בכל חג היא מצד שאותה ענין ואותה שפע חוזרת וניעור בכל שנה באותו הזמן בפנימיות הדברים, ועל זה מברכים שהחיינו וקיימנו לזמן הזה שבה חוזר וניעור אותה השפעה, וכך זה בכל חג שבניסן בזמן חג הפסח נשפע ממרום יציאה מן המיצר לכל א' וא' והשפע נשפעת בעיקר בשביל הרוחניות אלא שממילא יש מזה ג"כ השפעה גשמיות שאם אדם נמצא באיזה צרה והוא זקוק לישועה הוא יכול לצאת בזה הזמן יותר בקל מכח השפעת הזמן.

כי זה כלל בכל השפעה שהשפע משתלשל מעולם לעולם ועל כן היא משפיע בכל עולם כפי הבחי' של אותה עולם, שבאצילות זה בצורה יותר רוחנית גבוה מעל גבוה ואח"כ הולך ומשתלשל לעולם הבריאה ומשם ליצירה עד לעולם העשייה ובכל עולם מתלבש השפע לפי הצורה התואמת לאותה עולם ולפי הענינים שלה, ולכן כשמגיע לעוה"ז עולם העשייה יש להשפעה הזו גם צורה גשמית ולכן כ' בשו"ע שמי ש"ל דין אם עכו"ם ידחה אותו לחודש אדר שאז הזמן מסוגל להנצל מכל הדברים המעיקים עליה ולצאת מכל מצוקותיו כשם שזכינו להשפעה של הצלה וישועה בימים ההם בזמן הזה, אבל זה לא העיקר אלא זה תולדה שבאה ממילא מכח אותה השפעה רוחני, אבל עיקר השמחה היא על השפע הרוחני הנשפעת ביום גדול זה של חג הפורים.

ומה היא עיקר השפע שנשפע בפורים - הקימו וקיבלו - קימו מה שקבלו כבר שהיה קבלת התורה מחדש מתוך שמחה ולא מתוך כפייה כמש"כ בגמ' (שבת פ"ח) אשר מזה אנו למדין שזו היא השפע המיוחד שנשפע אז מן השמים שנוכל לזכות לקבל את התורה מתוך שמחה, ובנ"י זכו ותפסו את השפע הזה, וזה עיקר החידוש של פורים שאע"פ שהיה להם שמחה גשמית על ההצלה הגדולה שניצלו ממות לחיים בכ"ז לא הסתפקו בזה, אלא תפסו את השפע היותר רוחני המסתתרת בתוך הישועה הגשמית ולקחו את כל הישועה הגשמית הזו באופן שישמש

אמרו חז"ל (תענית כט.) משנכנס אדר מרבים בשמחה הלשון מרבים בשמחה צ"ב דלכאו' הי"ל לומר משנכנס אדר מצוה להיות בשמחה ומהלשון מרבים בשמחה משמע שיש כבר שמחה רק שצריך להרבות בו, והיה אפשר לפרש הכוונה דכמו שלגבי חודש אב כתוב ממעטין בשמחה ופירושו בגמ' שצריך למעט במשא ומתן של שמחה ושאר דברים המביאין לשמחה, כמו כן י"ל לגבי מה שאמרו בחודש אדר מרבים בשמחה דהכוונה להרבות בדברים שמביאין לשמחה אמנם לא נזכר בפוסקים דבר זה ועל כן עדיין צריך ענין זה ביאור, ועוד צ"ב למה לא נזכר בשום חודש של מועדים אחרים דבר כזה.

והנה בפרש"י שם בגמ' משנכנס אדר ימי נסים היו לישראל פורים ופסח ע"כ, ופירש בהגהות היעבץ שם שרש"י כוון בזה לתרץ למה נאמר כן דוקא בחודש של חג הפורים ועל זה תירץ משום שיש ב' מועדים של נסים סמוכים זל"ז ע"כ, ולפ"ז י"ל פ"ג גם הלשון מרבים בשמחה הכוונה שנכנסים בחודש זה למהלך של שמחה באופן שמתרבה והולך דאחרי אדר מגיע ניסן שיש בו תוספת שמחה וזה הכוונה מרבים בחי' ילכו מחיל אל חיל, אבל זה פירוש מחודש.

ולפי פירוש זה אין הכוונה במאמר זה לחייב את האדם לעשות איזה דבר אלא מימרא זו היא בהודעת ענ"ז שמתחילים להיות הולכים מחיל אל חיל בשמחות של נסים זה אחרי זה, והתועלת שיש בהודעה זו י"ל כפי הידוע מש"כ החיד"א שבזמן שמספרים על נסים שהיו ומודים ומשבחים לד' ית' ה"ז מסוגל להמשיך עוד ישועות ונסים הנכרכים, ועל כן ה"ז בא כאן להודיענו שבחודש אדר וניסן שהיו כמה נסים סמוכים זל"ז ה"ז עת רצון ביותר להמשיך עוד ישועות ונסים. ויש לבאר באופן אחר ע"פ פשוטם של דברים ונקדים לזה הקדמה קטנה דהנה ידוע שיש מצות עשה מה"ת לקיים המצוות בשמחה ונלמד ממש"כ בתורה (דברים כ"ח מ"ז) "תחת אשר לא עבדת את ד' אלוך בשמחה וטוב לבב", וכ' הרמב"ם (פ"ח מלולב) וז"ל השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הקל שציוה בהן עבודה גדולה היא וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת וגו' ע"ש, וזה הציווי הוא תוספת על עיקר המצוה שמלבד חיוב קיום המצוה, נוסף עוד מצוה לקיים כל מצוה ומצוה מתוך שמחה.

ולפי"ז פשוט הוא שככל כמה שיוסיף האדם להרבות בשמחה הרי הוא מקיים המצוה של השמחה [שציונו לשמוח במצותיו] ביותר הידור, וצריך כל אדם להשתדל להרבות בזה ובפרט לפי מה שידוע שפירש האריז"ל ע"ה"פ תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב "מרוב כל" דהיינו שצריך להיות דרגת השמחה יותר מרוב כל כלו' יותר ממה שהנך שמח ברוב כל הגשמי, ומצינו ג"כ שיש על האדם לעשות לפנים משורת הדין כמו שלמדו חז"ל מהפסוק "ועשית

בגוף אין רצונם לירד לזה העולם כלל וכופים אותם וכדאי' במשנה (אבות ד' כ"ב) "וע"כ אתה נולד" וא"כ היה יותר טוב לפי רצוננו להשאר בעולם העליון, ועוד אחז"ל נמנו וגמרו טוב לו לאדם שלא נברא משנברא, ואע"פ שמאחר שזה רצון ד' ית' לכן חייבים אנו לשמוח עליו ולהודות על זה וכמו שאנו מודים כל יום "ברוך אלקינו שבראנו לכבודו", אמנם אין זה שייך לענין פורים דוקא, כי אם היה גזירת ד' ית' ורצונו שלא ישארו בחיים היה עלינו לשמוח על כך.

כא ואע"פ ש"ל כמו שאנו אומרים בהגדה של פסח "ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו וכו' משועבדים היינו לפרעה במצרים" כל' שגם אנחנו היום היינו עדיין עבדים לפרעה ועל כן ה"ז שמחה גדולה עבורינו כאשר נאמר לעצמינו איך היה מר לנו החיים להיות עבדים שפלים בעבודת פרך כזו ולכן עלינו לשמח עם החירות זו שה"ז גם חירות שלנו, אמנם אין זה דומה לישועה של פורים שהיא ממות לחיים כי אם ח"ו לא היו הם נשארים בחיים לא היינו נבראים כלל וא"כ לא היינו מרגישים צער מזה כידוע שהנשמות לפני שיורדים לעולם הזה

להם כבית יד לעלות עי"ז בדרגה רוחנית יותר גבוהה שתהא הישועה בצורה רוחנית להנצל מהאויבים הרוחניים הרודפים אותנו תמיד ועושקים מאתנו הקירבת ד' בדרכים שונים ובכלים מכלים שונים, והבינו בני ישראל שעכשיו הזמן מסוגל לישועה אמיתית לזכות לקירבת ד' שאין כמוהו.

והיינו שהשכילו להבין זה שכאשר מופיע השפעה של ישועה בגשמיות בהכרח שזה הזדמנות לישועה גדולה ברוחניות ואכן תפסו את ההזדמנות הזו ונתעלו כל כך על ידה^ב עד שהגיעו לדרגה של קבלת התורה מאהבה ובזה זכו לישועה רוחנית שלא זכו לה עדיין בשום דור שלפניהם, וכל זה כתוצאה מהבנה עמוקה שהשיגו שכל הישועה הגשמית זה רק טפל אבל עיקר ההשפעה היא ברוחניות ולכן לא הסתפקו בשמחה על הענין הגשמי אלא תפסו את הפנימיות של אותה השפעה ועי"י כך נתעלו בשמחה רוחנית פנימית ובקבלת כל התורה מחדש מתוך אהבה לד' ית'.

ודבר זה היה תלוי בבחירה שלהם כי היה יכול להיות שמחה גדולה על ההצלה הגשמית ולהודות ולהלל אבל בלא לתפוס את העיקר אלא רק שמחה חיצונית במשתה ושמחה וי"ט אבל אז היה העיקר חסר כי בכל פעם שיורד שפע מן שמים המטרה היא שאדם יתפוס את הפנימיות שבה היינו השפע הרוחני המשתלשל מלמעלה שאדם יכול אז לתפוס ולהתעלות על ידה וזה תלוי בבחירת האדם אם יתפוס ההזדמנות לקבל כל מה שניתן לו האפשריות לחטוף או שיסתפק בפת קיבר במעט גשמיות ותו לו, ודוקא נעשה ירידת השפע בצורה כזו שהשפע משתלשל ויורדת כ"כ עד לצורה היותר גשמית כדי שכל א' יהיה לו הבחירה באיזה אופן לקבל השפע הזו ויש אדם שמתפסק רק בצורה היותר גשמי אבל מי ש"ל דעת מבין שזה זמן של הזדמנות שיכולים לתפוס את השפע היותר פנימי שניתן לתפוס באותה שעה.

ובדא' שאילו בנ"י היו מסתפקים בישועה הגשמית והיה עובר כל הפורים רק בשמחה על הישועה הגשמית אף שהיו ג"כ רוקדים ושמחים וכו' אבל לא היה נעשה יו"ט נצחית ולא היו עושים זכר לזה, כי אז היה נחשב לגרעון עבור בנ"י שלא תפסו את הפנימיות של כל הענין, אבל כיון שתפסו את הפנימיות של אותה השפע והבינו שהוא זמן מסוגל ביותר להתעלות ברוחניות ולהתקרב לד' ית' בדרגה רוחנית עצומה ולקבלת התורה מחדש מתוך אהבה לכן זכינו שהפורים נעשה יו"ט נצחי וזכרם לא יסוף מזרעם.

ובזה מבואר היטב המשך הפסוקים שכ' קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם וגו' שבזה מרומז הקבלת התורה מאהבה כמו שדרשו חז"ל קימו מה שקיבלו כבר, ומיד אח"כ כ' והימים האלו נזכרים ונעשים בכל דור ודור וגו', וימי הפורים האלו לא יעברו מתוך היהודים וגו', דזה היה הסיבה שזכו לכך שיהא יו"ט בכל דור ודור שזה תוצאה מהקימו וקיבלו כאמור.

ב

והנה בקדושת לוי מפרש בדרך רמז מה שאמרו במשנה

ומסבירה לנו למה יש תביעה כ"כ על האדם על מה שלא עבד את ד' בשמחה ושעבור זה מגיע לו עונשי התוכחה ועל זה מסבירה התורה כי בשעה שהיה לך בלבך שמחה גדולה על הישג רוב טוב הגשמי, הרי היית יכול לתפוס את שפע השמחה הזאת ולהכניסה לעבודת ד' ית' ולכן הנך נתבע על זה.

וזה אפשר להעמיס גם בכוונת רש"י שפירש מרוב כל וז"ל בעוד שהיה לך כל טוב עכ"ל שלכאורה אינו מובן למה הוסיף הפסוק תיבות הללו ולהאמור יל"פ הכוונה כנזכר.

^ב ובדרך זו אפשר לפרש במה שהובא לעיל פירוש האר"י ז"ל בפסוק בשמחה ובטוב לבב "מרוב כל" שהנה לא כל אדם יוכל להגיע בקל לשמחה במצוה כראוי שה"ז תלוי בהתרגשות לבו ומה יעשה האדם כאשר לבו סתום ואינו מתרגש ושמח במצוותיו.

אמנם ידוע מש"כ בספ"ק שתמיד כאשר מתעורר בלב האדם איזה מדה בעניניו הגשמיים ה"ז אז עת רצון שיכול בקל להכניס מדה זו לדבר רוחני באותה מדה כגון שנתעורר בלבבו מדת האהבה לאיזה דבר יכול להתאפק מהדבר הגשמי ולהכניס האהבה לאיזה דבר מצוה או לתורה ועבודה וכדו', ובזה מלמדת אותנו התורה"ק

אם תבקשנה ככסף וגו' אז תבין יראת ד' וא"כ איך יברך ברכה בעצמה כבר ישפיע עליו שיעשנה לעולם מתוך שמחה כך שלאחריה הרי עדיין מרגיש הצמאון ואדרבה נתחזק אצלו יותר.

ומלה"ד לעני שבא לעשיר וביקש ממנו נדבה קטנה אבל הוא ציפה לנדבה יותר גדולה, אז בטבע הדברים שעוד לא נותן שבח והודאה כי מצפה עדיין לקבל עוד אלא ינסה מתחילה להפציר בו עד שיקבל יותר ורק כשיהיה מרוצה אז יתן לו הודאה, אבל לפני כן אף אם אומר לו תודה זה יהיה רק מן השפה ולחוץ, משא"כ אם בתחילה היה מצפה העני לקבל לכל היותר מאה דולר ולהפתעתו נתן לו חמש מאות דולר אז ודאי יודה לו מאד כמו"כ לענינו שרק אחרי שביעה שייך לתקן ברכה על העבר, ולכן א"א לתקן ברכה אחרי קיום המצוה דמתחילה כשבא לעשות המצוה הוא חושב שהמצוה ישביע אותו אבל כשגומר לקיימה אז פתאום נעשה רעב יותר ורוצה כבר מאתיים שמשתוקק לקיים כפול ממה שקיים תחילה וא"כ איך שייך לברך בשמחה כשהוא במצב של צמאון לכן לא תיקנו ברכה לאחריה, ועל דרך זה י"ל לענין פורים דכיון שבפורים קיבלו את התורה מתוך אהבה א"כ נעשו צמאים לקבל עוד ועוד ולעולם לא נעשו שבעין כי רוצים עוד ועוד ולכן לא מתאים כ"כ ענין ההלל בפורים, ומה שאמרו בגמ' (מגילה י"ד). דהטעם שאין אומרים הלל בפורים הוא משום דקרייתא זו היא הלילא יתבאר להלן בס"ד.

ג

מעתה בפורים שחזרו וקיבלו כל התורה כולה בשמחה מרצון ואהבת השם, ע"י זה הם הכניסו כח של קיום התורה בשמחה, וז"ש ויכתוב מרדכי וגו' וישלח ספרים אל כל היהודים וגו' לקיים עליהם להיות עושים יום י"ד לחודש אדר ואת יום ט"ו בו וגו' לעשות אותם ימי משתה ושמחה ולכאור' היה צ"ל שקיבלו ע"ע לשמוח בימים אלו ומה הוא הלשון "לעשות אותם" אלא שכמו שהם בכח עצמם עשו את השמחה ע"ז הכניסו בימים האלו כח שנוכל תמיד לקיים ולעשות אותם בשמחה כי ע"י שהם עשו הקבלה בשמחה הכניסו בזה כח שיהיה לזה קיום שגם בכל שנה יוכלו ג"כ להמשיך אותה הארה ולקבל התורה שוב פעם מתוך שמחה.

ואע"פ שהיה אפשר לפרש באותו דרך שפרשנו (בלי כל הענין שהיה אז קימו וקבלו אלא) מטעם אחר והוא ע"פ הידוע שכל חודש יש לה מזל ושפע מיוחד שנשפע באותו חודש וכמו"כ בחודש אדר נשפע ענין השמחה ולכן ה"ז הזמן המסוגל להכניס שמחה בלב לכל מה שיבחר האדם בו כמבואר ענ"ז בספה"ק, ולפ"ז י"ל פ' שלכך ה"ז הזמן המסוגל ביותר (מכל שאר השנה) להכניס בלב השמחה במצות ובעבודת ד' ית', אמנם בכ"ז אין זה דומה להאופן שפרשנו כאן בס"ד כי במה שפרשנו המדובר היא על שפע של שמחה הרבה יותר גדולה מזו כי מה שנתוסף לנו ע"י בחירת אבותינו"י שקבלו את התורה"ק בשמחה יש בה תרתי לטיבותא (א) שלא רק כח השמחה הכללי אלא גם כח של קבלה בשמחה את עול התורה שזה משפיע הרבה יותר כמו שנתב"ל (וב) כי כל דבר ושפע שהאדם מקבל בכח בחירתו וכבישת טבעו ויצרו ה"ה הרבה יותר חזק משפע שהוא מקבל טבעי שלא מכח בחירתו וכבישת טבעו ויצרו וז"פ, ועל כן הפירוש שבחרנו היא מוסיפה לנו הרבה יותר מפירוש זה שהוא הפשוט יותר.

ד

נמצא שכל פעם שמגיע חודש אדר יש לנו לקבל התורה מחדש בשמחה ובזה אנו מוסיפין לקבל כח חדש שנוכל לקיים המצוות מתוך שמחה תמידית וזה הזדמנות מיוחדת שיש בחודש אדר מה שאין בכל יום אחר אף שתמיד צריך להיות מצוות התורה בעינינו כחדשים ולקיים אותם בשמחה מ"מ זה לא קבלת התורה מחדש שיכול להכניס כח חדש בהמצוה אלא שמקיים מצוה דאורייתא של קיום המצוה בשמחה כנ"ל, אבל בימי הפורים נשפע כח מן השמים שנוכל לקבל מחדש את המצוה כאילו עכשיו היה קבלת התורה, ולכן אם אנו עושין זה בשמחה אזי אנו מכניסים כח חדש בהמצוה שישאר לנצח בתוך המצוה עצמה שיסייע לנו לתמיד לקיים אותה בשמחה.

כי עכשיו בפורים מאיר אור זה של קבלת התורה מחדש מצד סגולת הזמן והרי ביארנו שכאשר הקבלה עצמה היא בשמחה אז זה מהות אחר לגמרי מסתם קיום מצוה בשמחה,

ומלה"ד לעני שבא לעשיר וביקש ממנו נדבה קטנה אבל הוא ציפה לנדבה יותר גדולה, אז בטבע הדברים שעוד לא נותן שבח והודאה כי מצפה עדיין לקבל עוד אלא ינסה מתחילה להפציר בו עד שיקבל יותר ורק כשיהיה מרוצה אז יתן לו הודאה, אבל לפני כן אף אם אומר לו תודה זה יהיה רק מן השפה ולחוץ, משא"כ אם בתחילה היה מצפה העני לקבל לכל היותר מאה דולר ולהפתעתו נתן לו חמש מאות דולר אז ודאי יודה לו מאד כמו"כ לענינו שרק אחרי שביעה שייך לתקן ברכה על העבר, ולכן א"א לתקן ברכה אחרי קיום המצוה דמתחילה כשבא לעשות המצוה הוא חושב שהמצוה ישביע אותו אבל כשגומר לקיימה אז פתאום נעשה רעב יותר ורוצה כבר מאתיים שמשתוקק לקיים כפול ממה שקיים תחילה וא"כ איך שייך לברך בשמחה כשהוא במצב של צמאון לכן לא תיקנו ברכה לאחריה, ועל דרך זה י"ל לענין פורים דכיון שבפורים קיבלו את התורה מתוך אהבה א"כ נעשו צמאים לקבל עוד ועוד ולעולם לא נעשו שבעין כי רוצים עוד ועוד ולכן לא מתאים כ"כ ענין ההלל בפורים, ומה שאמרו בגמ' (מגילה י"ד). דהטעם שאין אומרים הלל בפורים הוא משום דקרייתא זו היא הלילא יתבאר להלן בס"ד.

ב' במגילה (פ"ט כ"ב) והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה וגו' מבואר שיש הארה מיוחדת בכל החודש כולו, והטעם כי בשעה שהקב"ה שולח ישועה זה צריך להיות זה לעומת זה וכיון שהגזירה חלה על כל החודש שהרי המן הפיל פור על החדשים ונפל הגורל על חודש אדר, נמצא שבעת הגזירה הפך לאבל ויגון כל החודש ממילא בשעת הישועה נתהפך לא רק היום ליום של שמחה אלא גם כל החודש נתהפך ולכן נכנס כבר בכל החודש השמחה של פורים וכבר נתבאר שעיקר השמחה של פורים הוא הקימו וקבלו נמצא שיש כבר בכל החודש הכח הזה של קימו וקבלו והיינו שיכולים לקבל השפע והאור הזה כבר מתחילת החודש אלא שמתחזק יותר בפורים עצמו.

והנה מצד הטבע יש שמחה בכל דבר חדש כמו לדוגמא ילד שמלמדים אותו להתפלל אז בפעם הראשון הוא שמח מאד וכן כל בחור בר מצוה כשמתחיל להניח תפילין הוא מרגיש שמחה גדולה אבל אח"כ זה הולך ומתיישן אא"כ האדם פועל בעצמו שיהיו בעיניו כחדשים כדי שלא יתיישן אצלו וזהו שאמרו חז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים אבל מצד שני מצינו בגמ' (שבת קל). תניא רשב"ג אומר כל מצוה שקבלום ישראל בשמחה עדיין עושין אותה בשמחה כמו המצוה של מילה שקיבלוה בשמחה דכ' שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה ולכאור' למה זה שונה מכל דבר שמצד הטבע מתיישן ונחלשת השמחה.

אך התירוץ הוא שיש כאן יסוד גדול ועצום והוא שיש חילוק בין קיום מצוה בשמחה לקבלת המצוה בשמחה כי אופן קבלת המצוה זה ענין אחר לגמרי שאם בשעת קבלת המצוה היה בשמחה זה נותן כח בתוך המצוה שישאר תמיד בשמחה כי כפי אופן הקבלה שקיבל את המצוה, כך נשאר ונקבע שיהיה אותה הכח בתוך המצוה תמיד בלי הפסק, וע"י כך המצוה

שע"י הקבלה הוא מכניס כח לתוך המצוה שישאר בה לתמיד, וזה אין בכל יום דזה הענין נתחדש בפורים שקימו למעלה מה שקיבלו למטה והסכימו עמהם מן השמים להיות נחשב קבלת התורה מחדש ממש, והטעם שזכו לזה כי מכיון שהצטערו על כך שהיה הקבלת התורה בכפייה והסכימו כל ישראל כאחד לקבל אותה מחדש בשמחה והשתוקקו בלבם שהלוואי היינו לקבל אותה בשמחה ולא בכפייה והסכימו עמהם מן השמים וקימו זה למעלה שיחשב כאילו ניתן מחדש אע"פ שכבר ניתן להם התורה וזה החידוש הנפלא של פורים.

ומלה"ד לאדם שמקבל מתנה שאה"נ שיכול כל יום לשמוח בזה מחדש אם הוא רוצה אבל הוא לא יכול לקבל זה בקבלה חדשה כיון שכבר קיבל את זה ומה שיין לקבלו מחדש אם לא החזירו אבל כאן בפורים כשהגיעו להשגה זו שהיה ראוי לקבל התורה בצורה אחרת והיו רוצים לקבל אותה מחדש בשמחה וע"י זה נתעורר בלבם צער על מה שקיבלו התורה בכפייה והשתוקקו שהלוואי שיקבלו זה מחדש, ובשמים כשראו התשווקה הזו קימו למעלה מה שקיבלו למטה שנתנו להם כח זה שיהא נחשב כאילו קיבלוה מחדש, וזה חוזר ומתעורר בכל שנה ושנה וזה ההארה והשפע הקודש מתחיל להאיר מתחילת החודש והוא נשפע בכל חודש אדר.

ובזה באנו אל הביאור להבין דברי חז"ל וחידותם מה שאמרו משנכנס אדר מרבים בשמחה, ושאלנו הרי ודאי אין הכוונה על שמחה של הוללות אלא על שמחה בקיום המצוות וכמש"כ כל הספה"ק וא"כ קשה הלא בכל השנה צריך לקיים המצוות וכל עניני עבודת השם בשמחה ומה החידוש באדר, אלא הביאור שבחודש אדר מרבים בשמחה שבחודש אדר יש לנו כח של קבלת התורה אנחנו יכולין לקבל הכל מחדש וע"י"ז שנקבל אותה בשמחה זה יכניס כח של שמחה שילווה אותנו תמיד ולכן צריך להרבות לקבל את העול מלכות שמים ואת עול התורה ועול המצוות בשמחה ובזה מתחילים משנכנס אדר מתחלת החודש ולחזור ולהרבות לזה כל יום שעד נגיע לפורים נגיע לדרגה היותר גבוה בזה ודומה למה שהיה בזמן הנס בזמן מרדכי ואסתר ובזה מרבים כח השמחה בכל קיום התורה והמצוות לתמידיות כי ריבוי השמחה באדר הוא שמחה של שעת הקבלה ולא של קיום המצוה בלבד ולכן יש בזה כח מיוחד שיהא נקבע בתוך המצוה לעולם שיסייע בידינו להמשיך לקיים המצוות בשמחה תמיד וזה הביאור הוא כפתור ופרח בס"ד.

ה

ויש להוסיף ולהמתיק את מה שאמרנו במימרא הידוע לפ' את מאמר הגמ' (סנהדרין צב:) על נבוכדנצר שביקש לגנות את השירות ותשבחות של דוד המלך כלומר שרצה לומר שירות ותשבחות יותר מעולים ממה שאמר דוד המלך בא מלאך וסטרו על פיו ונשתתק, ומקשים למה מגיע לו סטירה על זה הרי הוא רוצה לומר שירות ותשבחות ומה איכפ"ל שרוצה לומר שירות יותר מדוד הרי סו"ס זה עולם הבחירה ולמה לא יוכל לשורר ולשבח אלא מסבירים כי מכיון שהוא רצה להראות שהוא יכול ג"כ לומר תשבחות ואפי' בדרגה יותר משל דוד, לזה בא מלאך ונתן לו סטירה לומר לו בא נראה אם גם עכשיו במצב של הסטירה על פיך שקבלת תוכל לומר שירה, דוד המלך קיבל מכות על ימין ועל שמאל וכך אמר שירה, מתוך כל הרדיפות והצרות שעבר אמר שירה אבל לומר שירה כשאתה נמצא בכבודו של עולם ומושל בכיפה אין זה חכמה לומר שירה.

מסופר על צדיק א' מלפני כמאתיים וחמישים שנה ר' נפתלי חיים שמו הוא היה צדיק גדול ואיש פלאי והיה אחיו של האדמו"ר בעל האמרי נועם, ובסוף ימיו עזב את משפחתו ועלה לא"י לבד וחי בפרישות ובדחקות ובעניות והיה גולה כאחד העניים ממקום למקום והיה מתאכסן בבתי הקדש (כך היה נקרא ההכנסת אורחים שבכל עיר שהיה מקום המוקדש לעניים) ושם היה יושנים גם כל הארחי פרחי, והיה פעמים שלא היה לו אפי' יין לקידוש והיה צריך לעשות קידוש על לחם משנה, ופ"א כשישב כך לסעוד בשבת בלי יין רק עם החלות אמר הנה עכשיו אחי האדמו"ר הק' יושב עם קהילה גדולה ועושה טיש ומזמר ואומר גימטריאות על כל המאכלים ומשורר בשמחה גדולה אבל האם זה חכמה לעשות כן בשעה שיושב בכבודו של עולם, נראה אם במצב שלי שאני יושב בהקדש על הרצפה ומקדש על ב' חלות אם גם במצב כזה היה יכול לשורר כך ולומר גימטריאות כך הוא אמר, כהיום זה מובן מאד הערה הזו וד"ל.

ודבריו אלו ממש דומה לביאור הנ"ל במה שסטרו לנבוכדנצר כי זה לא חכמה לשורר כשמושל בכיפה, אבל במצב של דוד המלך שהיה מעונה ונרדף ובורח מקום למקום וכו' אז זה חידוש שבכל אופן היה מזמר ומשבח בתהלות ותשבחות כל ימי חייו בכל המצבים כולם.

כמו"כ י"ל דזה ג"כ החידוש הגדול של פורים כי בשלמא בזמן יצ"מ שעלו מעלה מעלה כל יום במשך כל ימי הספירה עד שנזדככו לדרגות גבוהות מאד עד שאמרו נעשה ונשמע ואח"כ פסקה זוהמתן כמש"כ אני אמרתי אלקים אתם כי נעשו חורין לגמרי ממלאך המות שהיו בדרגת מלאך ממש, אין זה כ"כ גדולה שקיבלו את התורה, אבל כשהיו בתוך גלות תחת מצב נורא של מלך קשה כמו אחשורוש והמן ובכ"ז הגיעו לדרגה של קבלת תורה בשמחה זה חידוש שאין כמוהו ולא עוד אלא שגם בתוך חשכות הגלות הגיעו לדרגה נפלאה כזו של קבלת התורה מחדש ומתוך שמחה יותר מבפעם הראשון וזה עיקר השמחה של חג הפורים שקימו למעלה מה שקיבלו למטה, ולכן היו"ט של פורים נשאר יום חול ולא נאסר במלאכה ללמדנו שגם בתוך הבלבול והטירדה של הגלות זכינו לישועה גדולה ולאור גדול ונורא כזה וזה נשפע לנו מחדש בכל שנה ושנה.

ע"פ כל האמור יל"פ במה דאיתא בגמ' ובשו"ע (...) דחייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, וידוע שזה תמוה ויש על זה הרבה פירושים.

ולפי האמור יש להוסיף לפרש באופ"ז שהנה במה שמבואר בגמ' שקבלו בשמחה את קבה"ת במה שהיה חסר במ"ת שהיתה על ידי כפייה שכפה ד' ית' עליהם את ההר כגיגית וכו' ואת זה תקנו עתה לקבלה באהבה, והנה ידוע מה שתמהו על זה מה חידשו בקבלה זו והלא גם במ"ת אמרו נעשה ונשמע לקבל את התורה בשמחה (אלא שהקב"ה הוסיף להם בכ"ז את הכפייה), והנה התשובה לתמיה זו הוא ע"פ מה שהקשו בתוס' שם, למה היה צורך להכפייה והלא אמרו נעשה ונשמע, ותירצו שנעו"נ אמרו על התורה שבכתב אבל על תורה שבעל פה ומה שיוסיפו כל חכמי הדורות גזירות ותקנות זה לא היו מוכנים לקבל ברצונם ועל זה היה צורך להכפייה, ע"כ.

ואפש"ל לתרץ קו' התוס' באופ"א והיא ש"ל שמה שקבלו בנעו"נ היה רק על קיום המצוות עשה שהיא עבודת העשה טוב משא"כ עבודת הסור מרע בקיום מצות הלא תעשה שבזה יש מלחמות בכבישת הטבע והיצה"ר ונסיונותיו את זה לא

קבלו ברצון כי זה קשה לאדם לעשותה בשמחה כמובן כמו שהוא גם אצלינו שאין רוצים את הנסיונות הקשים הללו, ואע"פ שאנו יודעים ומאמינים שזה לטובתינו להרבות שכרנו בעוה"ב וגם ה"ז לתקון עונותינו שבגלגול העבר וכדו' בכ"ז עושים את זה בצער ולא בשמחה.

וכמו"כ י"ל קצת באופ"א והוא שלא הסכימו ברצון על העונשים שיבוא להם על הכשלונות בקיום המצות ובזה כלול גם כל מה שקורה לאדם בכל מאורעותיו וצרותיו ויסוריו שגם כל זה הוא באמת לטובת האדם לתקון עונותיו או לעורר לתשובה עליהם ולחשוך מעצמו את כל עונשי הגהנום שהיו מצופים לו בעבור עונותיו (לולי היסורים הללו) שהם קשים פי אלפי אלפים מכל היסורים ביחד שישנם בעוה"ז, ובכ"ז האדם מקבלם בצער ובזה ה"ה מונע את הטובה הנזכר מעצמו כמשאחז"ל (ברכות...) שיסורים מכפרים וממרים עונותיו רק כאשר מקבל את היסורים לדעת כלו' ברצון, ועל כל זה יש מצוה מיוחדת בתורה "ובכל מאדך" ופרשוה חז"ל (במשנה ברכות...) שבכל מדה ומדידה שהקב"ה מודד לנו (וכמו"כ בכל מדה ואופן שמדד לך בעבודתך את ד' ית') אנו חייבים לקבלה באהבה ולברך ולהודות לד' על זה בשמחה כמו שמברך בשמחה על הטוב, ע"כ ומצוה זו חייבה תורה לכל א' וא' כי בידו של כאו"א לקיימה ע"י שיחזור בלבו תמיד להתבונן על כל הטוב שיזכה על ידיהם כמו שנתבאר^{די}.

ועל ענינים הללו הנזכרים כאן היה הכפיה בשעת מ"ת, ועתה בזמן הפורים תקנו בני"י את הכפיה וקבלוה עליהם בשמחה הראויה ובזה השלימו את קבה"ת בדרגת השלימה לקבל את כל תנאיה בשמחה כאמור.

והטעם שקבלוה עתה בשמחה הוא כמבואר בחז"ל מפני אהבת הנס, וכונת ענין אהבת הנס יש לפרש כך שמכיון שראו מה שפעל עליהם גזירת המן שע"כ חזרו בתשובה שלימה וכמשאחז"ל גדולה הסרת הטבעת (כלו' שהגזירה פעלה אצלה) יותר ממ"ח נביאים (כלו' יותר מכל המוסרים שנאמרו על ידי כל הנביאים) לא הועיל להחזירם למוטב ע"י מוסרם ונבואתם, אבל הסרת הטבעת כלו' הגזירה והעונש שנעשה בהסרת טבעתו מידו של אחשורוש ומסירתו להמן כן הועיל להחזירם בתשובה, והקב"ה הראה להם שקבל תשובתם במה שעשה להם הנס במפלת המן ומגודל אהבת חיבה זו שהראה להם הקב"ה קימו וקבלו את קבה"ת בשמחה כאמור.

ובזה יתבאר היטב כמין חומר מה שאמרו חז"ל במ"ש חייב אדם לבסומו וכו' כלו' שיגדל אצלו השמחה ביום הפורים בקבלת התוה"ק עד דלא ידע לחלק בין ארור המן לברוך מרדכי, כלו' שלא יהיה אצלו שום חילוק בין עבודת העשה טוב שהיא הברוך מרדכי לבין עבודת הסור מרע במלחמת כתישת הטבע והיצה"ר ונסיונות הקשים ועבודת קבלת היסורים בשמחה שכל זה היא עבודת הארור המן אלא שיהיו שניהם שווים אצלו בדרגת השמחה כאמור.

וי"ל ד' שעל ידי שיקיים האדם ענין הנזכר כשיצא למלחמת

ולאור כל זה יל"פ מה שאמרו חז"ל (מגילה יד) שלכן אין קורין הלל בפורים כי קרייתא זה הלילא ולפרשו בביאור חדש דהנה בפשוטו הפירוש שקריאת המגילה תיקנו חז"ל במקום הלל אבל זה צ"ב שהרי סוכ"ס לא אומרים שם שום הודאה רק מספרים המעשה אבל לפי האמור לעיל שבפורים לא שייך הלל כי נעשינו יותר צמאים לפי"ז י"ל שהפירוש בגמ' הוא באופן אחר והוא עפי"מ דאיתא שבשעה שאנחנו אומרים הלל גם המלאכים למעלה נותנים שבח והודאה להקב"ה וכמו שאמרו בזה"ק על ליל הסדר שבעת שאומרים את ההגדה של פסח ומספרים ביצ"מ הקב"ה מאסף את כל מלאכי מעלה ואומר להם חזו בני חביבי דמשתכחין מצערא דלהון ועסקין בחדותא דיילי ואז המלאכים משבחים את הקב"ה על עמא קדישא דאית ליה בארעא.

נמצא שיותר ממה שאנו משבחין את הקב"ה כאן בעוה"ז זה מעורר למעלה ענין של הלילא והודאה ויוצא מזה הלילא בעולמות העליונים ע"י המלאכים וזה ודאי שבח יותר גדול מה שהם יודעין להלל כי מה כבר כל השגתנו ומה כוחנו אבל בפעולה שלנו אנו מעוררים למעלה שהמלאכים יהללו להשם יותר בהידור ובשלימות לפי ההשגה שהם משיגין בהקב"ה, ולפי"ז יש לומר שבחג הפורים המלאכים מהללים את ד' ית' בהלילא יותר גדול שהם אומרים מי כעמך ישראל שהם מקבלין את התורה מחדש בשמחה אע"פ שהן בתוך הגלות עצמה והם סובלים בגלות בשביל התורה שהעכו"ם מענים אותם תמיד בגזירות ורדיפות ובכ"ז הם מקבלים התורה באהבה ושמחה יותר מקבלה הראשונה זה שבח הרבה יותר גדול מסתם הלל.

כך יל"פ הפשט בגמ' שקריאתו זה הלילא שקריאה זו הוא הרבה יותר נעלה ומשובח מהשבח וההלילא שיוצא ע"י קריאת הלל בלבד, כי הקריאה הזו מעורר הלילא גדול בשמים הרבה יותר משאר הלל^{יה}, אבל כמובן שזה שייך כשהקריאה נעשה כדי להמשיך אותה השפעה עכשיו ורצוננו גם עכשיו לקבל התורה מחדש בשמחה שאז י"ל שגם בקריאת המגילה של כל שנה ושנה אנו גורמין הלילא גדול למעלה כאמור ומעלתו גדולה הרבה יותר מקריאה של שאר הלל, ונמצא שזה לא רק במקום הלל אלא שבזה הקריאה עצמה נעשה ההלילא היותר גדול.

ומעתה יבואר היטב מה שאמרו בגמ' (מגילה יב א') על הפסוק איש ימיני שבני ישראל היה להם טענה ותלונה כנגד מרדכי על שסיכן את כל הכלל ישראל וכפי שכ' במגילה שבאמת רצה

^{די} כנזכר לעיל בפנים.

^{יה} ובה יתורץ עוד קושייא שילה"ק ע"ד גמ' שנה מבפסח שאנו מספרים ג"כ סיפור יצ"מ בליל חג הפסח בנוסח ההגדה (ובזה"ק מבואר שבשעה שאנו אומרים את ההגדה אז מתעוררים המלאכים בשמים ואומרים המלאכים שבח גדול לד' ית' על עמו שיש לו בעוה"ז שהם שמחים בגאולתו ע"ש) ובכ"ז אין זה פוטר אותנו מלומר הלל, ולכאורה ה"ז קושיא גדולה לחלק בין הנושאים, אמנם לפי האמור כאן מובן היטב החילוק שכאן מתעוררים המלאכים בשמים מכיון שמספרים הקימו וקבלו כמבואר בפנים דוקא מזה יוצא שבח גדול הרבה יותר משבח שיוצא מתוך ההלל.

^{די} מי שיש לו מדרגת אהבת ד' בשלימות אינו צריך לכל החשבונות הללו אלא מכיון שהוא מאמין ויודע שזה רצונו של הקב"ה שיהיה כך בזה לבד הרי הוא שמח שנעשית כפי רצונו ית' וכמו בן שאוהב את אביו אזי אפילו שיעשה לו אביו דבר שאינו נוח לבן אם כל זה הרי הוא שמח עם זה מכיון שנעשית רצונו של אביו לכן אין צערו ואי נוחיות שלו מבטל לו מלקבלו באהבה ושמחה גדולה ומודה לאביו על שבחר בו מכל בניו שדרכו יתקיים הנחת רוח לאביו ובה נעשה בגופו חפצא של מצות כיבוד אב ואם באופן נעלה כזאת ומודה ומשבח להקב"ה על שזיכהו לכך, וכמו"כ צריך להיות הרגשת האדם כלפי הקב"ה ושמחתו הגדולה על שעל ידו ובגופו נעשית רצונו ית' ויודה וישבח על זה בשמחה ובטוב לבב יותר מכל טוב הגשמי

המן לנקום במרדכי לבדו כמ"ש ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כלומר שלא היה לפי כבודו ששר נכבד כזה יתעסק עם יהודי אחד וזה בזיון בשבילו שבכלל מתייחס לזה על כן עשה גזירה נגד כל הכלל, וא"כ באמת היה נראה בעיני בשר שמרדכי גרם לכל הגזירה אבל אחר שנעשה הנס וניצלו מבואר בחז"ל שנרגעו ואדרבה כיבדו את מרדכי בכבוד גדול, ולכאו' קשה במה הוסר תלונתם הלא סו"ס לולי מרדכי לא היה כל הצרה ולא היו זקוקין לכל הנס, אבל הביאור הוא שכאשר ראו שיצא מזה לא רק ישועה בגשמיות אלא עליה גדולה ברוחניות שזכו לקבלת התורה מחדש מה שלעולם לא היו זוכים לולי כל הצרה ומזה הבינו שודאי צריכים הם להודות לו שעל ידו יצא כל זה, וכמש"כ "אודך" כי עניתני" ותהי לי לישועה" ויל"פ תיבת "עניתני" מלשון עינוי והיינו שדוד במלך הודה לד' ית' גם על כל הצרה בעצמה כיון שע"י כך זכה להתקרב לד' ית' ולהוסיף באהבת ד' ע"י הישועה.

ז

בבני יששכר (מאמר ד') מקשה למה קורין חג הפורים על שם הפור דהיינו ע"ש הגזירה ולא כמו שאר חגים שקורין שם החג על שם הישועה ומיישב בכמה אנפי ובא' מהדרכים מבאר עפ"י המבואר בזוהר הק' דכל מקום כ' בתוה"ק שלא כ' בפירוש מי עשה זה, הוא רמז שמן השמים עשו זה, וכמו"כ כאן שכ' הפיל פור הוא הגורל לפני המן ומשמע שאחר עשה הגורל לפניו ולא נזכר מי עשאו ה"ז מלמדנו שהמסבב כל הסיבות הפועל ישועות הוא זה שעשה דוקא גורל כדי שיצא בחודש אדר שהוא מזל טוב לישראל אבל המן חשב שמסייעין לו מן השמים לבצע ח"ו הגזירה ואשר לכן יצא אדר שבו מת משה אבל לבסוף נתברר ההיפך שבחודש זה היה מזומן הישועה לישראל ואדרבה זה זמן היותר מסוגל לישועה.

ועפ"י דבריו יש לפרש בס"ד דזה הביאור במה שאמרו חז"ל (מגילה יג) שהמן לא ידע שבז' אדר גם נולד משה כלומר שהוא לא שם לב לזה כי היה בטוח שיצא חודש זה כדי לסייע לו בגזירה כנגד עמ"י, וחשב שלכן יצא חודש זה שאז מת משה לרמז שבזה החודש אין להם הכח של משה רבנו שיגן עליהם כי עזבו את התורה וכפי שאמר לאחשורוש שהם ישינים מן המצות וקיסרג בזה על בני"י וכמו שאמרו בגמ' (שם) דלית מאן דידע לומר לישנא בישא (פי' קטרוג) כהמן, והקטרוג שלו באמת עשה רושם בשמים עד שנתנו לו רשות להוציא הגזירה כי נתקבל הקטרוג שבנ"י שכחו את התורה שמשה רבנו העביר להם ואין זכותו יכול להגן עליהן.

אך באמת מה שיצא הגורל על אדר היה מונח בזה את ההיפך שבחודש זה יכולין להגיע לקבלת התורה מחדש ולתקן הכל ולכן יצא חודש אדר מפני שבו נולד משה רעיא מהימנא ויש בידיהם הכח לחדש כל הנתנית התורה שניתנה ע"י משה רבנו ובזה ינצלו, וזה היה המכוון בגורל הזה שע"י הפחד של הגזירה שהיה בהסרת הטבעת שניתן לידי המן בזה יתעוררו ויסירו מעצמם את המסך המבדיל שנעשה ע"י העבירות שנמשכו אחר החומר ואז יתגלה הפנימית שלהם ואדרבה יתגלה כבודם של ישראל שמוכנים לקבל את התורה בשמחה אפילו במצב של גלות ויתעורר הכח הרוחני של משה רבנו ויסייע להם לקבל את התורה מחדש ולכן הקב"ה שהוא מגיד מראשית אחרית סיבב שיצא הגורל בחודש אדר שהוא זמן לידת משה כדי שיוכלו לזכות לקבלת התורה מחדש מכח סגולת הזמן שייסייע להם הכח של משה רבנו מוסר התורה ולכן קורין את היו"ט של פורים ע"ש הפור כי הפור עצמו היה

המן לנקום במרדכי לבדו כמ"ש ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כלומר שלא היה לפי כבודו ששר נכבד כזה יתעסק עם יהודי אחד וזה בזיון בשבילו שבכלל מתייחס לזה על כן עשה גזירה נגד כל הכלל, וא"כ באמת היה נראה בעיני בשר שמרדכי גרם לכל הגזירה אבל אחר שנעשה הנס וניצלו מבואר בחז"ל שנרגעו ואדרבה כיבדו את מרדכי בכבוד גדול, ולכאו' קשה במה הוסר תלונתם הלא סו"ס לולי מרדכי לא היה כל הצרה ולא היו זקוקין לכל הנס, אבל הביאור הוא שכאשר ראו שיצא מזה לא רק ישועה בגשמיות אלא עליה גדולה ברוחניות שזכו לקבלת התורה מחדש מה שלעולם לא היו זוכים לולי כל הצרה ומזה הבינו שודאי צריכים הם להודות לו שעל ידו יצא כל זה, וכמש"כ "אודך" כי עניתני" ותהי לי לישועה" ויל"פ תיבת "עניתני" מלשון עינוי והיינו שדוד במלך הודה לד' ית' גם על כל הצרה בעצמה כיון שע"י כך זכה להתקרב לד' ית' ולהוסיף באהבת ד' ע"י הישועה.

ח

עוד אופן מיישב הבני יששכר (במאמר ד' אות א') שלכן נקרא חג הפורים ע"ש הפור אע"פ שנעשה הגורל בשעת הזעם כשהיו עדיין בתוך הצרה ולא נקרא שם החג ע"ש הישועה שלבסוף, עפ"י המבואר באריז"ל שכל החדשים הם בבחינת אברי הראש תשרי גלגולת מר חשון וכסלו ב' אזנים טבת שבט ב' עינים ואדר הוא בחי' החוטם בו תלוי חוש הריח, והנה כל החושים נזכרין אצל חטא אדרה"ר משא"כ חוש הריח לא נזכר, על כן כולם נתפגמו ונתגשמו בחטא אדם הראשון זולת חוש הריח הוא דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף על כן זה החוש ינתן למלך המשיח כמש"כ והריחו ביראת השם שזה החוש יהיה חזק אצלו, ולכן זה החוש נקרא כח המתקיים יותר משאר החושים וכו' כי זה החוש לא נפגם בחטא עצה"ד.

כותב הבני יששכר זי"ע וזה תו"ד ובה תתבונן מפלאות תמים דעים הנה המן הרשע הצר הצורך היה כח מן הנחש הקדמוני אשר פיתה לאכול מן עץ הדעת והוא זה שגרם בעצתו להחטיא את ישראל שיאכלו מסעודתו של אותו רשע ונתחייבו שונאיהם של ישראל רח"ל, כמבואר בכתבי האריז"ל שנתעורר אז חטא אדרה"ר ונקנס עליהם מיתה כמו על אדה"ר באכלו מעץ הדעת, והנה פעל ועשה היוצר כל הוא אלוקנו שהמן הרשע יפיל גורל ולא מצא לגורלו רק חודש אדר בחי' החוטם אשר בו חוש הריח והוא חוש המתקיים כי לא נפגם בחטא אדה"ר, ולכן תמצא אשר גם שמות הגואלים נקרא בשם בשמ"ם לרמז על חוש הריח ונקרא מרדכי מר דרו"ר ואסתר הדס"ה שרומז על הדסים שמיעדים להריח, ועל ידם נתבטלה עצת המן, וישראל עם קרובו נשאר לחיים ולשלום, הבן זה הדבר וברוך המפליא פלאות עכתו"ד הבני יששכר.

והיינו שהמן היה משורש הנחש שפיתה לחטא עצה"ד ולכן אמרו בגמ' (חולין קל"ט:) המן מה"ת מנין המן העץ וגו' וכנגד זה היה מרדכי שהיה מחוש הריח שלא נפגם אז וכמו שאמרו

(מגילה י:): שמרדכי נקרא ראש לכל הבשמים וכדאיתא ג"כ שמרדכי היה מאותם נשמות שלא פגמו בעץ הדעת, כלומר שאע"פ שכולנו היינו שותפים בחטא עצה"ד ולכן מוטל על כל הדורות לתקן זה כי כולנו היינו שותפים בו כי כל הנשמות היו כלולים בנשמתו של אדם הראשון וביחד חטאנו, אך אע"פ"כ איתא מתלמיד הבעש"ט שיש צדיקים כאלו שלא היו שותפים בחטא עצה"ד אלא הנשמות שלהם ברחו תיכף, כעין מה דאיתא בספה"ק שהבחי' היותר גבוה של הנשמה הנקרא חיה יחידה בורח מן האדם בשעת החטא כדי שלא תהא נפגמת כך גם בזמן חטא אדם הראשון הנשמות הגבוהות והמעולות שבו ברחו תיכף כדי שלא יהיה להם חלק בזה אלא שעכ"ז יש להם שייכות קלה ג"כ להחטא כיון שסו"ס כל הנשמות קשורין זה בזה שכידוע כללות נשמת ישראל הרי הוא כגוף א' ולכן גם להם נחשב שיש להם איזה חלק קטן אבל מצד עצמם לא היו שותפים בחטא של עצה"ד ולא נפגמו, וכך איתא על מרדכי שהוא היה מאלו הנשמות שלא השתתפו בחטא עצה"ד ולכן מובן מה שנקרא על שם הריח שהוא החוש שלא נפגם בחטא עצה"ד, ומפני כך לא היה להמן שליטה עליו, ובזה מובן מה שיעצו החכמים להמן שיעשה עץ לתלות את מרדכי כי היו חכמים גדולים וידעו זה הסוד שלולי זכות מרדכי יכולין ח"ו לשלוט על בני", ולכן כאשר ראו אח"כ שסיבב הקב"ה שייצטרך להנהיג את מרדכי ברחובות העיר ולקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך וגו' אז אמרו לו חכמיו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות וגו' נפול תפול וגו'.

ובזה מובן ג"כ הלשון ומרדכי "ידע" את כל אשר נעשה כי מכיון שלא השתתף באכילת עץ הדעת ולא נכשל בבחי' הידיעה הלא טובה שנכנס בחטא עצה"ד לדעת טוב ורע ונשאר אצלו בחי' הידיעה אשר כולו טוב בלא תערובת של רע משום כך לא היה המן יכול לשלוט עליו, ומרדכי ידע מזה ולכן לא פיחד ממנו, וכמו שמבואר בגמ' (ברכות ז:): שאימתי מותר לצדיק להתגרות ברשע בעוה"ז כשהוא צדיק גמור, והיינו שכל זמן שאינו צדיק גמור יכול להיות לרשע איזה אחיזה ולקטרג עליו ח"ו משא"כ כשאין בו שום פגם אזי אין לו מה לפחד, ולכן מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה כי ידע שלא יוכל לו ובזה מובן דאף שהמן לא היה ממש ע"ז ומצד הדין היה מותר להשתחוות במצב כזה של סכנה אבל מרדכי ידע שהוא ל"צ להשתחוות כי אין לו באמת מה לפחד.

ט

והנה מובא בשם החפץ חיים שכל פעם שהגויים באים לשלוט על הגשמיים של בני ישראל כגון על ממונם או אפי' על גופם של בני צריכין להכנע בזמן הגלות ואסור להרים ראש כנגדם וכמו שאיתא (במדרש אזכרה) בענין הגזירה של עשרה הרוגי מלכות שלחו את רבי ישמעאל כהן גדול לברר שאם הגזירה מן השמים נקבלה עלינו ע"ש, אבל כאשר באים להלחם כנגד הרוחניות אז צריך לצאת למלחמה, ובזה מובן העקשנות של מרדכי וכמ"ש ויהי כאמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם וגו' שמכיון שמרדכי הבין שיש כאן מלחמה כנגד הקדושה לכן סבר שאין לו להכנע אלא עליו להלחם נגד זה. ועל כגון זה נאמר (דברי הימים ב' פ"ז ו') ויגבה לבו בדרכי ד' שאם אדם יודע בנפשו שלבו שלם עם אלוקיו ושרצונו באמת לעבוד את השם אז יכול להלחם, ואין זה דומה לענין התגרות ברשעים שצריך להיות צדיק גמור כי כאשר באים כנגדנו לעשוק מאתנו את הרוחניות אז מתיבת כל א' וא' להלחם

ואכן אילו בני"ה היו שומעים למרדכי ולא היו רוצים להתקרב לסעודה כזו אפי' שיכולים למצוא היתר היו מתקנים בזה כל החטא וממילא לא היו מגיעים לצרה הגדולה של הגזירה להשמיד ולהרוג והיו חוסכים הרבה צרות כי סוכ"ס אע"פ שהיה נס וישועה בפורים בכ"ז שילמו ביוקר על זה בדורות שאחרי זה כפי שאמרו דורשי רשימות על ענין גזירת ת"ח שהיה שמד נורא בבני"ה (לפני כארבע מאות שנה) שזה בא מכח אותה הגזירה של המן כי לא היה התיקון שלם לגמרי עדיין

ואפ"ש לומר עוד שלכך מרדכי התעקש שלא לכרוע להמן אף שהיה שם צדדי היתר שיהא מותר להשתחוות, מ"מ היות והוא ידע את כל אשר נעשה ושהמן הוא משורש הנחש שהחטיא בחטא עצה"ד ואיך שהוא פיתה את חוה ע"י פלפולים של היתר כמ"ש"כ בפסוק אף כי אמר אלוקים מכל עץ הגן וגו' שנכנס עמה בדברים בדרכי היתר כמו דאיתא בספה"ק וע"י שנכנסו עמו בטוען ונטען הצליח להכשילם בפיתויין, וכדי לתקן זה החטא הבין מרדכי שהוא צריך לברוח מכל צדדי ההיתר ולא להתייחס להמן כלל וכלל ולכן לא כרע. **ונתבאר** לעיל מהבני יששכר שהמן הוא זה שפיתה את העם להשתתף בסעודתו של אחשורוש ועי' בזה בקב היתר ואיתא בגמ' (מגילה יב א') כרצון איש ואיש כרצון מרדכי והמן ופירש רש"י ששניהם היו שרי המשקה בסעודה ופירשו הראשונים ז"ל שמרדכי היה רוצה שלא יאנסו לישראל בשתיית יין של איסור לכן היה הוא משמש בסעודה ומוזג להם היין, אבל מה שאמרו כרצון המן היינו שכל ההשתתפות של בני ישראל היה תחבולה של המן כאמור, ומרדכי צעק שלא לאכול אע"פ שזה כשר, והם טענו לו הלא הכל בכשרות ואיזה איסור יש למה אתה מרבה חומרות סתם ולכן אכלו.

אבל מרדכי ידע שכל סוד הפיתוי של המן הנחש בחטא עצה"ד היה ע"י פיתוי צדדי שיש היתר ועי"כ הכשילם וכמו דאיתא בספה"ק הרבה פלפולים איך פיתה אותם שיש היתר לזה (עי' באוה"ח הק' ובזרע קודש להרה"ק מראפשיץ ועוד) והבין מרדכי שזה אותו נחש וכמו שאמרו בגמ' (חולין קל"ט) המן מן התורה מנין המן העץ וגו' לומר שהוא אותו הנחש ולכן הבין דהתיקון הוא רק ע"י שלא יצייתו לו אפילו כשיש היתר וזה יהא תשובת המשקל שלא לציית לו בשום אופן כי כיון שהוא זה שמבקש אסור לשמע לזה ולא משנה כלל אם יש היתר או לא.

ולכן איקלע זה השמד בשנת ת"ח ואמרו על זה שזה מרומז במגילה שלכן יש אותיות ת"ו וח"ת רבתי במגילה (הח"ת של חור כרפס והת"ו של ותכתוב אסתר) לרמז שנדחתה הגזירה לשנת ת"ח, והיו יכולין לחסוך כל זה אילו היו שומעין למרדכי מלכתחילה כי אז לא היה לעכו"ם שום שליטה עליהן כיון שהם מנותקין לגמרי מכל שייכות של צד הקליפה אבל כיון שלא שמעו למרדכי יצא כל מה שיצא.

וזה מתאים עם מש"כ בספר חסידים שאם רואים שאומות העולם מחריבין איזה ביהכ"נ ה"ז סימן שבנ"י חיללו את הקדושה שבו כלומר שדיברו בה דברים בטלין וכדו' ועברו על מקדשי תיראו ובזה נתנו כח שליטה לגויים להחריב אותה, ז"א שיש כאן כלל ויסוד גדול שאומות העולם לא יכולין להצר ולשלוט על בני"י בדבר שהם שלימין בה, אבל היות שבנ"י לא שמעו למרדכי ונהנו מסעודתו של אותו רשע לכן היו זקוקין לכח והזכות של מרדכי הצדיק שיגן עליהם וזה היה הנס הגדול במה שהטיל גורל שע"ז יצא לחודש אדר שהוא חודש של בחי' ריח שבו פועל ביותר הכח של מרדכי וע"ז ניצחו את צד הקליפה בכוחו של מרדכי הצדיק ובצירוף סגולת הזמן של החודש אדר שני שלמעלה מן המזל ובצירוף התשובה של בני ישראל ע"י החוט המשולש ע"כ זכו לישועה.

וכך גם בזמן אחשורוש, אם בני"י היו מתגברים ומקשיבים למרדכי שלא להשתתף בסעודה אע"פ שבצד ההגיון היה סברא להשתתף משום שלום מלכות ומה גם הכל בהכשר מהודר, אז היה בזה תשובת המשקל לחטא עצה"ד וגם לא היה להמן שום אחיזה לשלוט עליהם אך כיון שהלכו אחר ההגיון לכן נפלו בחטא וע"ז נגזר עליהם גזירה נוראה להשמיד ולהרוג רח"ל, אבל עכ"ז הקב"ה עשה עמנו חסד שהגזירה עצמה באה בצורה שזה ינקה אותנו ולא בצורה שזה יפיל אותנו, כי לפעמים יש גזירה שיכול להפיל את האדם ויש גזירה שזה רק יעלה את האדם ויכולים לבחון זה כבר בתחילת הגזירה שאם כשמופיע הגזירה מן השמים תיכף בני"י מתחזקים בתשובה וצום ובכי וכו' ומתקברים להקב"ה אז זה סימן שהגזירה באה כדי לקרב אותם ויצא מזה נצחון, אבל אם לא מתחילים בכלל להתקרב להקב"ה אז זה סימן שזה בא ח"ו להפיל את האדם וזה סכנה גדולה מאד.

היום אנחנו במצב כזה שיש גזירה של להשמיד ולהרוג כל היהודים מנער ועד זקן רק שהגזירה היא לעקור את כל הרוחניות זה כל החילוק שבזמן המן היה גזירה על הגופים והיום הגזירה על הנשמות אבל בפנימיות זה אותה הגזירה ואותו הנחש ואותו המפתה שמפתה שיאכלו מפתו ויהנו מסעודתו ממש כגזירת המן, ויש כאן היום גם גזירה של כפיה וגם פיתוי כאחד, בדיוק כמו שהיה בזמן המן שהיה שניהן, ועכשיו משמשין שניהן בב"א שרוצים שח"ו לא יזכר שם ישראל עוד, אבל צריכים לדעת מה היא הגורל היום והיכן היא המקום פליטה שיכולין להנצל על ידה כי תמיד כשיש גזירה ד' ית' משאיר פינה ששם יש דרך מפלט וכמו בזמן המן שהעמיד להם את מרדכי שאם היו דביקים בו ובדרכו היו ניצולים ונמלטיין מכל הגזירה, וא"כ יש לנו להבין היכן הפינה הנקיה שנשאר לנו היום שאם נחזיק בה נוכל להנצל מהם ולא יוכלו לשלוט עלינו אך הענין הוא פשוט וכמו שיבואר.

איתא בחז"ל (תו"כ פ' קדשים ס"פ ט' וברש"י ס"פ קדשים) עה"פ ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי אמר הקב"ה אם אתם מובדלין מהם אתם שלי ואם לאו אתם של נבוכדנצר וחביריו, א"כ נחזי אנן מה היה הזכות ביצי"מ הרי היו במצב גרוע יותר מן היום שהרי הם היו לגמרי בחי' ערום ועריה ששכחו כל המצוות שהיה בידם ועבדו ע"ז ואיזה זכות נשאר להם כשהיו במצרים אלא שהיה להם הזכות שללא שינו שמם לשונם ולבושם ולכאו' איך זה יכול להציל בזמן שעזבו כל התורה שהיה בידם והשאירו רק הסממנים החיצונים בלבד אה"נ זה דברים טובים אבל היאך זה יכול להציל כנגד הקטרוג של עזיבת הכל עד לע"ז ממש, רק התשובה היא שברגע שהם מובדלין מהם אומר ד' ית' הרי אתם שלי ואע"פ שיש בידכם עדיין חטאים מכל מקום כ"ז שלא מתערבים עמהם ולא משתלבים עמהם אז נשארים אנו בשם "עם השם".

ובזה הענין היה כל החטא של עץ הדעת שפיתה אותם הנחש שיש דרך להפריד הטוב מן הרע והם יאכלו רק חלק הטוב ושזה גם ד' ית' מסכים, ולכן קיבלו את הפיתוי כי עפ"י ההגיון היה ממש צודק אבל ברגע שחשבו אולי הוא צודק בזה

הבדלה בינינו לבין הכופרים הם רוצים שנשתלב עמהם להיות כמוהם ח"ו כמו שאמרו בני שכם זה הוא ההצעה של הקליפה שמפתה שיכולין אנו להשאר עם כל התורה רק שנתערב עמהן, ועל זה מזהיר אותנו התוה"ק שאם אין אתם מובדלין מהם אתם שייכים לנבוכדנצר וחבריו וע"ז מאבדים כל השמירה העליונה רח"ל, ולכן עלינו לשים אל לב שלכה"פ נעמוד על ענין ההבדלה שיהא בחוזק בלי שום רפיון ואז עכ"פ ישאר בידינו זכות זה שבעבורה ודאי נזכה להנצל, וכמו שהיה במצרים שעל אף מצבם השפל שהיו ערום ועריה בכ"ז זכו לצאת מהגלות והכל בזכות ההבדלה שהיו מובדלין מהם לגמרי בשמם לשונם ולבושם, שבכח זכות זה שהתבדלו מהם והיו ניכרין שהם יהודים דהיינו שכאשר היו הולכים ברחוב ראו תיכף על כל א' שהוא יהודי, זה הזכות הגן עליהן שינצלו על אף מצבם השפל מאד.

יא

וזה נרמז במש"כ וימי הפורים האלו נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה וצ"ב הלשון "וימי" אלא זה רמז על כל התקופה של פורים שגם הנסיונות שהיו בעת הגזירה ג"כ חוזר וניעור, שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו ומסיים בעל ההגדה והיא שעמדה לאבותינו ולנו ויש לפרש שזה קאי על ענין ההבדלה שהיו מצויינים שם זה מה שעמד לנו.

וכמש"כ המהר"ל (בספר נצח ישראל פכ"ה) שכל זמן שבנ"י לא מתערבים עמהם אין הגוים יכולים לשלוט עלינו, וכל אריכות הגלות וכח השליטה שלהם זה מפני שאנו מתדמים להם בלבוש, ומביא משל לזה שבנ"י דומין לאש והעכו"ם למים מי מכבה את מי, תלוי שאם המים והאש עומדים בנפרד ולא נוגעים זה בזה אזי הטבע הוא שהאש מייבש את המים אבל אם נוגעין זב"ז אז המים מכבין את האש, ולכן כ"ז שבנ"י מתרחקין ונבדלין מהם אז בנ"י מבטלין ומייבשין את המים שאין להם שום כח שליטה, אבל כאשר מתקרבין אליהם אז ח"ו הם מכבין את האש, הוא מדבר שם על ענין הלבוש היהודי ע"ש.

העולה מכל זה שכל המלחמה כנגד הקדושה שיש היום הוא בענין ההתבדלות והריחוק מכל אשר ריח הטומאה נודף ממנו ולדאבוננו החפשיים רק מציעים את הפיתוים אבל החרדים החלשים מסייעים להם שיכופו זה עלינו זה ממש נורא נוראות וצריך לדעת שזה הכל המשך של אותו נסיון של הדורות ראשונים רק שהחליף צורה, בפעם ראשון היה הנסיון בצורת נחש ואח"כ בימי אחשורוש היה בדמות אדם גוי, ועכשיו הוא בא עלינו באצטלא של יהודי, ובעונותינו הרבים יש היום לא רק המן אחד אלא הרבה המנ'ס ומרדכי יש רק מיעוט ולכן אנו נראים כזה, כי המן שהוא בדמות יהודי זה הרבה יותר מסוכן כי יהודי י"ל כח של פרייה ורבייה ממילא יש הרבה המן רח"ל, ובדרך צחות יש לומר שלכן צריך כל שנה לאכול מחדש המן טאשען (אזני המן)... כי כל הזמן צומחים עוד המנ'ס, אבל זה ברור שאלו שהולכים בדרכו של מרדכי הצדיק בודאי ינצלו כי הקב"ה יודע שהם רוצים להיות עבדי ד' ולהתמסר לגמרי להקב"ה, וד' ית' יודע שאם רק יסיר מהם היצר הרע תיכף יעבדו את השם שכסם אחד והיה ד' למלך על כל הארץ, אבל לעת עתה עלינו להתחזק באופן של ויגבה לבו בדרכי ד' ולעמוד איתן כנגד כל נסיונות הזמן עד ביאת גואל.

יב

נחזור לתחילת דברנו משנכנס אדר מרבים בשמחה שצריך להרבות הקבלת התורה בשמחה, ודוקא היום שאנו מדוכים ומעונים לא רק מבחוץ אלא העינוי הוא מבפנים שזה הרבה יותר קשה, וכמו שאיתא בספה"ק שכאשר האויב נמצא מבפנים המלחמה יותר כבידה מכשהאויב עומד מבחוץ, וההיסטוריה מוכיח זה שבדר"כ כשהיו מתוך המדינה מורדים מבפנים הם הצליחו כי קשה מאד להלחם נגד אלו שהם בתוכה פנימה ולכן כל מלך מפחד ממורדים שבתוך המדינה הרבה יותר משאר כל האויבים הבאים עליו מבחוץ כי כאשר

הבדלה בינינו לבין הכופרים הם רוצים שנשתלב עמהם להיות כמוהם ח"ו כמו שאמרו בני שכם זה הוא ההצעה של הקליפה שמפתה שיכולין אנו להשאר עם כל התורה רק שנתערב עמהן, ועל זה מזהיר אותנו התוה"ק שאם אין אתם מובדלין מהם אתם שייכים לנבוכדנצר וחבריו וע"ז מאבדים כל השמירה העליונה רח"ל, ולכן עלינו לשים אל לב שלכה"פ נעמוד על ענין ההבדלה שיהא בחוזק בלי שום רפיון ואז עכ"פ ישאר בידינו זכות זה שבעבורה ודאי נזכה להנצל, וכמו שהיה במצרים שעל אף מצבם השפל שהיו ערום ועריה בכ"ז זכו לצאת מהגלות והכל בזכות ההבדלה שהיו מובדלין מהם לגמרי בשמם לשונם ולבושם, שבכח זכות זה שהתבדלו מהם והיו ניכרין שהם יהודים דהיינו שכאשר היו הולכים ברחוב ראו תיכף על כל א' שהוא יהודי, זה הזכות הגן עליהן שינצלו על אף מצבם השפל מאד.

והנה בזמן מרדכי היה ג"כ ענין זה כמש"כ איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי, אבל היו הרבה יהודים שנפלו ונתערבו עם הגוים עד שלא הכירו אפי' על הלבוש שלהם שהם יהודים וכמו שמוכח מפשטות לשון הפסוק שכ' (פ"ג פסוק ד') ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי (שאומר שלא ישתחוה עולמית - רש"י) כי הגיד להם אשר הוא יהודי, ומשמע שלא היה ידוע וניכר מי הוא יהודי כי לא היה מפורסם כלל ההבדל בין יהודי לגוי א"כ משמע שלא שמרו על הלבוש ולכן נתערבו עם הגוים וידוע שבבבל נפלו כל כך עד שנשאו נשים נכריות זה פחד נורא הירידה העצומה שהיה שם עד שלא היה ניכר ההבדלה, אע"פ שמרדכי בודאי הלך בלבוש של יהודי אבל כבר לא ידעו שלבוש זה שייך ליהודים כיון שלא הלכו כל היהודים בלבוש הזה וחשבו שזה סתם איזה אדם משונה שהולך כך ולכן היה צריך להגיד להמן ולגלות לו שהוא יהודי. **והענין** השני של פיתוי בגשמיות יש ג"כ היום מצב שכל הרשעים מוכנים להשפיע ולהעניק לנו ממון, יש היום קרן שנקרא קרן ידידות שהוא מהנוצרים ימ"ו ששופכים מליונים בשביל שיהודים יהנו מהם, מה קרה כאן שפתאום רוצים שנקח מהם כסף, אלא שנתברר כי יש קבלה ביד הכמרים שלהם שכל זמן שישראל יהנו מממונם זה יעכב את הגאולה השלימה, והם קורין לזה קרן ידידות כלומר שכאילו רוצים להיות ידידים עם ישראל ועבור זה הם מוכנים לשפוך הון רב, ויש גם אנשים חרדים שמסייעים לקרן הזה להעביר הממון לאחינו בני ישראל ואינם יודעים בעצמם מה שהם עושים.

סיפר לי יהודי בעל חסד גדול שיש לו ארגון שמחלק חבילות לנצרכים וכו' ויש לו חובות מזה למעלה ממליון דולר וסיפר לי שהוא נוסע הרבה לחו"ל לאסוף כסף וכמעט כל פעם שהוא מגיע לחו"ל ניגשים אליו שלוחים המתווכים מהקרן של הנוצרים ורוצים לשלם לו כל החובות הם אומרים לו שיש להם קרן ורוצים לסלק כל החובות שלו ואמר כל פעם שזה נסיון גדול שלא לקחת מהם, היש לך פיתוי יותר מזה הם לא מבקשים ממנו כלום רק שיקח הכסף ממש כמו בסעודת אחשורוש שלא ביקש שום דבר רק שיבואו לסעוד אצלו וזה ממש בדומה לפיתוי הנחש.

נמצא שאם אנו עומדים בחוזק כחומה בצורה ולא רוצים להתערב עמהן לא רוצים הכסף שלהם ולא רוצים ללמוד את האקדמיה ואת כל הלכלוך שלהם שמנסים לדחוף לנו כמו שבאים היום בכל מיני פיתוים וממשיכים את דרך המשכילים

קמים עליו מבחוץ הוא יכול להתמודד עם זה אבל כאשר קמים עליו מבפנים אזי אפי' אם יהיה רק כמה אלפים יש להם כח אדיר, כך גם בעניינינו שההמן נמצא בתוך בני ישראל לכן הנסיון קשה מאד.

אבל בכ"ז אין לנו לפחד כי יש לנו אב זקן בשמים כי המלחמה לא לנו אלא זה מלחמה לד' וד' איש מלחמה, ולכן כל עוד שאנחנו קשורים להקב"ה ואנו נלחמים בשם ד' אין לנו מה לפחד כי הם הולכים בכח בשר ודם אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ד' אלקינו נזכיר ולכן לד' הישועה והמה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד כי ד' ילחם לכם, דמה שהמורדים שמפנים מצליחין תמיד זה רק כאשר הולכים בכח הגשמי של בן ד' אבל אנחנו באים בכחו של הקב"ה כיון שאנו הולכים בדרך ד' ואנחנו צבא ד', ובזה יש לנו לקיים ויגבה לבו בדרכי ד' שהגם שעדיין לא הגענו אבל אנחנו מתחילים והולכים בדרך המלך אז אין לנו להתפעל מכלום אלא צריך להלחם בעוז ותעצומות עם גאווה דקדושה ולד' הישועה.

יג

שמעתי שהיום הצהירו בכנסת המינים שרוצים להציע חוק חדש שכל מי שמדבר נגד הגיוס או שמנסה להשפיע על חבירו שלא ילך לצבא של ממשלת המינים אזי יענש בעונש של חמש שנת מאסר, והיה שם רק אחד מהחכ"ם החרדים והוא הצביע בעד החוק ורק שנים עשר מח"כ הערבים הצביעו נגד החוק, ואילו היה החרדי מצטרף לשנים עשר אז היה יוצא מכוון כנגד ה"ג מדות של רחמים כי זה היה משפיע מדת הרחמים להנצל מהצעה זו אבל בעוה"ר נכשל, ואני שואל ותמה היש לך חילול ד' גדול מזה שאותו חרדי שהיה היחיד מכל החרדים שהיה שם והוא נצטרף להקליפה רח"ל זה פחד נורא ואיום זה מראה לנו את התמונה של המצב הנורא שעומדים היום איך שנסחבים ונגררים יחד עם ממשלת הרשע להשמיד להרוג רח"ל.

ובינתיים רק היה הכתיבה אבל החתימה לא היה עדיין כי יצטרכו שכולם ולכה"פ רובם יסכימו לחוק, ובינתיים הם צריכים להתייעץ עם המועצת של כל החכמים כמו שהושיב המן את זרש עם כל אוהביו, ומה יגידו היועצים מה יגידו... בודאי יאמרו שא"א להלחם אתם כי יהיה יותר גרוע אם ילחמו ועדיף לבחור הרע במיעוטו, אין ברירה ולכן שישאר כך, תגידו לי אתם לא כך יאמרו בודאי זה מה שיאמרו שניסינו כבר מה שיכלנו כדי לעצור את הגזירה שהרי לא השתתפו רוב החכ"ם החרדים וכנראה חשבו שבלעדם לא יהיה רוב כי הם העיקר, הם יודעים שהם מנהיגים את כל הכנסת כנראה וממילא לא יקבעו את החוק בלעדיהם, א"כ הם חושבים שכבר עשו את מרבית ההשתדלות כדי להנצל מזה ומה יכולין לעשות יותר, הרי להתגרות אתם אסור ולכן כפי הנראה אחרי כל האסיפות תהיה הסכמת כל המועצת שאין ברירה וא"א להלחם וכך יתנו יד לחוק הנורא.

א"כ מי ישאר להלחם בעד שארית הפליטה ובעד כבודו יתברך שלא יתחלל שמו ח"ו אם לא אלו המעטים שהולכין

לפי האפשרות היותר שייך עד כאן דברי היצ"ט אבל הם שמים את הפסיק אחרי תיבת הרע ואז מכאן ואילך דברי היצ"ה ואזי הדגוש על תיבת "הרע" כאלו ח"ו לומר שצריך לבחור בהרע, ובוה נגמר המשפט ואח"כ בא ההוספה בתורת עצה מהיצ"ה שלא לעשות הרבה מהרע בפעם א' אלא להתחיל תמיד במעט מעט וכנזכר, שבחורים ברע ומ"מ רק במיעוטו, בכדי שבינתיים לאט לאט יתקררו ויסתגלו ויתרלו ויתיעיפו וע"ז לא יקומו כנגדם, ע"כ הוספת המעתיק].

יז [הוספת המעתיק, ומה היא העצה שלהם שתמיד צריך לבחור הרע במיעוטו כך הם קוראים לזה כלומר בוחרים ב"רע" אבל רק "במיעוטו" ולמה כי מעט מעט אגרשנו ולא בפעם אחת כי מפחדים שיעמדו נגדם ותרבה עליך חית השדה שאלו החיות הקנאים יתפרעו וישתוללו ויעמדו כנגדם זה כל הענין, צריך פשוט לדעת היכן להשים את הפסיק ולשיטתם כנראה שהם שמים את הפסיק לא אחרי תיבת במיעוטו שאז המשמעות היא שתיבת הרע ותיבת במיעוטו הולך יחד ואז הדגוש של לבחור קאי על המיעוטו וכלו' שיש לדאוג תמיד למעט את הרע כמה שאפשר

ומזה אנו צריכים להבין שחובתנו להתנהג להיפך שאדרבה צריך להמשיך ולהוסיף ולגעור בלי להרפות ולהשתולל יותר ולא להתעייף ולהגביר הזעקה והמחאה יותר ויותר עד שהם התעייפו, וסוף האמת לנצח, וכמו שביארנו פעם במש"כ רש"י על הגמ' (שם) לעולם ירגיז אדם שהכונה שאם היצר מפתה אותו לעבירה ילך ויעשה מצוה, וביארנו שרש"י דייק הלשון ירגיז דלכאו' צריך להרגיז עצמו כנגד היצר ומה הוא הלשון ירגיז משמע שהוא מרגיז את היצר עצמו, לזה פירש"י שהכונה היא שאם היצר מפתהו לעבירה אז לא רק שלא ישמע לו אלא עוד יעשה ההיפך ממש שיעשה מצוה ובזה ירגיז את היצר שיתייאש מלפתותו עוד, כי אם רק לא ישמע ולא יציית לו אז ילך היצר וינסה שוב לפתותו כי חושב מה יש לו להפסיד, ממ"נ אם יצליח מה טוב וגם אם לא יצליח מה יש לו להפסיד מזה, אבל אם בשעה שמנסה לפתות לעבירה אז האדם רץ תיכף לעשות מצוה על אפו וחמתו אז יראה היצר שלא כדאי לולהתחיל עם אדם כזה כי רק יפסיד יותר ויותר וא"כ יבין שכבר לא שוה להתחיל עם אדם כזה.

כך גם בשעה זו שנלחמים נגד הקנאים אם יראו שככל שנלחמים בהם הם משתוללים יותר ויותר ואדרבה עושין ההיפך הגמור על אפם וחמתם אז יבינו שכבר לא שוה להם להמשיך להלחם כי הם רק מפסידין מזה, ובאמת מפורש בזה"ק שגם היצה"ר עצמו כשרואה שהאדם לא שומע לו פעם אחר פעם אזי הוא נכנע ומתהפך לסייע לאדם לצד הטוב ועוזב את המלחמה כנגד האדם באמרו למה לי להלחם נגדו הלא הוא תמיד נלחם בי טוב לי לילך לאיש אחר שמציית אלי, וזה נכלל בדברי הגמ' דלעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר שפירש רש"י שישתמש ביצר הטוב לקיים תיכף מצוה ובזה ירגיז את היצר הרע עד שיתחרט היצר שחבל על מה שניסה לפתותו שגרם רעה לעצמו, כי כל פעם שמבקש ממנו דבר מה יפסיד כפול מזה.

וכשנתבונן הרי למה הם צריכים לעשות גזירה כזו של חמש שנות מאסר למי שמדבר כנגדם וכי יש שום מדינה כזה בעולם ובפרט שזה נקרא מדינה דמוקרטית ולולי זאת הרי לא היו מקבלים תמיכה מארה"ב כי כל הסיוע הוא רק מפני שלפי הכללים של ארה"ב הם צריכין לעזור לכל מדינה דמוקרטית, וברגע שהם עושין כזה חוק ה"ז נהפך לרוסיה ממש ההיפך הגמור מדמוקרטיה, והרי לאט לאט יתגלה הסוד שאי"כ שום דמוקרטיה ויפסיקו כל התמיכה של ארה"ב ויפסידו את הכל ועכ"ז החרדי הזה צריך להסכים לזה אתם רואים היכן אנו נמצאים, וזה ידוע שאם כל החרדים ימחו נגד זה בשום אופן לא יוכל לצאת החוק כי יתפרק כל הממשלה כיון שהם בתוך הקואליציה היום, נמצא שיש כאן נציגים מתוך החרדים שעל כל ענין שיתעקשו נגד יכולים להפיל הכל אבל הם מסכימים לכל דבר זה פלאי פלאים, עכ"פ למעשה צריך שלא להתייאש כי ד' אתנו אל תיראו כי לחמנו הם ולכו לחמו בלחמי בלחמה של תורה ולהגביר חיילים לתורה ולהרבות בשמחה של קבלת התורה.

י

ובכשנתבונן הרי למה הם צריכים לעשות גזירה כזו של חמש שנות מאסר למי שמדבר כנגדם וכי יש שום מדינה כזה בעולם ובפרט שזה נקרא מדינה דמוקרטית ולולי זאת הרי לא היו מקבלים תמיכה מארה"ב כי כל הסיוע הוא רק מפני שלפי הכללים של ארה"ב הם צריכין לעזור לכל מדינה דמוקרטית, וברגע שהם עושין כזה חוק ה"ז נהפך לרוסיה ממש ההיפך הגמור מדמוקרטיה, והרי לאט לאט יתגלה הסוד שאי"כ שום דמוקרטיה ויפסיקו כל התמיכה של ארה"ב ויפסידו את הכל ועכ"ז החרדי הזה צריך להסכים לזה אתם רואים היכן אנו נמצאים, וזה ידוע שאם כל החרדים ימחו נגד זה בשום אופן לא יוכל לצאת החוק כי יתפרק כל הממשלה כיון שהם בתוך הקואליציה היום, נמצא שיש כאן נציגים מתוך החרדים שעל כל ענין שיתעקשו נגד יכולים להפיל הכל אבל הם מסכימים לכל דבר זה פלאי פלאים, עכ"פ למעשה צריך שלא להתייאש כי ד' אתנו אל תיראו כי לחמנו הם ולכו לחמו בלחמי בלחמה של תורה ולהגביר חיילים לתורה ולהרבות בשמחה של קבלת התורה.

ונסיים בדבר טוב שצריך לדעת כי רוב הסבל שאנשים סובלים בזה העולם הוא רק מפני סיבה אחת שהם לא מקבלים את המצב, כל מצב בגשמיות או ברוחניות שאדם נלחם נגד זה ולא מוכן להשלים עם המצב שנגזר עליו אז הוא סובל וסובל כל החיים, אבל כאשר אדם מקבל באהבה כל מדה ומדה שמדדו לו אז יסיר ממנו רוב הסבל, והלא כשאדם

ובכשנתבונן הרי למה הם צריכים לעשות גזירה כזו של חמש שנות מאסר למי שמדבר כנגדם וכי יש שום מדינה כזה בעולם ובפרט שזה נקרא מדינה דמוקרטית ולולי זאת הרי לא היו מקבלים תמיכה מארה"ב כי כל הסיוע הוא רק מפני שלפי הכללים של ארה"ב הם צריכין לעזור לכל מדינה דמוקרטית, וברגע שהם עושין כזה חוק ה"ז נהפך לרוסיה ממש ההיפך הגמור מדמוקרטיה, והרי לאט לאט יתגלה הסוד שאי"כ שום דמוקרטיה ויפסיקו כל התמיכה של ארה"ב ויפסידו את הכל ועכ"ז החרדי הזה צריך להסכים לזה אתם רואים היכן אנו נמצאים, וזה ידוע שאם כל החרדים ימחו נגד זה בשום אופן לא יוכל לצאת החוק כי יתפרק כל הממשלה כיון שהם בתוך הקואליציה היום, נמצא שיש כאן נציגים מתוך החרדים שעל כל ענין שיתעקשו נגד יכולים להפיל הכל אבל הם מסכימים לכל דבר זה פלאי פלאים, עכ"פ למעשה צריך שלא להתייאש כי ד' אתנו אל תיראו כי לחמנו הם ולכו לחמו בלחמי בלחמה של תורה ולהגביר חיילים לתורה ולהרבות בשמחה של קבלת התורה.

טו

ד' ית' יעזור שנזכה לקבלת התורה מאהבה ולהרבות בשמחה ולהרבות את הישועה ולקרב את הגאולה השלימה ולהרבות את הקירבה לד' ית' ולהרבות כל כח הקדושה הן שלנו והן של כל הכלל ושל כל העולם כולו ושנמליך את הקב"ה בעולם על ידי השמחה של מצוה ונזכור שד' ית' אוהב אותנו בכל מצב ונאהב אותו ונשמח בו, ובפרט במצב חמור ונורא כזה שאנו נמצאין בו כמו שסיפרנו וכל א' בפרטיות יודע יותר ממה שהזכרנו, וכל זה אפשר להמתיק בחודש אדר וכמו שאמרו חז"ל הרוצה שיתקיימו נכסיו (כלומר יצליחו) יטע בהן אדר, והמצב שהקב"ה שולח לנו כל א' באשר הוא זה הנכסים שלנו יש א' שהנכסים שלו הן יסורים או שאר תיקונים ויש שמעניקים לו חידושי תורה הכל זה נכסים, וכל מה שד' ית' נותן לנו זה הכל לטובתינו כי ד' ית' הוא טוב ומטיב לכל וכל מדותיו כולן רחמים ואנחנו צריכין לקבל הכל בשמחה, ואז השמחה הזו ירפא אותנו וכמו שאמרו בגמ' סמא דיסורי קיבולי היינו שמקבל את היסורים בשמחה, אבל צריך שירגיל עצמו לחשוב ע"ז קודם שמגיע לשום קושי שכל יום בבוקר יחשוב שמקבל ע"ע כל מה שד' ית' הכין עבורו באהבה ובשמחה כי אני יודע שהכל לטובתי ולרפואתי ואז יראה נסים ונפלאות.

הקב"ה יעזור שנזכה לקיים כל זה ונזכה לקיים את דברי

הצומות וזעקתם ולקבל הכל בשמחה ונזכה להביא הישועה מהגלות ונזכה לישועה השלימה ברוב רחמים וחסדים מגולים בשבילנו ובשביל הקב"ה ובשביל השכינה שהשכינה הק' תצא בב"א.

מאמר "עד דלא ידע"

א

וממילא מה שהוא יקבל זה יהיה בהשגה שהוא למעלה משכלו, דכיון שהשכל לא מפריע, ממילא אז הוא מסוגל לקבל, והוא נעשה כלי לקבל אפילו מה שהוא למעלה מההשגה שזה תורת אמת.

וזה לא רק בתורה שהאדם צריך לקבל, אלא בכל ענין של אידישקייט צריך להגיע למדריגה הזאת, שהיהדות שלו יהי' חקוק בלבו, ולא רק במוחו, שזה למעלה מהבחינה שהשכל יכול להגיע ולהשיג, אלא היא חקוק בעומק לבו בהרגשת הלב גם באופן שאין לזה שום הסבר וכמו שיבואר בס"ד.

היום אוהבים הסבר לכל דבר, רוצים כל דבר להבין, ומה שלא מבינים לא מרוצים עם זה, לא שמחים עם זה, בעבר לא היה כך אלא יהודי היה שמח בכל פעם שהיה מרגיש איזה קשר לקב"ה, או כשהיה מרגיש איזה קשר לתורה היה שמח עם זה, אבל היום לא מסתפקים בזה, אלא רוצים להבין ולתרגם כל דבר בשכל וכשירגישו איזה הרגש של רוממות או שמחה מיד יעצרו את עצמם וישאלו את עצמם בשביל מה לשמוח ויטילו בזה ספק והיסוס, היום מבטלים כל דבר שלא יכולים להבין ולהסביר, אם יהודי מרגיש התרוממות ואינו יכול לפרש את זה אז אומר שזה כלום וזה שום דבר, כי רק מה שיכולים להשיג ולהבין בשכל בזה הם מאמינים, זה התולדה של ההשכלה הארורה שזה ההיפך של היסוד של היהודי, שהרי כל האמונה ענינו רק במה שלמעלה מן ההשגה וכידוע שהיכן שמסתיים השכל האנושי שם מתחיל האמונה. ולכן אע"פ שנצטוונו לקרב את שכלנו להתורה וללמוד להבין מה שאנחנו יכולים להשיג בתורה, אמנם עלינו לזכור שזה רק ההשגה שלנו בהתורה אבל לא שזה התורה, התורה עצמה היא רק מה שלמעלה מן ההשגה, כל היהדות היא רק מה שלמעלה מן ההשגה, אנחנו צריכים להתקשר לנשמה שלנו, הנשמה מתחילה איפה שההשגה נפסקת איפה שנפסק ההשגה שם מתחיל הבחינת נשמה.

וזהו ג"כ הענין של מרדכי, איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי, מרדכי עשה דברים שהם נגד השכל מרדכי התחיל להתגרות בהמן כמו שהגמרא אומר (מגילה י"ט). עה"פ (אסתר ט' כ"ו) ומה ראה על ככה ומה הגיע עליהם שכלל ישראל היה להם טענות על מרדכי שהוא גרם את כל הגזירה שגירה את עצמו בהמן, (וכן מבואר במגילה י"ג). אבל מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה בלי שום הגיון והסבר, בודאי היו כאלו ששאלו אותו והתווכחו עמו למה אתה לא משתחוה, וכי מ'מעג נישט מ'טאר נישט, הרי לא היה שם עבודה זרה רק שבקשו להשתחוות בכדי לכבד את המן א"כ מה האיסור כאן הלא מפורש בגמ' שמותר להחניף לרשעים כשיש צורך, א"כ מה האיסור בזה.

אבל מרדכי היה אומר אני יהודי זה מה שהיה משיב להם אני יהודי א איז קען זיך נישט בוקן צו המן יכול להיות שכן מותר אבל אני כיהודי איני יכול להשתחוות להמן וזהו שאמר

צריך להבין מה הוא ענין של המצוה בפורים לבסומי עד דלא ידע, ובאמת כבר דיברנו הרבה בפורים שעברו במשך כל השנים, ויודעים כבר הרבה וא"כ מה שייך להוסיף, אבל יש בחינה של עד דלא ידע וזה הבחינה היא למעלה מכל גבולות השכל כי השכל יש לו גבול אבל זה הבחינה אין לה גבול, ממילא תמיד שייך להוסיף על הבחינה הזו של עד דלא ידע וכמו שיבואר בס"ד.

איתא בגמ' (מגילה ז' ב') אמר רבא חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע ולכאורה הגמרא היה צריך לומר חייב אדם להשתכר עד דלא ידע, מה זה הלשון לבסומי, וי"ל דיש כאן רמז גדול דהלשון לבסומי פירושו להיות בשמחה [וכמו שכתוב בקרבן נתנאל על הרא"ש שהלשון לבסומי בארמית פירושו "להיות בשמחה" וכן משמע במאירי שם ורש"י רק מבאר איך עושים את זה ע"י השתיה] וכוונת חז"ל שהאדם יהיה מתבסם יותר, בשמחה יותר, ויתעלה עד דלא ידע, וזה הגמרא רוצה לרמז בלשון לבסומי שאין הכוונה סתם להשתכר אלא שצריכים להתעלות בפורים עד מדריגה של עד דלא ידע, יש מדריגה שהיא למעלה מן הידיעה, כמאמר הידוע תכלית הידיעה שלא נדע, וזה מה שאפשר (ושצריכים) לקבל בפורים.

והנה במשך השנה כולה בכל המועדים כל אחד מקבל מקדושת והשפעת החג כפי השגתו, אבל בפורים שייך לקבל דבר שהוא למעלה מההשגה לגמרי, זה הוא הבחי' של עד דלא ידע, וזה מה שחייב אדם לבסומי בפוריא שיתעלה במדריגה שלו, והשיעור שצריכים להתעלות הוא עד כדי כך, עד שיגיע לקבל את הדרגה של עד דלא ידע, שזה למעלה מהידיעה מהשכל ומההשגה, וזה האדם רק יכול להרגיש, הנשמה של האדם הוא מרגיש את זה, אבל זה לא יכול להתלבש בתוך השכל של האדם.

ובאמת יותר מזה, השכל של האדם הוא רק מפריע, כי באמת כל דבר רוחני וכל התורה כולה אינו בכלל שייך להיות מושג, כי זה חומר שלמעלה מההשגה למעלה מענין של שכל, ואילו השכל האנושי הוא מוגבל הוא רק הלבוש והכלי שדרכו האדם מקבל את ההשגה בתוך הלבוש הזה, אבל באמת כל התורה זה הרבה למעלה מההשגה, לכן השכל של האדם הוא רק מפריע, בפרט אם האדם חושב שמה שהוא משיג זה הוא כל הענין אז הוא מפריע ועושה הגבלה, וכאילו מכריז ואומר עד פה תבוא ואז באמת לא יוכל להשיג יותר כי אינו מאמין שיש תורה למעלה מההשגה, ואם אינו מאמין בזה לא יכול לקבל את זה כי אין לו קשר לזה, ונמצא שהאדם בעצמו מגביל את יכולת ההשגה מה שיוכל להגיע לקבל ולהשיג, לכן כדי שלא יגביל האדם ולא יעשה מסך המבדיל להשפעה הוא צריך להתרומם מעל השכל ולצאת מתוך הגבלת השכל ולזה אפשר לזכות בפורים וזהו העבודה בפורים שאדם יבטל את שכלו לגמרי עד דלא ידע שכבר השכל שלו לא מתפקד בכלל

שחל להיות בשבת שלא ידעו מה לעשות אם מותר לטלטל את הסכין אז אמרו הנח להם לישראל אם לא נביאים הם בני נביאים הם, והיינו שאף שלא קבלו ע"ז במסורת ולכן גדולי החכמים לא ידעו מה לעשות אבל אמרו שיש הכח של בני נביאים ולכן נחזי ונראה מה יעשו מעצמם, ולפי"ז יוצא שפורים המשולש זה בבחי' מסוימת פורים יותר חזק כי זה נעשה ע"י בני נביאים בלי שום הסבר, בני נביאים הם קובעים המנהג, כמו שמצינו הרבה בגמ' פוק חזי מה עמא דבר זה מה שקובע את המנהג, זה סימן שיש כח לבנ"י ואפילו אלו שלא יודעים יכולים לקבוע עפ"י ההרגשה שלהם כמו שעשו בערב פסח שחל בשבת, זה כל הענין של פורים שיש כח רוחני שזוכה כל יהודי שדבוק בד' שזה הכח הוא למעלה מהשכל והדעת וכשאדם מבטל השכל בחי' עד דלא ידע יכול להתעלות ולטעום מזה בכח האמונה, זה כל ההשגה של פורים.

וכמו כן מצינו בנבואה שבזמן שאין בית המקדש קיים הנבואה בא ע"י שוטים, כי השוטים שהדעת שלהם לא מתפקד, ממילא לפעמים יוצא מהם דברים שיוצאים מכח נשמתם דברי נבואה, והטעם בזה כי בזמן הבית כשהיו הנביאים רוצים לקבל נבואה היו צריכים להגיע לעד דלא ידע דהיינו שהיו צריכים לבטל את השכל לגמרי לגמרי כדי שלא יקלקל את הנבואה אבל בזמן שאין בית המקדש קיים אין אנחנו מסוגלים אין אנחנו בדרגה שאנחנו יכולים לבטל את השכל לגמרי, לכן הנבואה לא יכולה להיות בבעלי שכל לכן הנבואה יורד רק באלו שאין להם את השכל שהשכל שלהם לא מתפקד לכן זה הענין שהנבואה ניתנה לשוטים.

כמו כן לגבי קרבן פסח בשעה שהתלמידי חכמים הגדולי הדור לא יכלו לקבוע מה צריכים לעשות אז קבעו לפי מה שיעשו הבני נביאים דהיינו האנשים הפשוטים שהם לא יודעים, אבל מה שיעשו מעצמם זה מהרגשת הנשמה, זה דבר נפלא ומחודש אבל כך רואים בגמ'. עכ"פ זה מה שצריכים להגיע בפורים וזה עיקר קבלת התורה לכן הקבלת התורה נגמרה בפורים דווקא, כמו שכתוב קיימו וקבלו ופירשו בגמ' (שבת פ"ח.) קיימו מה שקבלו כבר אבל מקבלת התורה עד עכשיו עדיין לא היה קיום כי לא היה קבלה שלימה עד שהגיעו לדרגה הזאת של קיימו וקבלו שאז הם בטלו עצמם למרדכי היהודי כמו שמבואר, ועי"ז ממילא קבלו עכשיו את כל התורה בצורה הנכונה זה מה שקבלו בפורים.

איתא בגמרא המתפתה מיינו יש בו מדעת קונו, פיתוי נקרא דבר שלמעלה מן השכל כי פיתוי זה ענין שלא עפ"י שכל, והמתפתה מיינו היינו שע"י שנכנס יין יצא סוד כלומר מי שע"י שמשתכר הוא מגיע להשגות יותר נעלות, זה סימן שיש לו מדעת קונו, כי איזה דעת יש לו עכשיו, רק מדעת קונו כי הדעת שלו עצמו כבר לא מתפקד.

ולפי"ז יבואר מאוד מש"כ החת"ס בביאור המצוה שחייב לבסומי עד דלא ידע בין ארור המן וכו' דאין הכוונה שישתו עד שיהפכו ארור המן עם ברוך מרדכי אלא הכוונה שיגיע למדרגה שעל פי הטבע הוא היה מהפך זה ואעפ"כ הוא יודע ואומר כמו שצריך לומר כך אומר החת"ס, כי העיקר הוא להראות שאפילו כשהשכל לא מתפקד ג"כ אומרים כראוי, וההסבר בזה כמו שאמרנו שאע"פ שהשכל כבר מבולבל בכ"ז מכח ההרגשה יאמר כראוי שאז זה סימן שהאדם יש בו מדעת קונו, עכ"פ זה מה שצריכים לקבל בפורים.

ג

והנה אמרו בגמרא (שבת פ"ח.) שעד פורים היה מודעה רבה

הכתוב "כי הגיד להם אשר הוא יהודי" כי באמת זה היה למעלה מהשכל כי זה היה מצד הרגשת לבו מצד הרגשת נשמת היהודי שבו והרגשה כזאת לא יוכל להרגיש אלא מי שהוא חי ודבוק תמיד באמונה בלמעלה ממה שהשכל וההגיון משיג וכן"ל שמההגיון ולמעלה מתחיל בחינת נשמת יהודי, אז כולם התנפלו עליו בטענות מה זה התחסדות זה חסידות של שיגעון, כך אמרו עליו שזה חסידות של שטות זה חסיד שוטה וכמו שמבינים היום שאם זה מותר ע"פ הלכה אם כן למה מבבל המח וזה גורם חלול ד' (לפי השגתם במושג חלול ד' שלא על פי דעת תורה אלא על פי הגיונם) אבל זה השוטה עליו נאמר וסר מרע משתולל ומוטב שיהא שוטה כל ימיו ואל יהא רשע שעה א' לפני המקום, לכן זכר לזה עושים דוקא עד דלא ידע, שדווקא אז משיגים את הפורים, דווקא ע"י ביטול הדעת שזה בחי' מרדכי, ע"י מרדכי משיגים את הפורים.

עכ"פ זה הבחינה של עד דלא ידע, המצוה לשתות זה רק לעשות סימן, דכל המצוות הם בצורה שעושים סימן מה הולך עכשיו למעלה מה משפיעים עכשיו למעלה, הקב"ה נתן לנו את כל המצוות לעורר ע"י הפעולות שלנו את ההשפעה שלמעלה וכפי מה שצריך להוריד ההשפעה מלמעלה לפי זה עשה הקב"ה הצורה של המצוה, וכאן בפורים הצורה של המצוה היא לעשות דבר שיביא אותנו לעד דלא ידע, כי העיקר היא לעשות זכר לענין של עד דלא ידע לכן הרמ"א אומר שיכולים לצאת המצוה אפילו אם הוא הולך לישן זה גם נחשב לו, כי העיקר שהגיע למצב של לא ידע ולכן כששותה יותר מהרגלו והולך לישן יצא יד"ח.

ואע"פ שמדעתו הולך לישן י"ל בדרך צחות דמ"מ מכיוון שהוא עשה את עצמו שיישן זה ג"כ טוב היות והלשון עד דלא ידע יכולים לפרש ג"כ שעשה עצמו כלא ידע, וכמו שמצינו בתורה אצל יוסף ויקם מלך חדש וגו' אשר לא ידע את יוסף ומפרש רש"י שעשה עצמו כלא ידע ממילא יכולים לעשות ג"כ שיישן מתוך היין, ואז הוא יוכל לקבל מתוך השינה את ההשגה הזאת, וכל מה שצריך לקבל בפורים הוא יקבל מתוך השינה.

מי שאינו מאמין בזה לא יעשה את זה כי לא מבין מה יועיל שיישן, אבל מי שמאמין הנשמה שלו תקבל, וידוע מדברי האר"י הק' שהצדיקים מקבלים בשינה יותר מכשהם ערים, עיקר ההשגות מקבלים בשינה, כך בפורים כל אחד יכול להגיע לבחינת צדיק שהוא יכול לקבל בשעת השינה את כל ההשגות מה שאינו יכול לקבל כשהוא ער, כי עכשיו אין לו מסך המבדיל השכל שלו אינו מבדיל.

ב

והנה מצינו שיש ביו"ט של פורים ענין חדש והוא הענין של פורים משולש שזה לא מבואר בגמרא בבבלי בכלל והמנהג שלנו זה לפי הירושלמי, וזה חידוש נפלא למה הגמרא לא מזכיר כל הענין של פורים משולש, הגמרא רק מזכיר לגבי קריאת המגילה שמקדימים ליום שיש אבל לענין שמחה ומשלוח מנות לא מבואר בגמרא רק בראשונים יש מחלוקת בזה, והרלב"ח שהיה רב בירושלים הנהיג בימיו שיעשו את השמחה בשבת וגם משלוח מנות בשבת אבל הרבנים שאח"כ הרב הברטנורא והפרי חדש כולם הנהיגו שיעשו השמחה ביום ראשון, וכך נשאר המנהג קבוע לדורות, נמצא שהכל נקבע עפ"י המנהג כי אין כ"כ הכרעה עפ"י ההלכה, ולכן העיקר נקבע עפ"י המנהג.

והרי זה דומה למה שאיתא בגמרא (פסחים ס"ו) בערב פסח

המוות, אבל הם לא הבינו את זה ולכן הם אמרו למה צריכים לעבור את הפחד הזה.

היום גם אומרים כך, למה לנו הלחץ הזה צריך לקיים את התורה בנחת בלי איום, ככה אומרים כל הפדגוגים והפסיכולוגים של הגוים למה לחנך את הילדים עם פחד, למה צריכים לעשות להם פחד, צריכים לעשות הכל רק עם אהבה ואמנם זה נכון שצריכים להכניס להם הרבה אהבה אבל לא לחסוך ולא לשלול את הפחד, צריכים גם את הפחד כמו שקבלנו את התורה, מה, הם רוצים למסור את התורה לא כמו שקבלנו אותה, הקב"ה לא ריחם עלינו, הקב"ה נתן לנו את התורה עם פחד של המוות, עד שכל פחדו ואמרו שלא רוצים עוד וכמו שאמרו "דבר אתה עמנו ואל ידבר עמנו האלוקים פן נמות" הרי שבאמת פחדו מזה, אז למה הקב"ה נתן לנו את הפחד האיום הזה, אלא שזה הדרך של התורה, זה לא הדרך של הפדגוגים, נכון, אבל זה הדרך של התורה, גם אהבה וגם יראה ביחד אז זה החיוב כך צריכים לקבל את התורה, וכך צריך למסור אותה לדורות הבאים כנתינתה מסיני.

נמצא שבני טענו למה צריכים את הפחד ממיתה אנחנו רוצים להיות כמו משה רבינו שנעבור את זה בלי פחד, נקבל את התורה בלי פחד, ועל זה השיב להם משה רבינו אתם לא מבינים, הקב"ה רוצה לנסות אתכם, כלומר להעלות אתכם כמו שפרש"י שם שע"ז אתם מתעלים, כי בלי זה לא תוכלו להתעלות אתם חייבים את הפחד הזה כדי שתתעלו, וכיון שכן שזה בעבור נסות אתכם אלוקים א"כ למה אתם מפחדים מזה, אדרבא זה טוב, כי אתם רוצים את זה אתם רוצים להגיע לתורה, כמו שאמרנו הדוגמא ממי שרוצה שלא לעשן אבל אח"כ כשאתה מכניס את הסיגריה בפה ויכאב לך האש אז אתה לא תתחרט על זה, אלא אתה אומר זה טוב, כמו"כ כאן הלא כל המטרה של הפחד במתן תורה היא לנסות אתכם, ואה"נ כשתגיעו לדרגה של משה רבינו לא תצטרכו כבר פחד זו ממיתה כי יהיה לכם פחד מד', הפחד של משה רבינו כל רגע מהקב"ה היה פי אלף אלפי פעמים יותר מהפחד שלהם מהמוות, משה רבינו היה חי כל רגע עם פחד ד' זה היה יראת שמים אמיתי, זה הפשט לבעבור נסות אתכם בא האלקים, אבל אדם צריך להתחיל עם הפחד הפשוט פחד שיראה לפני עיניו העונש יראת העונש.

ד

ובזה מתבאר למה דווקא עכשיו מאהבת הנס שקבלו את התורה באהבה בטלו את המודעה רבה לאורייתא, שלכאורה קשה ומה עם הנס של מצרים הלא אדרבא שם ראו יותר ניסים שהרי כאן בפורים הנסים היו מוסתרים בתוך דרך הטבע ובמצרים ראו ניסים ונפלאות שכל העולם כולו ראו שידוד המערכות זה קלי ואנווהו מה שייך יותר מזה ועכ"ז הם לא קבלו באהבה את התורה ועדיין היה מודעה רבה לאורייתא שקבלו מאונס והיה צריך כפיה, א"כ למה עכשיו קבלו יותר מאהבה מפני אהבת הנס מה זה יותר מאז הרי גם שם היו נסים א"כ למה יש כאן הבדל כל כך הגדול.

אבל הענין הוא כך, אה"נ שבמצרים הקב"ה גאל אותם מעבדות לחירות זה היה דבר גדול וניסים ונפלאות וגם אז היה אהבת הנס גדול מאד, אבל יש כאן נקודה שהגיעו לזה ההשגה דוקא בפורים, דהנה הגמרא אומר (מגילה י"ד.) מ"ח נביאים עמדו להם לישראל וכולם לא החזירו למוטב עד הגזירה של המן שגדולה הסרת הטבעת יותר ממ"ח נביאים

לאורייתא כלומר שהיה עדיין פתחון פה לומר שקבלת התורה היה כמו בכפיה, היו יכולים לטעון שזה היה מקח טעות שזה היה בכפיה אבל עכשיו קבלו את התורה מרצון, מה הענין שהיה כפיה במתן תורה למה היה צריך כפיה, ובאמת הלא אמרו נעשה ונשמע, אבל הכפיה היה כדי לעזור להם, כמו למשל דוגמא היום מי שרוצה להתרגל לא לעשן הוא הולך לרופא והרופא מנסה לעזור לו והוא אומר לו אני מכניס לך איזה תרופה בפך שזה יגרום שכל פעם שיכנס עשן לפיך תרגיש איזה כאב, וע"ז כשיכניס את הסגריה בפיו ירגיש לא טוב ולא יוכל להמשיך ויהא מוכרח לזרוק את זה, האם הוא מסכים לכך, בוודאי הוא שמח מאד שהרי זה מה שהוא רוצה. וזה ג"כ הענין במתן תורה שמכיון שבני ישראל אמרו נעשה ונשמע אבל הגוף עדיין לפעמים מתנגד לקיום התורה ממילא הקב"ה רצה לתת להם מתנה, דכשם שנתן להם כל התורה כולה במתנה רצה לתת להם גם עצה שיעזור להם בשעה שהיצה"ר יתגבר עליהם, אז מה הוא עשה, לכן נתן להם את הפחד את הכפיה, הכפיה זה היה הפחד מהעונש, הפחד מות שהאדם כשירצה לעשות עבירה יתפוס אותו פחד.

אבל זה לא התכלית שאדם יהיה לו יראת העונש, התכלית היא שיהיה לו יראה עילאה שיהיה לו בושה שהוא מתביש מהקב"ה, וכמש"כ למען תהיה יראתי על פניכם ומפרש הגמרא (נדרים כ.) שזה הבושה, לא מפני שמפחד מהעונש כי זה לא נקרא יראת שמים זה נקרא יראת עצמו, אבל בכ"ז הקב"ה נתן להם גם את זה כדי שיעצרו את עצמם בשעה שיתגבר עליהם יצרם.

וכמו שהסברנו פעם שכשהאדם הוא שיכור כשהוא משתולל אז מה העצה לעצור אותו, מפחידים אותו, שע"י שמפחידים אותו אז הוא נעצר, ואע"פ שהגמרא אומר ההיפך הגמרא אומר (ב"ב י.) פחד קשה יין מפיגו, התירוץ הוא דמה שאמרו בגמ' פחד הכונה שיש לאדם דאגה, שזה פחד מדבר שלא רואה לפני עיניו, פחד כזה היין הוא יותר חזק ממנו, כי היין מבטל את החשבונות ולכן הפחד שמבוסס על חשבון, זה יכול היין לבטל, ז"א בשעה שהאדם הוא שיכור הוא שוכח מכל החשבונות ממילא אינו מפחד כבר, אבל מי שהוא שיכור אז העצה היא להפחידו כי פחד שרואה לפני עיניו זה יותר חזק גם מהיין, דכשמראים לפני עיניו הפחד או כשנותנים לו סטירה בשעת מעשה אז הוא תיכף נעצר, זה עוזר לכל שיכור זה העצה היחידה לשיכרות רק פחד שהוא רואה אותו לפני עיניו.

והנה בני" ניתן להם מצב שהקב"ה בעצמו דיבר אליהם כענין שכתוב היום הזה ראינו כי ידבר אלקים את האדם וחי, ואז הם אמרו אל משה רבינו דבר אתה עמנו ואל ידבר עמנו האלקים פן נמות ולכא' יש כאן סתירה שמתחילה אמרו ראינו כי ידבר אלקים את האדם וחי א"כ למה פחדו ואמרו פן נמות, ואפשר לומר הכונה שכן הם אמרו עכשיו ראינו אצל משה רבינו שלא יצאה נשמתו א"כ ראינו שידבר אלוקים את האדם וחי, ועתה למה נמות כלומר ולמה אנחנו צריכים לעבור את הפחד הזה שכל רגע יהיה לנו פחד מיתה, שבכל דיבור ודיבור יצאה נשמתם והיה צריך להחיותם מחדש, אך באמת הקב"ה נתן להם מצב כזה שמפחד יצאה נשמתם ואח"כ החזיר להם כדי שיהיה להם פחד מהמיתה, ולמה היו צריכים את הפחד הזה כדי שזה יעזור להם בעתיד אם יתגבר עליהם יצרם מכח החומר כח הגוף, אז הפחד הזה יעצור אותם, ולכן הקב"ה נתן להם אז את ההרגשה של הפחד מן

ממוות לחיים אזי בודאי הוא שמח כ"כ על כל מה שעשה לו הרופא, אבל אם ח"ו לא מצליח הניתוח ואחרי הניתוח לא יצא ממוות לחיים אז בודאי שזה מוסיף לו רק תוגה זה רק מוסיף לו עוד צער וכאב ואבל, וא"צ לומר שזה לא מוסיף לו שום סיפוק שום תענוג.

עכ"פ כאן מכיון שהגיעו ע"י היד החזקה ע"י שהעמיד להם מלך כהמן, ע"י הסרת הטבעת הגיעו למה שהגיעו, אז אמרו פור המן נהפך לפורינו ולכן זה פעם היחידה שנקרא החג ע"ש הצרה כי אז השיגו שבאמת אין זה צרה, הם השיגו שחייב אדם לברך על הרעה יותר מעל הטובה [כנוסח הספרי], לכן אמרו מהיום אנחנו מבטלים את המודעה רבה לאורייתא אנו מקבלים עלינו את הכל ולא נאמר כבר למה נמות, כדאי למות, כדאי שיהיה לנו פחד של המוות הכל כדאי העיקר שנגיע למה שצריכים להגיע שנרגיש את התענוג הסיפוק וההתעלות, כי אחרי שהגיעו לכ"ז אז הרגישו שזה באמת כדאי הכל.

עכ"פ זה מה שאנחנו צריכים באמת להוציא מפורים שצריכים להגיע לקיים את התורה מאהבה, ואע"פ שהתורה ניתנה גם בכפיה דהיינו מיראת העונש כי יראת העונש היא הדרך להגיע ליראה עילאה שהיא הצורה הראויה של עבודת ד' וצריך לזה תמיד וביחד עם האהבה, וזה התכלית, אבל כל מה שצריך יראת העונש זה באמת רק מפני שיש לנו זוהמה מפני שיש בנו עדיין רושם של החטאים ושל העוונות ושל החומר לכן צריכים את כל הכפיה הזאת את כל הפחד וכל ההסרת הטבעת אבל התכלית היא שנתעלה מזה ליראה עילאה ולאהבת ד'.

ה

והנה הגמרא אומר (קידושין לא.) גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה מפני שיש לו כפיית היצר אז הוא מקבל יותר שכר, אבל יש מאן דאמר בגמ' שסובר כי גדול יותר זה שאינו מצווה ועושה והביאור בזה כי באמת התכלית של התורה להגיע לקיים את התורה באהבה כמו האבות הקדושים, וזה שאינו מצווה עושה מתוך הרגשת הלב וזה נקרא בחי' בני נביאים ולכן אברהם אבינו נקרא אברהם אוהבי שקיים את כל התורה כולה בלי ציווי בבחינה של אינו מצווה ועושה וכן עשו כל האבות הקדושים.

ובאמת לכאורה יש לשאול למ"ד דגדול יותר המצווה ועושה א"כ למה הקב"ה מנע מהאבות הק' את המדריגה של גדול המצווה ועושה, התשובה היא כי הם לא היו צריכים לזה, קודם כל כי הם לא צריכים את השכר, הם מוותרים על השכר, כי הם הגיעו לדרגה שעבודת ד' זה עצמו היה בשבילם שכר שזוכים לעבוד את הד' ית' ולשרתו כנ"ל אבל אה"נ שמי שצריך את השכר בשבילו יותר חשוב מצווה ועושה כי יש ע"ז יותר שכר, ועוד שהגמרא אומר בפירוש הטעם דלכן זה יותר גדול כי צריך לזה כפיית היצר אבל הם כבר כפו את יצרם בלא"ה ממילא לא היו צריכים לצייווי כי הם עשו את זה מאהבה, ועי"ז הם הגיעו למדריגת התורה באמת, שזה יותר גדול אפילו שאינו מצווה ועושה כיון שעשה הכל רק מאהבה גמורה, זה מה שהיה הדרגה של האבות.

והנה מצינו שעיקר הקטרוג היה על שנהנו מסעודתו של אותו רשע וכבר אמרנו בשבת לבאר מה היה העבירה איפה רואים בתורה שהיה אסור להנות מהסעודה, הרי היה כשר וכמש"כ והשתיה כדת אין אונס ופי' חז"ל (מגילה י"ב.) כדת של תורה א"כ מה היה העבירה, אלא היות שבאותה סעודה

מה זה הסרת הטבעת זה פחד נורא ממות אבל היות שעכשיו ראו שכל הפחד מגזירת מוות מהאבדון, כל הפחד מהלהשמיד להרוג ולאבד, זה מה שהעלה אותם שהגיעו לדרגה כזאת ששום פעם לא הגיעו, שעשו תשובה גדולה כל כך כמש"כ שק ואפר יוצע לרבים, ועשו תשובה כזו שבשום פעם לא עשו תשובה כזאת עם צום ובכי ומספד, [ורק בשושן מרדכי ציוה להם אבל בכל המקומות עשו את זה לבד] וכמש"כ (במגילה) בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יוצע לרבים דמשמע שמעצמם עשו את זה והגיעו לתשובה כזה, ואיך באמת הגיעו לתשובה גדולה כזו, כי הפחד היה פחד עצום ונורא בלי שום תקווה בלי שום דרך לצאת כי אחשוורוש היה מולך בכיפה בכל העולם כולו ולא היה להם אפילו לאיפה לברוח אז הם ראו שהם אבודים אז זה הביא אותם למצב כזה, אז הם ראו לאיזה התעלות זה הביא אותם אח"כ ושמוחו למפרע על כל מה שעבר עליהם, כי זה הביא אותם לתשובה וע"י כך הגיעו לקרבת ד' שא"א לתאר גודל התענוג וההתעלות.

כשהאדם מגיע לתשובה שלימה כזאת אזי אפילו אם יש לו אָבֶל בשעת מעשה אבל אח"כ נתהפך האבל הזה לשמחה לששון כזה, אין לנו מושג איזה סיפוק אדם מקבל איזה הנאה ואיזה תענוג אדם מרגיש אח"כ כשבאמת התעלה עי"ז, כי אח"כ לא רק שהוא לא מצטער על מה שעבר עליו יסורים אלא שהוא שמח עליהם כמו שאמרנו אתמול לפרש מש"כ בפיוט שאומרים אחר קריאת המגילה "פור המן נהפך לפורינו" וגם מש"כ במגילה (ט' כ"ה) על כן קראו לימים האלו פורים ע"ש הפור וכבר מקשים המפרשים על זה למה קראו השם של היר'ט על שם הצרה הלא כל פעם היר'ט נקרא על שם הנס, פסח שפסח על בני ישראל, או חג המצות על שם מה שהיה בשעת הישועה, א"כ מה הענין שבפורים מזכירים את הצרה ומה זה הענין שפור המן נהפך לפורינו, גם קשה הלשון נהפך לפורינו וכי הגורל של המן נהפך לגורל שלנו.

אבל י"ל כך הענין שנעשה כאן הוא שנתהפך הפור של המן שראינו שזה היה הגורל הטוב בשבילנו, ע"י שעשה המן הגורל, ע"י הצרה של המן הגענו לתשובה זה לא היה בשום פעם כדבר הזה, כי במצרים אה"נ שנזדככו ע"י עבודת פרך אבל זה היה ענין נסתר לא הרגישו ולא ראו את זה רק ראו שהקב"ה קירב אותם ע"י גילוי שכינה, כמש"כ במורא גדול זה גילוי שכינה וממילא הגיעו למה שהגיעו, אבל כאן הגיעו ע"י הסרת הטבעת מה שבשום פעם לא הגיעו, כי אז ראו המטרה והתכלית של כל הצרות והיסורים אז התחילו לשמוח, ולכן אמרו פור המן נהפך לפורינו שנתגלה שזה הגורל היה הטוב בשבילנו, וכל מה שעשה הקב"ה צרה כזאת שהיא היתה צרה היותר גדולה מכל פעם שנגזר להשמיד להרוג ולאבד, זה מה שגרם לנו כל העליה ממילא התחילו לשמוח עם כל מה שעבר עליהם.

וזהו שאמרו חז"ל (ברכות ס:) שחייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה אם אדם היה מבין כמה מתעלה ע"י היסורים כמה זה מעלה אותו היה כ"כ שש ושמוח עם זה. אבל למה לא שמחים עם זה, כי לא מתעוררים לתשובה אז לא מגיעים לכל זה ואם לא מגיעים על זה הכתוב אומר (ירמיהו ב' ל') לשוא הכיתי את בניכם ח"ו, זה לשוא כי לא הגיעו להמטרה א"כ מה יוצא מזה, אם לא יוצא מזה המטרה בודאי שאינם שמחים. ולמה הדבר דומה לרופא שעושה ניתוח גדול ואפילו שזה כואב, אם האדם מתרפא לבסוף והוא יוצא

השתמש אחשוורוש בכלי שרת, אבל הלא בפשטות בני"י לא השתמשו בכלי שרת, שהרי לא היה לו כלי שרת בשביל כל העם הנמצאים בשושן, רק שהוא עצמו השתמש בכלי שרת והם ראו את זה, וכמו"כ ראו איך שהתלבש בבגדי כהן גדול, וא"כ צ"ב מה זה שייך להם מה שזה הרשע עושה בתוך שלו, וא"כ אבל למה לא מותר להם להנות מהסעודה.

אם היה דבר כזה היום, היו שואלים איזה איסור יש בזה, אם היה רב אחד מהגדולי הדור עומד ואומר לא תאכלו, אסור לאכול, אז כולם היו מסתכלים עליו כמי שממציא חומרות והיו אומרים שיוכיח איפה כתוב שאסור, כולם היו מתוכחים איתו כי כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו יודעים את התורה ממילא מתוכחים על כל דבר, [וכמו שידוע המעשה עם בעל החז"א כששאלו אותו מהיכן לקח שגיוס בנות זה יהרג ואל יעבור, התחילו להתוכח עמו אז הצביע על לבו ואמר כאן זה כתוב] אבל מרדכי הצדיק הבין והשיג שזה אסור, והצבור לא הבין אותו, ועל זה היה קטרוג גדול כי מי שאוהב את הקב"ה מי שאוהב את התורה איך יכול לראות כבלע את הקודש, איך לא אכפת לו לראות איך שמשתמשים בכלי בית המקדש שמבזים את הקב"ה מבזים את הבית המקדש, אם עדיין היו מסוגלים לאכול מסעודה כזו הרי זה סימן שלא הגיעו לדרגה להיות עובד את ד' מאהבה ושלא מקיימים את התורה מאהבה כמו שצריך.

לכן היה קטרוג גדול עליהם, כי סוף סוף לא הגיעו למטרה, שהרי כל המטרה של מתן תורה היא כדי להגיע למען נסות אתכם בא האלוקים, כלומר להתעלות ולא להשאר במדרגה הזאת של יראת העונש אז זה מה שהיה הקטרוג וזה מה שהיה צריך לתקן ואכן תקנו את זה מאד, התיקון היה שבאמת אח"כ בכח הסרת הטבעת הגיעו למה שהיו צריכים להגיע לקבל את התורה מאהבה, זה הענין שהיה בפורים וההשפעה הזאת אנחנו צריכים לקבל כל פורים.

1

אומרים בעל הניסים ושללם לבוז וצ"ב למה מזכירים את זה ושללם לבוז, הרי כבר אומרים להשמיד להרוג ולאבד מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, וכי זה לא מספיק, א"כ למה מוסיפים ושללם לבוז, מה זה משנה, הרי זה כבר קם ליה בדרבה מיניה - שהזכירו הגזירות היותר קשים, א"כ מה זה מוסיף כאן ובכלל למה מזכירים את זה בעל הניסים.

ואפשר לומר רמז כזה, בדרך צחות, שכיון שכל הישועה באה תמיד במידה כנגד מידה ולפי מה שהיתה הצרה באותה ענין היתה הישועה, ומכיון שהיה גזירה שיקחו גם את הממון לפי"ז כשזכינו לנהפוך הוא צריך להגיע אלינו הממון שלהם. לכן מזכירים את זה כדי שיהיה מידה כנגד מידה גם על הגזירה של ושללם לבוז שגם בזה יתקיים ונהפוך הוא שאנחנו נקבל את כל הרכוש מהמון שנקבל את כל שללם של הגויים, ולכן זה חשוב להזכיר בתוך על הניסים.

היום מי לא ישמח אם יהיה לו השלל של הגויים ובפרט בשעה כזו שיש דוחק בפרנסה, היום המצב הוא קשה מאד הדוחק גדול מאד בוודאי שזה יהיה שמחה גדולה, וידוע מצדיקים ז"ע שהיו מדברים כל הזמן על השפעות שיהיה כל ההמתקות לכן אומרים ושללם לבוז כדי שעי"ז יגיע לנו השפעות טובות כמו שהצדיקים רצו להשפיע השפעות, כולם רוצים את זה כל אחד יודע ומבקש בפורים שהקב"ה יתן לו פרנסה כי כל הפושט יד נותנים לו, נו, זה טענה, איך מפריכים את הטענה הזו, מה התשובה לטענה הזו.

אבל יש כאן טעות גדול מאד מאד, לצערנו הרב לא מבינים את הטעות, אבל צריכים להבין כך, כתוב שבימי שלמה גם זהב וכסף לא היה לו חשיבות כי היה כ"כ עשירות והקשו אתמול בשבת קושיא גדולה מאד הלא מי שיש לו מנה רוצה מאתים וא"כ איך יכול להיות שמכיון שהיה להם הרבה כסף זלזלו בכסף וגם זהב היה מתגלגל בחוצות לא היה לזה שום שוויות, איך זה יכול להיות הלא כל מי שיש לו מנה רוצה מאתים ורואים את זה בחוש שכל עשיר שומר על כל דאלער יותר מהעני, אצלו חשוב הכסף מאד מאד זה החיים שלו כי הכסף שיש לו הם חייו ממילא הוא נעשה יותר קמצן.

אמרת פעם שיכולים לתת סימן שבזה בקל אפשר לבחון את האדם אם הוא ת"ח ויש לו אהבת תורה או לא, שאם אדם הוא ע"ה אם תציע לו עכשיו לבא ללמוד דקה אחת גמרא או ללמוד שורה אחת בגמ' הוא יזלזל בזה ויאמר מה זה שווה, בשלמא אם אתה תלמד איתי דף אחד אני יבוא, אבל ללמוד שורה אחת או דקה אחת מה זה שווה, אכן אם האדם הוא ת"ח אצלו חשוב אפילו מילה אחת, אפילו תיבה אחת של גמרא זה חשוב אצלו, אפילו ללמוד רגע אחת זה כדאי לו, הכל חשוב בשבילו, זה סימן שהוא ת"ח.

ולכאן מה ההסבר לזה הלא עפ"י ההגיון היה צריך להיות בהיפך שאצל עם הארץ צריך להיות יותר חשוב כל שורה בתורה ואילו לת"ח צריך להיות חשוב אצלו רק דף בגמרא כיון שידוע כבר הרבה א"כ שורה אחת מה זה נותן לו, עפ"י הגיון זה באמת קושיא גדולה, אבל התירוץ הוא שכך זה הטבע, ת"ח חשוב אצלו כל תיבה שבתורה זה הסימן שהוא לומד תורת אמת שהוא מחשיב את התורה, דכיון ש"ל אהבת התורה הוא מכניס בזה כל הלב והחיות שלו והוא זה שידוע להעריך כל תיבה שבתורה ומי שהוא עם הארץ זה מפני שהוא לא מחשיב כראוי את התורה.

ויש לנו דוגמא לזה בגשמיות מעשירים, אם נשאל מי מחשיב את הדאלער יותר נחזי ונראה מאיפה יותר קשה להוציא דאלער מהעני או מהעשיר, כל אלו שהולכים לקבץ כסף יודעים את זה טוב מאד כל עם ומדינה כולם יודעים שקשה יותר להוציא דאלער מעשיר מאשר מעני, למה, הסבה היא כי מי שהוא עשיר אז כל הדבקות שלו כל הלב שלו נמצא בתוך הכסף ולכן הוא יותר מעריך ומחשיב את הכסף.

עכ"פ בזמן שלמה, שלמה המלך השפיע לכל העולם חכמה ועי"כ היה מהבל את כל העולם הזה, שלמה המלך רצה לכבוש את כל הכסף הוא רצה לשלוט על הכל כדי שיהיה לו שליטה על הכסף בכדי שעי"ז יוכל לבטל את הרע שבו, לבטל את משיכת היצה"ר שיש בו, ואכן הצליח בגודל השפעתו הרוחנית ממילא זה גרם שכל העולם זלזלו בכסף זלזלו בזהב, ואע"פ שהטבע הוא שמי שיש לו מנה רוצה מאתים ולא רק מאתים הוא רוצה אלא כל דאלער נוסף חשובה לו, אבל בימי שלמה היה השפעה של חכמה עד שהעלה אותם לדרגא כזו עד שכל העולם היו מזלזלים בכסף וזהב, וזה יהיה לעתיד לבוא כמו שכתוב אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו לעתיד לבוא כל ההון יהיה בזוי ומבוזה כנגד אהבת ד' וכולם ירגישו את אהבת ד'.

אמרת פעם שכשיבא משיח העשירים יראו איך הצדיקים שמחים בהקב"ה איזה תענוג נפלא יש להם אז יקנאו בהם העשירים והם רגילים בקל לקנות כל דבר, יש להם כסף הם משלמים על כל דבר הם קונים את המצוות קונים את המפטיר את השישי את המפטיר יונה הם קונים את הכל מפני

למה אתה לא רוקד הרי כעת החתונה של הבן שלך אז הוא אומר אבל אני צריך לשלם את החוב של הדירה ואני דואג איך אני ישלם את זה, אומרים לו טפס "לכל זמן" עכשיו זה עת חתונה תסיח דעת, כעת זה לא הזמן לחשוב על כל זה, למה אתה מפריע לעצמך את כל השמחה בשביל זה.

כך גם עכשיו ביום הפורים, פורים זה פורים אז למה לחשוב על כל זה, ולא רק בפורים אלא כל פעם שהאדם מתפלל או עושה מצוה והוא מדבק עצמו לקב"ה לתורה לאהבת ד' צריך להיות בטל אצלו כל החשבונות האלו, מילא כשבא הביתה יש שם הפרעות והוא לא יכול להיות בדביקות כשבא הביתה, נו, שם מפריעים לו אה"נ אבל בכל פעם שהוא דבוק בקב"ה הוא לא צריך להרגיש כל זה צריך לשכוח זה עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

השפת אמת אומר חידוש נפלא דמה שכתוב בנביא שהקב"ה אומר שיעמיד להם מלך קשה כהמן ויחזרו בתשובה, אומר השפת אמת שאין הכוונה שיחזרו בתשובה מתוך הסרת הטבעת מתוך המלך כהמן אלא אח"כ יהיה להם נס וינצלו ויחזרו בתשובה שלימה ע"י אהבת הנס כמו בימי הפורים, וימי הפורים היו בסוף שבעים שנה של הגלות זה היה הכנה לבית שני, וכך יהיה בבית השלישי ההכנה יהיה בדרך זו שאם לא נזכה ח"ו לעשות לבד תשובה, הקב"ה יעשה את זה ע"י שיעמיד לנו מלך כהמן אבל עיקר הכוונה שאז יהיה נס וינצלו ואז יחזרו בתשובה מאהבת הנס.

אבל מה שיש להוסיף לזה הוא כך, שהיום יש הרבה אנשים שיש להם מצב כזה שכאשר הם מתחזקים יותר ביהדות הם חושבים שישתפר להם מצבם הגשמי בעבור זה ולא משתפר כלל אלא אדרבא יותר קשה להם הפרנסה ויותר קשה להם שאר הדברים, אבל יש להבין שהיום רוצים מאתנו לתקן הענין הזה דייקא לקיים מה שאמרו חז"ל בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד, ולא להתרעם אחר מדותיו של הקב"ה ובזה תלוי התיקון שלנו. אמרנו בשבת שהיה צדיקים שהפצירו מאד שיהיה הגאולה מתוך הרחבה וצריך להבין למה זה כ"כ היה חשוב בעיניהם שהגאולה תהיה מתוך הרחבה, מה נפק"מ כיצד יהיה הגאולה השלימה.

אמנם הנפ"מ היא גדול מאד מאד כי אם נתקרב להקב"ה ע"י הדוחק זה עדיין לא יהיה שלימות אנחנו צריכים להתקרב להקב"ה ע"י אהבה גמורה עד שבזו יבזו לו שלא נרצה שום דבר רק להתקרב להקב"ה ושיהיה רצוננו לראות את מלכנו וזה יהיה כל הבקשה שלנו, וההוכחה אם הגיע לזה היא בשעה שגם כשלא משתפר המצב שלו ובכל זאת הוא לא סר לא אז מהחיפוש של הקב"ה ית' עדיין הוא רוצה רק את אהבת ד' את קרבת ד' זה מה שאכפת לו, זה מוכיח שקנה בזה קנין שלם והקבלה אמיתית, זה היה בפורים זה היה קיימו וקבלו וזה צריכים להגיע, וזה ההכנה לגאולה השלימה, וכשנגיע למצב כזה אז בוודאי הקב"ה יעשה בסוף נס ונגיע באמת לאהבה הזאת שמאהבת הנס נחזור להקב"ה נתקרב להקב"ה לגמרי זה מה שצריכים להגיע.

ח

כתוב בשיר השירים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שכנסת ישראל אומרים לאומות העולם "אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני" יש לנו חולי אהבה להקב"ה, אומר המדרש עה"פ מה תגידו לו שלא תאמרו לו שאני חולה ראש או חולה מעיים וכדו' אלא מה תגידו לו שחולת אהבה אני, שהחולי הוא שאני רוצה להיות קרוב שאני רוצה

שיש להם כסף, ולכן כשיבוא המשיח הם גם ירצו לקנות את הכל עם הכסף שלהם וכאשר יראו איזה מדריגות זוכים הצדיקים העניים והם יושבים בשורה הראשונה אז ישתוקו גם הם לשבת שם בשורה הראשונה אז יאמרו למשיח אנחנו נביא לך חצי מליון בשביל הבית המדרש נו, אנחנו יכולים לישב בראש, אבל ישיבו להם שהמהלך הזה הסיפור הזה כבר נגמר "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו יבזו לו", אז יצחקו ממנו ויאמרו לו אתה חושב שעבודת ד' ואהבת ד' אפשר לקנות בכסף, זה יהיה בזיון וקצף למי שחושב כך, עם כל כסף שבעולם לא יכולים לקנות מה שהשיג אדם ע"י עמל בעבודת ד'.

זה מה שאנו אומרים ושללם לבזו לא כדי שנזכה לקבל הכסף שלהם אלא כדי שנזכה ע"י הישועה של פורים להוציא ממחשבת המן שמחשבת המן היה להחשיב את הכסף ולכן אפילו אחר שגזר להשמיד להרוג ולאבד עדיין רצה גם הכסף שלהם ולכן אנו מזכירים את זה כדי לומר שגם בזה הענין היתה הישועה שפור המן נהפך לפורינו שהכל היה זה לעומת זה שבפורים הגענו למדריגה ששללם של הגויים דהיינו תאות הממון נעשה מבוטל לגמרי ולכן עם ישראל לא לקחו את הביזה כמש"כ ובביזה לא שלחו את ידם כי כל הכסף נהיה לבזו לא צריכים אותו.

ולפ"ז יל"פ גם ביצי"מ למה היו צריכים ציווי "ושאלו איש מאת רעהו" שהקב"ה היה צריך לבקש שישאלו את הכסף כדי שלא יהיה טענות לאברהם אבינו, וי"ל דהסיבה היא כי בני ישראל מצד עצמם לא רצו את הכסף הם אמרו אנחנו לא צריכים כסף כי בשעת היציאה כ"כ הרגישו את אהבת ד' כמש"כ אם יתן איש כל הון ביתו באהבה בזו יבזו לו.

ז

עכ"פ עלה בידינו שזה מה שצריכים להגיע בפורים באמת, שנשכח לגמרי עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כלומר שלא ידע אדם שום חילוק אם יש לו המצב של ארור המן או יש לו המצב של ברוך מרדכי בגשמיות, ולא יהיה לו נפ"מ מכל זה שכבר לא יהיה תופס מקום בכלל אצלו, זה המדריגה שצריכים להגיע אליה וזהו שאמרו (מגילה ז'): חייב אדם לבסומי בפוריא היינו שישמח עם כל מה שיש לו אפי' אם יש לו ח"ו הבחינה שחושב שזה ארור המן כי היום בפורים נתגלה שזה היותר טוב בשבילנו וכמו שראינו בהסרת הטבעת שזה הביא אותנו לאהבת ד' ועי"ז הגענו למה שצריך להגיע והיה הכל כדאי, עי"ז ממילא מגיעים לשמחה אמיתית בפורים.

ונמצא שבפורים לא רק את התורה מקבלים בשמחה אלא כל המצב של האדם מקבלים בשמחה, והרי חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה וזה כולל גם על מצב של הסרת הטבעת ואת זה למדנו בפורים איך לקבל כל מצב בשמחה, זה הקבלה שצריך להיות הקיימו וקבלו לא שיהיה לו צער ויאמר בלית ברירה שזה גם טוב אלא שלא ירגיש אפילו הצער שיוכל לבזו לעוה"ז בבחי' בזו יבזו לו זה המדריגה שצריכים להגיע אליה.

וזה אפשר רק בלי חשבונות זה יכולים להגיע רק במצב של עד דלא ידע כשהשכל לא מתערב כי מה יאמר האדם נו נו זה טוב מאד להרגיש את האהבה הזאת, אבל איך יוכל לחתן את הילדים ואיך יפרנס את אשתו, מה יעשה, וכהנה חשבונות רבים, זה נכון, חשבונות הם קושיות טובות מאד, אבל אוי לו למי שיש לו הקושיות האלה, אוי לו לאדם שעושה חתונה ובאמצע החתונה הוא דואג והוא לא שמח וכששואלים אותו

להתקרב לקב"ה זה החולי שלי.

והבני יששכר מאריך בזה ומסביר מה מוסיף כאן המדרש הלא זה מה שמפורש כאן בפסוק מה תגידו לו שחולת אהבה אני א"כ מה צריך המדרש כאן להוסיף. מתרץ הבני יששכר כי מכיון שבאמת אנחנו מתפללים כל הזמן על הצרכים שלנו על רפואה על פרנסה ועל כל הדברים שאנחנו צריכים ולא מזכירים כ"כ את הגאולה השלימה שיהא זה כל הבקשה שלנו, ממילא יש הו"א שכלל ישראל מבקשים דברים אחרים על זה אומר הפסוק שלא תאמר כן, אלא כך תגידו לו שהאמת היא שאנחנו חולת אהבה אלא מכיון שאנחנו במצב של שכורים [ולא מיין אלא מטרת הגלות וכמו שאמרו בגמ' (עירובין ס"ה א'')] לכן שכחנו את הבקשה שלנו ואנחנו אומרים ומבקשים בקשות אחרות אבל אנחנו שולחים שליח שיאמר להקב"ה שבאמת הבקשה שלנו היא רק חולת אהבה אני.

וזה מדויק מאוד בלשון הפסוק דלמה הוצרך לומר מה תגידו לו הלא היה די לומר אם תמצאו את דודי תגידו לו שחולת אהבה אני מה צריך להוסיף התיבות "מה תגידו לו" שמזה משמע שיש הו"א אחרת, רק ע"כ כאמור כי באמת אנחנו אומרים בתפילה שלנו דברים אחרים אבל אנו מודיעים ומגלים שבעומק לבנו לא זה הוא בקשתנו אלא רק חולת אהבה אני ומה שאנחנו מדברים דברים אחרים זהו רק כי אנחנו כמו חולים שאנחנו שיכורים.

אמרת על זה משל מי שהיה עני מסכן עני מרוד והוא שמע שיש איזה עשיר נדיב גדול אז הוא החליט ליסוע לעשיר הזה ולבקש ממנו נדבה שיעזור לו והיה הולך רגלי בדרך של הרבה ק"מ מעיר לעיר עד שמגיע אליו והיה קור ושלג, ונעשה כ"כ חלש מהדרך עד שבשעה שכבר הגיע סוכ"ס לפתחו של העשיר והיה דופק בדלת אז תיכף כשפתחו לו הדלת, פתאום הוא נפל מתעלף בהתמוטטות הכוחות שלו, וכשראו כך אז הכניסו אותו לבית העשיר והיו מעוררים אותו ומחיים אותו ושואלים אותו מה בקשתך אבל הוא שכח את הכל, הוא ידע רק לומר שעכשיו הוא מרגיש לא טוב הוא עיף ורעב ולכן הוא מבקש רק שהוא רוצה לאכול שיתנו לו סעודה טובה ושהוא זקוק בדחיפות למיטה טובה לישון קצת, אז בוודאי הוא קיבל הכל כי הם היו נדיבים ונתנו לו כל מה שהוא ביקש, ויותר מזה שגם אח"כ הם ליוו אותו החוצה ונתנו לו נדבה עשרים דאלער וליוו אותו בכבוד והיה יוצא שש ושמה.

והיה כאשר אך יצא יצא מהבית של העשיר ומתחיל ללכת בדרכו לחזור הביתה פתאום הוא נזכר מה קורה לי כאן בשביל מה עשיתי את כל הטרחה בשביל מה באתי לכאן שכחתי כל הבקשה שלי, אוי ווי, אז הוא התאכזב מאוד ותפס שהוא רק ביקש שטותים והבלים ושכח כל עיקר הבקשה, שהיה מצפה להוציא ממנו סכום גדול שיוכל להעמידו על רגליו, וכי בשביל זה הוא בא לנסיעה הזאת הרחוקה לבקש ממנו סעודה טובה, מה קרה כאן, זה רק מטרת הדרך קרה לו כל זאת שהוא שכח את העיקר, אז הוא מתחרט ומתאכזב ותיכף ומיד הוא מתחיל לחזור ומגיע שוב פעם לדלת, הוא מגיע ודופק אז המשמשים מסתכלים מחור הדלת ורואים שהוא מגיע שוב פעם, ועומדים ותוהים הלא הוא הבן אדם הזה הוא העני שנתנו לו עכשיו כבר כל צרכו ואת כל מה שביקש והנה הוא חוזר שוב פעם לבקש לכן הם חשבו שמסתמא אדם זה הוא איזה פגע (- מה שקורין לזה נודניק) כמו שיש לפעמים כאלו עניים שמנדנדים הרבה מאוד מרוב מרירותם וחליים ואמרו הנה הוא רוצה כבר עוד משהו זה סתם שוטה אז הם לא פותחים

לו כי כבר נתנו לו הכל, וכשרואה שלא פותחים לו הדלת הוא צועק ובוכה אבל הם אומרים זה משוגע הוא ולכן הם לא מתייחסים אליו בכלל, ואז העני הזה הולך בפחי נפש וחוזר הביתה בכאב ובמרירות הוא הפסיד את הכל בגלל שנטרפה דעתו ושכח את כל עיקר הבקשה שלו.

זה מה שאנחנו אומרים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו נכון שאנחנו מבקשים שטויות והבלים, אבל אח"כ כשהקב"ה נותן לנו הרחבת הדעת אנו תופסים את עצמינו ואז אנחנו מתחילים להתחרט מה בקשנו כאן מה קורה לנו האם זה הבקשה שלנו, בשביל זה הגענו לפה, זה טעות מוחלט, ודופקים על הלב ודופקים את ראשנו ולא יודעים מה לעשות עם עצמנו ואנו תולשים שערות ראשנו מרוב צער.

והנה לפעמים בלוייה ב"מ אנשים מבכים את הנפטר ואומרים אוי המסכן הזה לא היה לו נחת עדיין לא חיתן את הילדים, או שאומרים זה האיש מסכן היה עני כל החיים שלו וככה נפטר בעניות הזאת וכך כולם בוכים עליו, אוי איזה שטותים והבלים האם ע"ז צריך עכשיו לבכות, וכי עכשיו אכפת לו לנפטר מכל זה, להיפך זה רק קידם אותו יותר בתיקון שלו, כי כשאדם לא הי"ל יסורים אינו יודע האם התקדם בתיקון שלו או שמא רק קלקל, אבל כשהי"ל חיים קשים אז ודאי בטוח שזו משהו אבל על מה אכפת לו עכשיו כשעולה שמה, אכפת לו אם הגיע למטרה שלו או לא הגיע למטרה שלו.

ועכשיו מובן היטב שלכן בקשו הצדיקים שהקב"ה יתן לנו הרחבה גדולה מאד שיהיה לנו כל מה שצריך, בכדי שלא יהיה לנו טירוף הדעת שיהיה לנו ישוב הדעת ואז נוכל לקיים בוז יבזו לו שנזכור מה הבקשה שלנו מה אנחנו רוצים כי אם בשביל שרוצים להשתחרר מהצער לכן אנו מבקשים את הגאולה אז אנו רחוקים מן המטרה, כי אז איזה גאולה יקבלו, גאולה מהצרות מעבודות לחרות, כי כ"א יקבל הגאולה כפי מה שביקש אם האדם מבקש גאולה בשביל שהוא רוצה לצאת מהצרות שלו אז איזה פנים יהיה אצלו הגאולה השלימה א"כ הוא היה מסכן גדול שרק זה מה שיקבל בגאולה.

וכמו ששמעתי פעם בעל דרשן אחד שאמר על מה שאמרו בגמ' (ע"ז א':) בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת למה בכה ובפשטות מפרשים שבכה על כך שכל אחד יכול לקבל את עולמו ברגע א' וחבל שלא תופסים את זה ולא מקבלים. אבל הדרשן הזה אמר הסבר יפה בזה בדרך צחות שהאדם הזה הגיע למעלה בשמים, הוא היה עם הארץ גדול שהרי האדם הזה קיבל את כל העוה"ב בשעה אחת א"כ הוא לא קרא ולא שנה ולא שימש וכשהגיע למעלה אומרים לו אתה בן עולם הבא אמנם כן אמת הדבר שקבלת עולם הבא, מה אתה רוצה עכשיו לקבל בעוה"ב תבחר לעצמך עולם הבא, כי כל מה שאדם רוצה הוא יכול לבקש שם, והיות שזה האדם היה בעל עיגלה אז הוא השיב, אגיד לכם מה אני רוצה, תתנו לי סוס היותר טוב שבעולם וכביש ישר שלא יהיה שום מכשולים שאוכל לנסוע עם העגלה שלי מאתים קמ"ש בלא שום הפרעה, זה העולם הבא שהוא רוצה אז אומרים לו בכבוד גדול בחפץ לב, נותנים לו את העולם הבא הזה והוא שם נמצא על העגלה והוא נוסע ונוסע הוא שש ושמה עם העולם הבא שלו.

זה מה שבכה רבי איזה הוא יוכל לבחור אדם שלא קרא ולא שנה ולא שימש לא עשה שום דבר בחייו רק בפעם אחת וברגע אחד הגיע לעוה"ב שלו במצוה אחת שעשה וקנה

עולמו בשעה אחת, איזה פנים יש לו ולכן בכה עליו זה הבכיה, לא כמו שבוכים היום בלויה על אדם שלא היה לו נחת בעוה"ז אלא הבכיה היא על שהפסיד את העוה"ב שלו, על זה צריכים לבכות, וכמו"כ לפעמים יש אנשים שמתלקים בצעירותם מהעוה"ז והיה להם כל טוב אבל היו רחוקים עדיין מהדרגא הראויה בעבודת ד' ולא עמלו על זה כראוי, אז אנשים אומרים ב"ה היה לו חיים טובים אה"נ שהוא נפטר קצת צעיר אבל ב"ה היה לו חיים טובים ולא כ"כ בוכים עליו, וכולם אומרים זה היה אדם מאושר היה לו נחת מהילדים היה לו נחת מהכל והיה לו כסף היה לו פרנסה ב"ה חי חיים טובים לפחות, נו, אמנם הוא לא חי מאה ועשרים שנה אבל לכל הפחות הקצת חיים שלו היו חיים טובים ב"ה, ולא כ"כ מצטערים עליו לא כ"כ מתאבלים על המיתה שלו, אבל אוי ואבוי, איזה עוה"ב יש לו, זה הבכיה זה מה שבכה רבי יש קונה עולמו בשעה אחת.

והנה האוהחה"ק אומר שהרפואה של היסורים היא ע"י שמקבלים את זה באהבה, הלשון של האוהחה"ק היא סמא דיסורי קובלנא שהקבלה של היסורים זה מרפא ומבטל את היסורים עיי"ש. ההסבר הפשוט הוא כך כי כשאדם מקבל באהבה את היסורים שלו באהבה כזאת שהוא מרגיש בזה שזה מעלה אותו ושזה טובה לו, אהבה כזאת זה נחשב כאילו כבר עברו עליו בפועל כל היסורים כמו שהוא הכלל בכל מצוה שברגע שאדם מקבל על ע"ע לקיימה ולעשותה ה"ז נחשב כאילו כבר עשאים כמ"ש ר' יונה בפרקי אבות ע"ש.

ואע"פ שלגבי מצוה כשמקבל ע"ע לקיים המצוה מה שאנו אומרים דנחשב כאילו עשאה אין הכונה שיפטר עיי"ז מלעשותם בפועל אלא שמשעת הקבלה כבר יש לו הזכות שעתיד לקבל אחרי שיעשה אותם בפועל, ונפק"מ לגבי שיחשב כבר מעתה שמעשיו מרובים מחכמתו ועיי"ז חכמתו תהיה קימת אצלו, אבל לגבי יסורים יש להבין שאין צריכים לעבור עליו בפועל אלא יכול לצאת יד"ח ע"י הקבלה שמקבל באהבה וברצון כלומר ששמח אפילו לקבלם בפועל (כי חשוב לו כ"כ הזיכוך ומירוק חטאתיו יותר מהסבל של היסורים).

וטעם הדבר כי במצוות המטרה היא עצם עשית וקיום המצוה ובה יתקיים רצון ד' ית', משא"כ ביסורים אין בעצם היסורים שום מטרה ואין לד' ית' רצון בזה כלל אלא המטרה היא רק התוצאה ולכן מספיק הקבלה לבד, וכעין ההלכה שהמודה בקנס פטור והטעם כי הכרת האשמה וגודל החרטה וההכנעה והרצון לתקן א"ע זהו עיקר המטרה, ה"ה לענין היסורים.

ולכן יש בחי' בפורים שהוא יותר מביום הכיפורים, כי ביום הכיפורים אחרי תשובה צריך עוד יסורים שיתכפר כי לא מקבל את זה כ"כ במדריגה כזאת באהבה, אבל בפורים יכולים להגיע לקבל את היסורים באהבה כזאת שזה בעצמו כבר מכפר במקום היסורים כמו שנתבאר. ויש להבין ולדעת שעיקר השמחה צריך להיות שלא עשני גוי, זה צריך להיות עיקר השמחה, שזכינו להיות יהודי זה עיקר השמחה שנשמח בזה וכמו שאיתא בחז"ל שהיו פעם אומרים או יהודי או צלוב כלומר שכדאי לנו לעבור עבור זה הכל, כל היסורים והמיתות, העיקר עבורנו שאנחנו עם ד' שאנחנו בנים לד' אלוקינו, וזה גורם לכפרה כמו שנתבאר ושמחה כזה הוא שמכפר יותר מיום הכיפורים וזה מכפר שלא נצטרך אפילו לעבור את היסורים.

רציתי להוסיף במה שנוגע למצב של היום שבאמת היום אנחנו צריכים המתקות גדולות מאד והמצב הוא לא פשוט, לכן צריכים לכוון ביום הפורים הזה שיהיה המתקות שיהיה נהפוך הוא, ואע"פ שאמרנו שאדם יכול להגיע בפורים למדריגות גדולות ולהתעלות מאוד בפעם אחת בדילוג, זה

והנה איתא בשם רבי פנחס מקוריץ עה"פ (שמות ט"ו כ"ו) כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך כי אני ד' רופאך שלפעמים הטבע היא שמחלה א' מגרשת את המחלה השניה שע"י המחלה החדשה מתפטר מהמחלה הקודמת וזה הרפואה שלו כי המחלה השניה קל לרפאותה. ועד"ז י"ל שבאמת יש לנו חולת אהבה לקב"ה כבר הגענו לזה האהבה במתן תורה ושוב קבלנו את זה ביתר שאת בימי מרדכי ואסתר אבל א"כ למה אנחנו לא מתפללים על הגאולה שלימה למה אנחנו לא מרגישים את החולת אהבה להקב"ה, התשובה היא כי יש לנו מחלות אחרות שאנחנו חולים עליהם אנחנו עושים את עצמינו חולים על כל עניני העוה"ז, אם האדם מצטער ודואג על העוה"ז עד שנעשה חולה עיי"ז ח"ו אז זה מגרש את החולת אהבה שלנו להקב"ה, כי החולי הזו שאנו חולים על העוה"ז זה מה שמבטל מאתנו את החולת אהבה להד' ית' לכן על זה אנחנו צריכים לבקש רפואה מהקב"ה. והנה חולת אהבה אני יש לו שני פירושים, אחד שאנחנו חולים מתוך אהבה להקב"ה והשני שאנחנו חולים שאין לנו האהבה הנכונה, זה החולי שלנו ועל זה אנחנו צריכים להתפלל להקב"ה שיהיה לנו חולת אהבה להקב"ה.

ט

והנה הפסוק אומר שכבר הגיע זמן הגאולה השלימה לכן אם תבעיון בעיו כלומר אם תבקשו ותבקשו יבא הגאולה ולכאו' יש כאן קושיא גדולה אם כבר הגיע זמן הגאולה השלימה למה צריכים עוד לבקש, בשלמא אם רוצים להמשיך הגאולה השלימה באחישה לפני הזמן מובן שצריכים לבקש על הגאולה אבל כשהגיע הזמן למה צריכים לבקש, אבל התירוץ הוא שזה לא כך כי הקב"ה רוצה מאתנו שאנחנו נבקש את הגאולה השלימה, ואם לא, זה ח"ו מתעכב.

והנה יש לומר ברור שהיום כבר הגיע הזמן של הגאולה השלימה ולמה זה מתעכב כי אנחנו יש לנו בקשות אחרות זה מה שמעכב את הגאולה השלימה, היה צריך שיהיה לנו שכל, רוצים מאתנו היום שנרגיש רק את החולת אהבה ונאמר להקב"ה אע"פ שיש לנו הרבה בקשות יש לנו חולי ראש ויש לנו חולי מעיים ואנחנו חולים על כל הגוף מחמת כל הדוחק שיש לנו אבל אנחנו מבקשים מאתך רק את החולת אהבה, זה מה שאומר הפסוק מה תגידו לו נכון שיש לנו הרבה צרכים הרבה בקשות הרבה דוחק והרבה צער אבל תגידו לו רק את זה "חולת אהבה אני".

דוד המלך אומר בתהילים "ואני תפילתי לך ד' עת רצון"

ענין כללי שבאמת בפורים יכולים לקבל את זה, ועי"ז מנקים ומכפרים את העוונות ומועיל אפילו לבחינה של אינם שבים וכשיטת רבי לגבי יוה"כ"פ [והיינו כמובן שבאופן כללי שבים לקב"ה רק שעדיין לא שבים בפרטיות על כל פרט ופרט], אבל מכיון שסוכ"ס זה בדילוג ה"ז כמו שבפסח יצאו ישראל ממצרים שזה היה ע"י התערותא דלעילא ולכן אח"כ היו צריכים לספור ספירת העומר מ"ט יום ולעבוד על כל פרט ופרט ועל כל מידה ומידה בכדי שיהיה להם קנין בזה עד שהגיעו למצב של מתן תורה. כמו כן היום אע"פ שבכלליות אפשר לקבל כפרה בפורים זה נכון, ומי שמקבל את זה יש לו כבר את הכח הזה אבל אח"כ מבוקש מאתנו גם בפרטיות לחזור בתשובה על כל פרט ופרט, זה לא פשוט, לפני הגאולה השלימה מי שרוצה לזכות ולהגיע כראוי לגאולה השלימה בכל הבחינות צריך לחזור בתשובה שלימה ואפילו כשיש לו כבר הזכות אבל בכ"ז צריך בפועל לחזור גם על כל דבר בפרטיות, ולכן עכשיו אחרי שקבלנו את הכח הגדול הזה בפורים אז יותר בקל נוכל לעבור על כל פרט ופרט ולתקן כל מעשינו, ועל כל א' לבדוק כל הלכה בשו"ע בכל פרט ופרט אם הוא מקיים את זה כראוי או לא, איך זה נראה ואיזה פנים יש לו, שלא יקבל בושות כשיבוא משיח צדקינו.

אנחנו כ"כ קרובים לגאולה השלימה, ויש מצד א' תרדמה גדולה אבל יש גם היום כאלו שמתעוררים לשוב ולהתקרב אל ד', וכמש"כ לא מאסתים ולא געלתים לכלותם שאפילו בזמן הגלות יש כאלו שמתקרבים באמת לקב"ה, ובאמת אפילו שיש היום פחד גדול אלו שבאמת חוזרים בתשובה כראוי לא צריכים לפחד בפרט אלו ששמחים עם שלא עשני גוי, שיודעים שהכל כדאי העיקר שיהיו קשורים להקב"ה, שיזכו להתקרב להקב"ה, אלו באמת לא צריכים לפחד. אבל סוכ"ס הקב"ה רוצה שהמתקוות יהיו בשביל כולם, הקב"ה מחכה לכולם, כל זמן שהקב"ה מחכה עדיין, ה"ז סימן שזה עדיין לא מספיק בשביל הקב"ה אלא הוא עדיין מחכה כי הוא רוצה שעוד יהודים יחזרו בתשובה, אם הוא רוצה לעשות את הגאולה יש לו כבר למי לעשות את הגאולה, אבל הוא רוצה עוד, הוא רוצה להציל את כולם.

עכ"פ מי שמבטל עצמו לגמרי להקב"ה בבחינת כמו שדוד המלך אמר בתהילים "בהמות הייתי עמך" מי שמגיע לדרגה הזאת שהוא נותן לעצמו להיות מונהג מהקב"ה הוא מאמין ובוטח שהכל לטובה ושמח עם חלקו והוא מעורר את לבו לשוב ולהתקרב לד' שיהא חולת אהבה להקב"ה, אז בודאי יוכל להיות ראוי לגאולה השלימה.

שמעתי שיש כאלו שעושים היום ג"כ שק ואפר [בכל ער"ח] זה טוב מאד אבל צריכים באמת לעשות את זה באמת עם תשובה שלימה, לא מספיק המעשה החיצוני לבד צריכים להגיע שזה יהיה מתוך עומק הלב זה הכח שקבלנו היום, והקב"ה יעזור שזה יחזיק מעמד אצלינו ונזכה שהכל יתהפך מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב שכל הפחדים שיש יתהפכו לטובה וכל הגזירות שכבר יצאו מן השמים יעלה על המן והעמלקים ועל כל השונאים, כי הגזירות שכבר יצאו מן השמים קשה כבר לבטל אותם אז צריכים שיהיה בהם הבחינה של פורים של ונהפוך הוא שיתהפכו הכל על הגויים ועל המן כמו שהיה בימים ההם בזמן הזה הקב"ה יעזור שיראו עינינו וישמח לבנו בעגלא ובזמן קריב במהרה בימינו אמן.

יא

ראיתי נחוץ להוסיף פרט א' שאע"פ שאמרנו שצריכים שלא להתייחס לכל הדוחק והיסורים ולקבל הכל באהבה ולהאמין שהכל לטובה כי העיקר הוא שצריכים להשתוקק להגיע למה שצריכים להגיע, אבל אין הכונה בזה שלא יהיה אכפת לאדם על צער של אחרים על כל הצער של כלל ישראל, ח"ו, כי המדה של בני"ו והסימן של בני"ו הוא שהם רחמנים ביישנים וגומלי חסדים, צריכים לרחם על השני כי זה הרצון של הקב"ה לרחם על השני, כל המדובר היה לגבי צער של עצמו, אבל בנוגע לגבי צער של אחרים צריך להשתתף בצערו וליתן את עינו ולבו להרגיש את צערו, וכמו שמצינו שגם הקב"ה עושה כך וכמש"כ עמו אנכי בצרה וצריך האדם להיות דבק במדותיו של הקב"ה ולהשתתף בצער של כל יהודי.

ובודאי הקב"ה רוצה שנזכה לגאולה השלימה מתוך הרחבה, לא מתוך הצער, הקב"ה לא רוצה שיהיה צער לשום יהודי שבעולם, צריכים להצטער על צרתם של כלל ישראל אבל צריכים להצטער יותר על הריחוק צריכים להצטער על שרואים את השני שאינו מתקרב להקב"ה זה הצרה היותר גדולה, צריכים להתפלל על שניהם ביחד שהקב"ה ירחם עליהם על כל הצער שלהם, וביחד יתפלל שיבינו כולם מהי החולת אהבה מהי באמת הבקשה מהי הצרה האמיתית היותר גדולה.

עכ"פ עכשיו שיש לנו ההתעוררות הזו וההשפעה הגדולה של יום הפורים צריכים לעשות תשובה פרטית כדי לא להפסיד את הכח הזה שקבלנו עכשיו מההשפעה של המשתה יין, אז ממילא אם לא עושים תיכף תשובה בפועל על איזה ענין יכולים להפסיד ההשפעה, וכמדומה לי שהעיקר הראשון צריך להיות ענין התפילה לדקדק בכל פרט ופרט שהתפילה יהיה כראוי כי זה הראשית של היום, זה הראשית שהכל תלוי בה וכשמזניחים התפילה ומזלזלים בתפילה ולא מתפללים כראוי הרי זה הורס הכל, אה"נ יש טרדות ויש תירוצים אבל מה יצא לנו מהתירוצים, ידוע מה שאומרים העולם שמהתירוצים לא נהיה ת"ח שגם אם יש לאדם פטור מללמוד שיש לו אונס אבל סו"ס ת"ח הוא לא יגדל, ולכן צריכים עכשיו להתעורר ולתפוס ההזדמנות.

והנה יש תפילה יקרה מאד מהאר"י הק' זה נמצא בהרבה סידורים לפני שחרית שכדאי לאמרה ובפרט בזמנים אלו מאד כדאי לומר התפילה הזאת וכך נוסח התפילה אנא ד' זכני נא להיות מהשבים לפניך בכל לב הרב כבסני מעווני ומחטאתי טהרני ואל תטרוף עלי את השעה ותניחני לעבדך ולתקן את אשר עוויתי למען אזכה לראות פניך כדכתיב אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך ולא איעול בכסופא קמך אמן סלה, בפשטות התפילה אל תטרוף עלי את השעה היא תפילה על הזמן שיהיה בסמוך לפני שיעלה האדם לעולם העליון שע"ז מבקש שלא תטרוף עליו השעה אבל על זה אדם חושב שיש לו הרבה זמן אבל היום אפשר לכוון אל תטרוף עלי את השעה על זמן הגאולה שהיום בודאי משיח עומד להגיע כל רגע ואנו קרובים מאד אל הגאולה וע"ז צריכים היום לבקש מאד מהקב"ה שלא יטרוף עלינו את השעה שלא נפסיד השעה הזאת ונזכה לראות את פני משיח צדקינו ואת פני השכינה שיתגלה לנו ולא איעול בכיסופא קמך, על זה צריכים היום לבקש מאד מהקב"ה שנזכה להיות מהשבים באמת שלא יטרוף עלינו ח"ו את השעה שלא נפסיד את השעה הזאת, כי נשאר רק זמן קצר ולכן צריכים מאד להתפלל על זה.

התעוררות והכנה לקריאת המגילה ולדעת מה לכוון בקריאתה

מתוך מה שנאמר לפני קריאת המגילה (שנת תשס"ז)

ולכן כפה עליהם הר כגיגית, אבל בפורים נזדכך גם העולם הזה גם עולם הטבע נזדכך וגם החומר של האדם ממילא קבלו את התורה באהבה ובטלה הכפיה לא היו צריכים שום כפיה, זה ממש מעין מה שיהיה לעתיד לבוא כמו שכתוב ומל ד' אלוקיך את לבבך זה (כעין מה שכ' הרמב"ן לפרש בפסוק ומל ד' אלוקיך את לבבך וגו' דהיינו שנעשה את המצוות בטבע לא נצטרך כבר ללחום ולכפות את הטבע והחומר) על כל פנים זה מתגלה בשעת קריאת המגילה.

ויותר מבאר הקדושת לוי שבשעה שהאדם קורא או שומע קריאת המגילה בלשון של מרדכי ואסתר מתעורר האדם כל כך עד שנפשו חמדה ותאבה לקיים מצוות התורה הקדושה כי מתקשר נפשו בשכלם והרגשתם של מרדכי ואסתר ומתוך הצירופים והאורות צירופי השמות של המגילה רמוזים כל הרמ"ח מצוות עשה והשס"ה מצוות לא"ת, ואומר שבשעה שקוראים את המגילה יש לכוון לזה שיזדככו כל העולמות וגם עולם העשיה שלנו, (כנ"ל שמזדכך ע"י קריאת המגילה כל עולם הטבע) וישמח מאד על זה ויכוון שבכל דבור שיוצא מקריאת המגילה נברא הארה ובכל דבור נברא מלאך אחד מה מאד יתלהב האדם כשיעלה במחשבתו שבכל דבור שקורא במגילה (או שומע מהקורא) שמח הבורא בו ונברא מלאך מה מאד יתלהב האדם על זה שד' יתברך שמח בקריאת המגילה של בני ישראל ובכל דבור ודבור שאנו קוראים אנו עושים נחת רוח גדול להבורא ב"ה, ועוד כותב הקדושת לוי וגם בשאר ספה"ק שיכוון האדם כשהוא קורא את המגילה לדבק עצמו בדבקות לכל תיבה ותיבה שיוצא מהמגילה.

על כל פנים מהאמור שבשעת קריאת המגילה מופיע המדריגה שיהיה לנו לעתיד לבוא של זיכוך החומר לגמרי בבחינת ומל ד' אלוקיך את לבבך כנ"ל יוצא מזה שאם האדם יכוון וידבק עצמו לזה השפע ויקבלנו הרי זה מכין אותו ואת לבו להגאולה השלימה נמצא קריאת המגילה היא ממש הכנה להגאולה השלימה ולעתיד לבוא, ובודאי שכפי כמה שיתפוס האדם הזדמנות הזאת יזכה לדרגא זו באמת אז.

עוד ענין ידוע שבמגילה מרומז כל העולמות העליונים בפירושו של הגר"א על פי דרך הסוד כתוב שגם עולמות התווה הכל מרומז במגילה, עוד ידוע שכל פעם שכתוב במגילה המלך זה רמז על הקב"ה, על כל פנים זה מקיף את בריאת העולם מלפני הבריאה מהעולמות עד עולם העתיד עד עוה"ב, והסעודה שיהיה לעתיד לבוא הסעודת לויתן גם כל הדברים האלו מרומז במגילה וכמו כן מה שנזכר הכלים ויין מלכות רב כי המלך זה יהיה יין שנשתה יין ישן בסעודת לויתן כל זה מרומז במגילה על כל פנים אין לנו מושג כמה שהאדם יכול לזכות במגילה.

ויש להוסיף שבעצם כל יהודי יש לו איזה דבר שאין ליהודי אחר, כל יהודי יש לו אות בתורה שאין למישהו אחר, ומתי

ידוע מספה"ק שענין המגילה יש בה ענינים נשגבים מאוד אבל זה דבר מאד נסתר שאינו מובן כל כך בפשטות, וידוע מה שכתוב ביסוד יוסף ובקב הישר שבשעת קריאת המגילה מתגלה אור גבוה כל כך מאורות העליונים שאינו מתגלה בשום פעם בשנה ואפילו ביום הכפורים שהוא יום היותר גבוה שבכל השנה שנאמר עליו שעיצומו של יום מכפר.

ואע"פ שלפי ראות העין השטחי נראה שמגילת אסתר הוא יותר פשוט מכל הכ"ד ספרי קודש כי יש שם הרבה ענינים של מלכות אחשוורוש והסעודה ושתי וכו' וכד' ולא מוזכר שם שמים בכלל בכל המגילה, וגם כל המגילה היה נכתב גם בפני מלכי מדי ופרס, על כל פנים זה דבר מאד נסתר.

ואע"פ שימי הפורים הם כמעט יום חול ואין בו דין יו"ט כלל, ובחנוכה לכל הפחות אומרים הלל והודאה כל יום, אבל כאן רק יוצאים בקריאת המגילה בסיפור המעשה וקריאתה היא ההלל כמובא בגמ', בכל זאת בכל הספרים הק' (בספרי האחרונים יותר בפרט בקדושת לוי) מבאר ענינים שדוקא מפורים ומהמגילה אנחנו יכולים להשיג דברים שאי אפשר להשיג משום מועד אחר.

והנה ידוע שבתורה הקדושה יש פשט רמז דרש וסוד, בין בתורה שבכתב ובין בתורה שבע"פ ובכל תיבה שבתורה מרומז בה דברים גדולים מאד, וידוע גם כן שבספורי מעשיות שנמצאים בתורה הק' ובחז"ל גנוז בתוכם מלא סודות נוראים כמו שמבואר בזוהר הק' כידוע, וכמו כן היו צדיקים בדורות האחרונים מתלמידי הבעש"ט הק' שהיו מספרים סיפורי מעשיות והיו אומרים שבזה יש גילוי רזין דרזין יותר מבשאר הדברים, וכמו כן ענין המגילה.

על כל פנים זה ענין שאינו מובן כלל הרי לנו איך שזה יותר מוסתר בפשטות, וזה מרומז במה שהגמרא אומר שאסתר מרומז בתורה בפסוק אנכי "הסתר אסתיר פני", על כל פנים לפי מה שמבואר באחרונים בעיקר בדורות האחרונים שנתגלה ע"י צדיקי וגדולי הדורות שיש בזה ענינים גבוהים יותר מכל שאר הדברים, נמצא שבהסתר אסתיר שם מרומז יותר גילויים ממה שבכל דברי".

ובקדושת לוי כתוב שבמגילה מרומז כל התרי"ג מצוות כל התורה כולה הכל מרומז במגילה, ואומר הקדושת לוי שקריאת המגילה מסוגל שיקבל האדם עליו עול תורה ומצוות מאהבה מה שלא נזכר סגולה זו בקריאת התורה, ומה שאיתא בגמ' שהדר קבלוהו בימי אחשוורוש זה היה אחרי שקראו אז קריאת המגילה וזה גרם להם שהדר קבלוהו בימי אחשוורוש. **והטעם** כי בקריאת המגילה מזדכך כל העולמות ועולם הטבע וגם העולם התחתון מזדככים שזה לא היה אפילו במתן תורה, כי במתן תורה התגלה העולם העליון כאן למטה ואמרו נעשה ונשמע זה היה מצד השכל אבל מצד הטבע היה עדיין כפיה שהטבע החומרי נשאר טבע ועל זה היו צריכים כפיה

זה דוקא ע"י ההסתר אסתיר ע"י המגילה שכל כך היא בהסתר בכל זאת יש בה גילוי רין דרזין שהיא בחינת גילוי פנים.

י"י אפשר לומר ואנכי הסתר אסתיר פני ז"א שתמיד כתוב "וראית את אחורי ופני לא ראו" וכאן יש לומר שכך הוא הרמז בפסוק "ואנכי הסתר אסתיר פני" על ידי ההסתר אסתיר יצא גילוי הפנים לא רק "וראית את אחורי" אלא יכולים לראות גילוי הפנים,

זה מתגלה, זה בהסתרה גדולה מאד, אבל עתה בשעת קריאת המגילה שמתגלה הרוחניות שמתגלה תוך העולם הטבע וההסתר והחומר אז אפילו האדם שהוא עדיין חומרי מתגלה הנקודה הפנימית שמוסתר בתוך האדם האות המיוחד מהתורה שגנוז תוך לבו, נמצא שבשעת קריאת המגילה כל אחד מתגלה בו הבחינת הסתר אסתיר פני ומתגלה הפני ד' בכל אחד ואחד בשעת קריאת המגילה, ויש להבין שכשמתגלה לאדם האות שלו הפרטי שבתורה יש בה סוד שורש נשמתו ומי שזוכה לגלותה ולהבינה על ידי כן יכול להגיע לכל התיקון שלו כי הכל תלוי בשורשו בתורה ובנשמתו והם חדא כמ"ד בזהר הק' אורייתא וישראל חד הוא.

על כל פנים הזכרנו רק כטיפה מן הים הגדול מגודל ענין קריאת המגילה, ואע"פ שאין אתנו יודע עד מה, (אמנם צדיקים גדולים היו רואים ומתגלה להם בשעת הקריאה בה עוד דברים נוראים גבוהים ונפלאים אשר אין הפה יכול לדבר ואין האוזן הגשמי יכול לשמוע) אבל אנחנו קוראים על דעת כל הצדיקים שהבינו שידעו כל הסודות שבאמת רמוזים בו. וכתב הקדושת לוי שיש לכוון לקשר עצמו עם נפשם של מרדכי ואסתר שהם קבעו את כל הדברים האלו בתוך המגילה.

וזה מה שיכולים לזכות בפורים וגם ע"י מצוות היום, כל מה שעושים בפורים זה התעלות נוראה והכנה כי בזה כל אחד מכין לעצמו את הסעודה לוייתן שלו לעתיד לבוא, כל אחד כרצון איש ואיש כפי מה שהאדם מגלה ומעורר רצונו.

ויש להבין שאע"פ שהשפעה יורדת בכל זאת צריך שיהיה לו להאדם כלי לקבל השפע, וצריך גם לכוון לקבל את זה, ודוקא עם ההתלהבות (והשמחה) שהאדם מכוון ועם הרצון שהאדם מכוון בשעת קריאת המגילה יכול לקבל על כל פנים הארה ורושם מזה האור שמתגלה ומהשפע שיוורד.

נמצא לפי זה שמתקיים בכל שנה הפסוק והענין של לעשות כרצון איש ואיש, והיינו בשעת קריאת המגילה, שבשעת קריאת המגילה אז המלך שהוא הקב"ה יסד לעשות כרצון איש ואיש וכידוע שבכל מקום שכתוב במגילה "המלך" סתם קאי על הקב"ה, נמצא שהאדם מקבל ומכין לעצמו את ההכנה איך שיהיה רוצה להיות נראה ויקבל לעתיד לבוא בסעודת לוייתן בסעודה של יין ויין מלכות רב, זה מה שצריכים לדעת.

וכעת כיון שאנחנו כל כך קרובים לגאולה השלימה וודאי שבכל שנה ושנה מתגלה הענין הזה יותר ויותר וממילא יש לקבל יותר ויותר, אדם כל יום צריך להכין את עצמו לגאולה השלימה והיינו שכל התכלית שהוא רוצה להגיע הוא להמשיך את הגאולה השלימה.

כל מה שהאדם צריך לכוף עצמו כל השנה, זה השפע יכול לקבל עכשיו בשעת המגילה שיהיה נעשה כרצונו שלא יצטרך כפיה, שימול ד' את ערלת לבבו.

הקב"ה יעזור שנזכה באמת לכוון כראוי ולקבל מה שצריכים לקבל ושהקב"ה ישמח אתנו ושנזכה לעשות נחת רוח להקב"ה היום וגם לעתיד לבוא שנזכה תמיד לעשות נחת רוח להקב"ה וי"ר שבזכות קריאת המגילה בכונה לכל זאת נזכה לכל זה בעגלא ובזמן קריב ברוב רחמים וחסדים במהרה בימינו אמן.

מתוך מה שנאמר לפני הקריאה ביום

עיקר גודל המגילה הוא ביום, ביום זה מדברי קבלה בלילה זה מדרבנן, ולכן המצוה היא ביום יותר מבלילה, לכן כל

מתוך מה שנאמר לפני קריאת המגילה

(שנת תשס"ט)

בשעת קריאת המגילה מתגלה עולם כזה שאינו מתגלה בכל השנה כולה לזה נקרא "מגילה" מלשון התגלות שמתגלה ונפתח עולם זה רק בשעת קריאת המגילה, אבל אנו אין לנו עסק בנסתרות אנחנו לא יודעים מה זה אבל נאמנים עלינו דברי הראשונים כמלאכים שהעידו שנפתחים שערים שלא נפתחים בכל השנה רק בקריאת המגילה.

לפי מה שאיתא בספ"ק המגילה רומז גם על כל העולם כולו מתחילת הבריאה עד העתיד לבוא, יש בה הסיפור של כל הבריאה ושל כל אחד ואחד מתחלת בריאת העולם עד לעתיד לבוא הכל כתוב במגילה תכלית כל הבריאה מרומז במגילה, גם כל חיי האדם כל פרטיות עניני האדם מרומז במגילה, לכן כל אדם נפתח לו שערים שמתגלה אצלו מה שנוגע אליו בשעת קריאת המגילה לכן בכל דור ודור הכל אפשר לקבל בקריאת המגילה, וכל מה שמחשבתו יותר רוחני בפורים יקבל יותר.

ולכן אנחנו צריכים לכוון שאנחנו מכינים את הנשמה שלנו לקבל את כל האורות האלו, והיא מסוגלת לקבלם אע"פ שאנחנו אין אתנו יודע עד מה, כל מה שאדם מכוון בכל הענינים של פורים ובפרט בקריאת המגילה כל מה שאדם מכוון יותר מחשבות רוחניות ומכוון לקשר עצמו לנשמתו אזי הנשמה שלו תקלוט את כל הדברים שצריכים לקלוט.

והנה רואים דבר פלא שהמגילה שונה משאר כתבי הקודש שאין שם הזכרת ד' בכלל, (בודאי שכל כולה היא רמזי שמות אבל במפורש אין שמות), וי"ל הטעם כי מכיון שהמגילה היא כל כך דבר גבוה צריך להיות דוקא בהסתרה, וכמו שאנו רואים שכך היה אז כמו שכתוב בגמ' שעד שהמגילה יצאה לאור בעולם הזה היה בדרך כזה שאסתר היתה צריכה לבקש מן החכמים שיקבעו לדורות, והיינו שהיה כל כך מוסתר ענין המגילה עד שאפילו בעיני החכמים היה להם מקום להסתפק אם לקבל את המגילה, ולכן היה צורך לבקש מהחכמים שיסכימו כי לא היה כל כך פשוט לגלות את המגילה בעולם הזה, מכיון שמתגלה בה דברים כ"כ נסתרים.

והנה לפי האמור שענין המגילה הוא מאוד מוסתר כמו כן מצות היום של פורים מוסתר בהם סודות נוראים בלתי מושגים לנו והעיקר לכוון לעשותם על דעת כוונת מרדכי ואסתר וגם צריך להיותם נעשים בשמחה גדולה.

וכמו כן המצוה לשתות יש חושבים בטפשותם שזה סתם השתכרות אבל יש להבין שיש בה ענינים נשגבים ששייכים

העולם יתעלה לדרגה רוחנית כמו שהם היום העולמות העליונים) ולכן אם היה במגילה שמות הגלויים אזי היה נשמע ששאר התיבות איננם בדרגה זאת וזה לא נכון כאמור). ועל כל פנים היוצא לנו מכל זה שבקריאת המגילה יכול האדם לזכות לקדש את חומרו ולזככו שיהיה נעשה למדרגה רוחנית כמו עולמות העליונים, ואיזה רושם מזה יכול כל אחד ואחד לקבל ולהגיע אליה, ולזה צריכים לכוון מאוד בכל הפורים ובפרט בפרט בקריאת המגילה שאז נפתחו כל השערים האלה על כן הרי זה הזדמנות להעלות ולזכך את החומר.

וזה מה דאיתא בזוהר הק' שפורים דומה ליום הכפורים והנה ביום הכפורים אנו מתדמים למלאכים ופרושים מהגשמיים לכן עושים ה' עינויים אמנם בפורים הרי זה נעשה ע"י עונג בלי עינוי כי פורים יותר גבוה מיום הכפורים ומפרש את השם יום כפורים שזה מלשון יום כמו פורים וזה הפירוש של תיבת כ"פורים".

ויש להסביר כך כידוע שבשעה שצמים ונמנעים מלאכול עושים תיקון להעלות את כל מה שאכלנו שלא בכונה לשם שמים כי העינוי של המניעה מזה מקביל נגד מה שנמשכנו לתאוה הגשמית והחומריות והרי זה שובר את הקליפה של החומר ועל ידי כך מזדכך מאתנו החומר שנכנס בנו ע"י האכילה והתאוה.

והנה הצדיקים שאוכלים בכונה נכונה הם שוברים את הקליפה של החומר שדבוקה תוך האוכל אבל בצורה יותר נעלה כי הם כמו נלחמים עם האויב בפנים דהיינו שנכנסים לתוך התחום של השונא ושוברו שמה וזה בודאי כיבוש ושבירה יותר גדולה ממה שאפשר לעשות מבחוץ (ובצום וכדו' שוברים את הקליפה מבחוץ).

וכמו כן הענין בפורים שנכנסים בפנים וכמו שהיה בזמן מרדכי שלא רק שניתן לנו הצלה שלא יוכלו האויבים לנגוע בנו אלא גם ניתן לנו רשות ללחום נגדם פנים אל פנים ולשבור אותם כך.

ובזה מובן הכל ומה שפורים נשאר יום חול וכך חוגגים את היום טוב כי בזה אנו מעלים את החול להיות קודש כמו החגים וימים טובים שהם מקראי קודש ונעשה גם החול קודש בלי הבדל וכך יהיה לעתיד לבוא.

ובזה יובן היטב מה דאיתא ששאר המועדים יהיו בטלים, כלומר הבחינה שהם מובדלים לעצמם מימות החול זה יתבטל אבל ישאר בחינת פסח שבועות וסוכות אלא בלי הבדלה בנפרד אלא יכללו יחד עם שאר הימים וכמו שהוא עכשיו הבחינה של פורים כי גם שאר ימי החול יתקדשו בדרגה של ימים מקודשים אלא יהיו בחינות שונות כל יום ויום כפי שסדרם התורה הק'.

היוצא מהאמור שכל כך דברים גדולים מופיעים בשעת קריאת המגילה, אמנם החושך של החומריות של העולם ושל האדם הפרטי היא המונע ואם היה לו להאדם אוזן מזוכך להיות שומע את הרוחניות אם היה כראוי היה שומע סודות גלויים גדולים ונוראים בכל מילה של המגילה.

הנה המגילה מתחיל ויהי מלשון וי כמו דאיתא בגמרא ויש להבין מה הרמז בזה וי לדורות העתידיים שאנחנו חוזרים על זה תמיד, ולדרכנו יש לפרש בדרך זה, וי מצד אחד וי שהכל נסתר מאתנו זה מה שהוא אומר וי שחושך הגלות מחשיך ומכסה הכל וי על זאת שיש הסתרה גדולה כל כך ועל ידי זה נמנע מאתנו הרבה דברים כי לא כל אחד מסוגל לקבל את זה שלא כל אחד מבין לקבל, ואת המסך הזה אנחנו צריכים לשבור ולגלות מה שמוסתר מתחת המסך.

המגילה יש לה את הכח והיא משפיעה לנו את הכח לגלות את

לצדיקים ובני עליה מה שהם משיגים על ידי זה, אבל מה שנחוצך לדעת לאנשים כערכינו היא שהעיקר שצריך להיות השמחה של מצוה, צריכים בפורים לשמוח שיש לנו הזדמנות כזה והכל בהסתרה וידוע מה דאיתא בזוהר הק' שפורים בבחינה יותר גבוהה מיום הכפורים, אף על פי כן לאנשים פשוטים זה נראה החג היותר חול, וזה אינו מובן להם כי זה הכל בהסתרה אבל הצדיקים יודעים מה נסתר וגנוז בהם ואדרבה ע"י שזה גנוז וסתום כך היו יכולים הצדיקים לעשות את כל העבודה שלהם בלי שום מניעה בלי שום קטרוג כי הכל נסתר גם מכל כחות היצה"ר, אבל לעתיד לבוא יתגלה המגילה ואז נדע מה שהיה כתוב במגילה.

כל המגילה מגלה לנו כמה ענינים גבוהים ונוראים רוחניים והתגלות אלקות מוסתרים תוך העולם, מי שיודע להבין את המגילה מבין מתוך זה איך כל צעד בעולם זה בהסתרה שהעולם מסתיר, כל העולם כולו זה רק הסתרה אם קצת יתגלה אז נראה שבכל פניה של העולם הזה כל נשימה ונשימה העולם מלא ענינים גדולים האדם שהוא בדרגת גדולה משיג מתוך העולם מתוך כל מה שרואה בעולם ומתוך כל מאורע שקורה בעולם מתוך כל זה משיג השגות נעלות ונפלאות שאין לאנשים אחרים מושג בהם כלל כי הם מהדברים הנסתרים שמלפני בריאת העולם שהרי העולם נקרא מלשון העלם כמש"כ המהר"ל לומר שהקב"ה העלים את כבודו ית' מלראות אותו תוך העולם נמצא כך כי באמת הרי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו והוא ממלא כל עלמין אמנם ישנם דברים שד' גילה אותם לבריותיו ע"י התורה הק' וכו' וישנם דברים שרצה להסתירם וכיסה והעלים אותם עתיק יומין.

והנה המגילה היא נקראת מגלת אסתר ודרשו חז"ל מלשון הסתרה (שאמרו שזה רמוז בפסוק הסתר אסתר פני וגו') וז"א שהמגילה היא מגלה מסתורין מגנזי המלך דברים שכל השנה הם מכוסים ורק פ"א בשנה שהיא בעת קריאת המגילה כמש"כ היסוד יוסף כנ"ל ולכן לא כתוב שם שם ד' כדי שמי שאינו ראוי לא יבין שיש בה גילוי ד' ית'.

ועוד יש לבאר ולהבין לפי מה שכתב הקדושת לוי שקריאת המגילה מזכך כל העולמות ואת העולם הזה וזאת אומרת שתהיה בבחינה שעומד להיות לעתיד לבוא כידוע שאז יזדכך גם העולם הזה, נמצא שעל ידי המגילה נעשה העולם כולו מקודש כבחינת זמן הגאולה השלימה ואז יהיה הכל גילוי שם ד' ית'.

והנה ידוע מה שכתב הרמב"ן בהקדמתו לפירוש החומש שלפני הבריאה כבר היתה התורה נמצאת כמו שאמרו חז"ל שנבראת לפני העולם ואז היתה כל העולם רק אותיות והיתה כולה שם א' ארוך משמותיו ית' וזה היה כל התורה ואחרי שהוריד ד' ית' התורה הק' לעולם הזה הבדיל בין האותיות ועשה מהם תיבות עם משמעות לפי הפשט שהיה כלול תוכה הספורים והמצוות וכדו' וחלק מהאותיות השאיר בצורה של שמותיו ית'.

אמנם המגילה היא בצורה של התורה מלפני הבריאה ואז לא היו מובדלים שחלק היה שמות וחלק דברי חול אלא הכל כל האותיות היו שווים זה לזה והכל היה באמת שמות הקודש וכמו כן בהמגילה אין הבדל בין התיבות שחלק יהיה שמות הקודש כי אז היה נשמע שהשאר איננם שמות הקודש ולכן השאיר ד' ית' כולם בשוה ומזה אנו יודעים שכולה בדרגה של שמות בשוה זה לזה כמו שהיתה התורה הק' לפני בריאת העולם, (ועוד שמכיון שהמגילה בדרגה שיהיה העולם לעתיד לבוא כנ"ל, הרי אז יהיה גם החול קודש (וכמו שאמרו חז"ל שלעתיד לבוא יהיה כתוב על מצהלות הסוסים קודש לד' וזאת אומרת שכל

כמה יהיה הבושה עבורו כשיעלה לעולם העליון וכל הב"ד של מעלה וכל הפמליא של מעלה וכל אלפי אלפים רבבות נשמות יתנפלו עליו ויצעקו עליו ויזוהו הוא שעכב את הגאולה השלימה אוי לה לאותה בושה וכלימה ד"י.

על כן יש לשים לב מאוד לענין זה בפרט עתה בקריאת המגילה שנפתחים שערים גדולים ונוראים והוא עת רצון גדול כל כך שאין כמוהו בשאר ימות השנה כמש"כ ביסוד יוסף ובקב הישר הנ"ל ולכן החיוב בזמן כזה הוא כפול ומכופל לבקש על הגאולה השלימה ועל התגלות מלכות שמים כמו שנתב"ל.^פ

ועל עוד דבר צריכים הרבה תפלה ורחמי שמים כי הנה אע"פ שכבר בודאי יגיע הגאולה בקרוב, אבל השאלה גדולה מאוד איך יגיע אם כבנים אם כעבדים אם בצורה נוחה וקלה, או בשלשלאות של ברזל ח"ו וכמש"כ כי ביד חזקה אמלך עליכם ופירשו חז"ל (סנהדרין צ"ז): אם אין בני ישראל חוזרים בתשובה בזמן הקץ לפני הקץ אזי ח"ו יעמיד עלינו ד' ית' מלך כהמן ועל ידי כן נחזור בתשובה, אבל אם נעשה תשובה מהתעוררות עצמינו בעוד מועד ע"י התבוננות בלי השלשלאות של ברזל על צוארינו ח"ו אז יהיה בצורה של אזי ימלא שחוק פינו וגו', ועל כן כל אחד וא' צריך רחמי שמים על שני דברים (א) שגם הוא יהיה לו חלק בהגאולה השלימה, (ב) שיעבור את זה בקל, וכמו כן וכן אנו צריכים להתפלל גם על כל העולם ועל כל אנשי העולם אחינו בית ישראל שיעברו בקל, לזה צריכים הרבה הרבה מאד רחמי שמים.

וע"י אור החיים הק' (במדבר כ"ד י"ז) וז"ל, שאם תהיה הגאולה באמצעות זכות ישראל יהיה הדבר מופלא במעלה ויתגלה הגואל ישראל מן השמים במופת ואות כאמור בספר הזוהר (ח"א ק"ט. וח"ג ר"ב): מה שאין כן כשתהיה הגאולה מצד הקץ ואין ישראל ראויים לה תהיה באופן אחר ועליה נאמר (זכרי' ט') שהגואל יבא עני ורוכב על חמור, ע"כ מתוך דבריו.

ויש להבין שפורים זה זמן מאד מסוגל היותר שייך לגאולה השלימה מכל המועדים לכן כתוב שאפילו אם כל המועדים בטלים ימי הפורים לא בטלים, ההשפעה של פורים זה נוגע לעתיד לבוא, כל המועדים ניתנו לנו עד זמן הלעתיד לבוא אבל המגילה זה נוגע לנו לעתיד לבוא גם כן, זה מקשר את כל העולם כולו מתחילה ועד סוף, זה מתחיל עם אחשורוש הכונה לעמוד בנסיונות שזה אח וראש כמו שדרשו חז"ל שזה חושך המחשיך עינים שלא לראות את האמת הברור ומסתיים בדובר שלום לכל זרעו שזה רמזו על לעתיד לבוא שיהיה שלום גמור נצחי לנצח נצחים בעולם וכמ"ש וגר זאב עם כבש וגו' וכמו כן כתוב (ויקרא כ"ו ו') ונתתי שלום בארץ וגו', וי"ר שהשנה יהיה כבר ההכנה השלימה להגאולה השלימה וברוב רחמים וחסדים אכ"ר.

נא לבא לעזרתנו ולהיות שותף לזיכוי הרבים
לתרומות ונדבות ולהוראת קבע
02-537-5704 פקס 02-650-1067
בארה"ב 347-885-7700 917-873-1181

האור שבתוכה, על כן יש לנו לכוון לבנו מאוד ולהשתוקק לזכות לגלות את הטוב והאמת לאמתה של תורה ואת הדרך הטוב שכל אחד ילך בה, ואפי' אם לא יצליח לקבל את הענין בשלימות על כל פנים יקבל לפי ערך השתוקקותו וכוונת לבו וכבר נזכר לעיל שבמגילה כתוב תכלית כל הבריאה וכל מה שהיה וכל מה שיהיה מתחלת הבריאה עד לעתיד לבוא, וכן אצל כאו"א בפרטיות מה שהיה ומה שיהיה אתו בכל גלגוליו ואופן תקונו, ולכן כל א' לפי דרגתו ולפי השגתו בתורה יכול להשיג בקריאת המגילה מה שא"א בזמן אחר ובמקום אחר בתורה, ואע"פ שבחמשה חומשי תורה ג"כ כתוב הכל, אבל במגילה אפשר לומר שזה יותר מגולה, ואע"פ שנאמר לעיל שהמגילה היא מוסתרת ביותר, היינו לסתם בנ"א אבל אחרי שהאדם זוכה קצת לשבור המסך המסתיר עיניו מתגלה ע"י המגילה מה שלא מתגלה היום לפני הלעתיד לבוא אפילו בתורת משה, ולזה אפשר לזכות בעת קריאת המגילה כמבואר בקדושת לוי ואז יהיה אפשר לראות האור הגדול מהעולמות שנסתרים כל השנה (כמב"ל בשם היסוד יוסף שבשעת קריאתה נפתחים העולמות שאינם נפתחים כל השנה כולה) ולכן אז ה"ז עת רצון גדול לכל אחד שיש לו קצת עינים פתוחות לרוחניות שיוכל להשיג בקל מה שא"א להשיג כל השנה.

על כל פנים היום שאנחנו קרובים כל כך לגאולה השלימה, אנחנו צריכים הרבה להתפלל שכל החבלי משיח יעבור בשלום כי זה לא כל כך פשוט וזה לא הולך קל, זה לא כמו שהולכים לחתונה, ולכן אנחנו צריכים להרבה רחמי שמים על כל צעד וצעד, ואיתא בהמב"ט שעל הדור שלנו מוטלת החובה יותר מבכל הדורות שלפנינו להתפלל על הגאולה, כי מכיון שאנחנו יותר קרובים להגאולה שלימה לכן מבוקש מאתנו יותר תפילה, והנה כתוב בנביא (ישעי' כ"א י"א) אמר שומר אתא בוקר וגם לילה אם תבעיון בעיו כלו' שהקב"ה (שהוא נקרא שומר ישראל הוא) אומר שאע"פ שכבר הגיע הזמן של הגאולה השלימה אף על פי כן הרי זה תלוי בתנאי "אם" תבקשו אותה (תבעיון לשון תפלה ובקשה), ועוד כתוב (הושע ג' ה') "ובקשו את ד' אלקיהם ואת דוד מלכם" וגו' כלו' שצריכים לבקש שאנו רוצים התגלות מלכותו ית' בעולם שזה בעצם עיקר ענין הגאולה השלימה^ט זה בקשה (א), ובקשה (ב) שנזכר בפסוק הנ"ל של ובקשו וגו' הוא את דוד מלכם שצריכים לבקש בפירוש גם על מלכות בית דוד שיוחזר לנו^ל.

נמצא שבדור הזה שכבר הגיע הזמן והגאולה עומדת על הפתח אלא שמחכים על קיום התנאים שמוקש מאתנו, ולכן מי שלא מבקש היום על הגאולה השלימה אין בזה רק חוסר קיום מצות צפית לישועה^ה אלא הרי הוא מעכב את הגאולה השלימה מלהופיע וזה נורא ואיום מי יכול לתאר לעצמו איזה עונשים יסבול ח"ו האדם על זה שהוא היה מעכב את הגאולה השלימה מכל הרבבות בני ישראל שמחכים עליה בכליון עינים וגם כל אלו שסובלים הרבה צרות ורעות ד"י היו משתחררים כבר מצרתם אם האדם הזה לא היה מעכב את הגאולה השלימה ואי אפשר לנו לתאר לעצמינו כמה גדול החרון אף על אדם כזה ח"ו וגם

^ט וכמו שבמצרים היה התגלות האמונה בעולם, כמו כן יהיה בהגאולה השלימה, אמנם בהרבה יותר שאת כי זה יהיה כבר נצחי לעולם ועד ולא יהיה עמלק שיקרר את העולם מזה כמו שהיה ביציאת מצרים וכל הגוים שלא ירצו לקבל עליהם העול מלכות שמים לא יתיקו ויתבערו מן העולם כמבואר בנביא.

^ל וזה לתיקון על מה שחלקו אז בזמנו על מלכות בית דוד.
^{לא} וזה לבד גם מספיק חמור כשלעצמו שהרי זה משאלות הראשונות ששואלין את כל אדם בבית דין של מעלה, ולא כתוב נפקא מיניה בין בעל

מדרגה לאדם פשוט וחוטא אלא משמע בגמ' שזה שואלים מכל אחד ואחד יהיה באיזה דרגה שיהיה.
^כ ולא כמו שחושבים פשוט כיון שיותר קרובים אז אדרבא לא צריכים כל כך להתאמץ בתפילה אלא אדרבא שכל מה שיותר קרוב, ההסתרה יותר גדולה והקטרוג יותר גדול ולכן צריך כל אחד וא' רחמי שמים שהוא יזכה להתקיים בהגאולה השלימה שלא יהיה עליו קטרוג כי כל אחד ואחד יהיה נידון לבד אם ראוי לזכות ולהשאר בהגאולה השלימה, וזה תלוי הרבה גם אם היה הוא מהמצפים להגאולה השלימה או לא.